A NOVA
KALANDOS
REGÉNYEI

HOWARD

14 KARÁTOS UTÓ

ÁRA
1

P. HOWARD

A 14 KARÁTOS AUTÓ

REGÉNY

NOVA IRODALMI INTÉZET

P. HOWARD-tól
kiadásunkban eddig megjelent:

A POKOL ZSOLDOSAI
MENNI, VAGY MEGHALNI
A FEHÉR FOLT
AZ ELVESZETT CIRKÁLÓ
A SZŐKE CIKLON
BRADLEY TAMÁS VISSZAÜT
AZ ELŐRETOLT HELYŐRSÉG
VESZTEGZÁR A GRAND-HOTELBEN
A LÁTHATATLAN LÉGIÓ
AZ ELÁTKOZOTT PART
PISZKOS FRED, A KAPITÁNY
A HÁROM TESTŐR AFRIKÁBAN

Minden jog, film, dramatizálás, fordítás stb. fölött kizárólag a Nova Irodalmi Intézet, Budapest, VI., Andrássy-út 32. rendelkezik.

1940.

Radó István nyomdai műintézete, Budapest VII., Hajós-ucca 25.

I. FEJEZET.

1.

Gorcseff Iván a Rangoon teherhajó matróza még huszonegy éves sem volt, midőn elnyerte a fizikai Nobel-díjat. Ilyen nagyjelentőségű tudományos jutalmat e poétikusan ifjú korban megszerezni példátlanul nagyszerű teljesítmény, még akkor is, ha egyesek előtt talán szépséghibának tűnik majd, hogy Gorcseff Iván a fizikai Nobel-díjat a makao-nevű kártyajátékon nyerte el, Noah Bertinus professzortól, akinek ezt a kitüntetést Stockholmban néhány nappal előbb a svéd király nyujtotta át, de végre is a kákán csomót keresők nem számítanak; a lényeg a fő: hogy Gorcseff Iván igenis huszonegy éves korában elnyerte a Nobel-díjat.

A Nobel-díjjal kitüntetett Bertinus tanár Götheborgban szállt hajóra, táskájában a Nobel-díjjal és mielőtt a gőzös elindult, megjelent a fedélzeten a Svéd Franklin Egyesület, hogy átnyujtsa neki az atomrombolás sikeres kutatóinak kijáró nagy aranyérmet. Ezután a hajó elindult és a nagytekintetű professzor alig várta már, hogy Bordeauxba érjen, ahol néhány hold szőlője volt, mint általában az idősebb francia államhivatalnokoknak, az ítéletvégrehajtó segédjétől kezdve a múzeum igazgatójáig.

Southamptonnál a hajóra szállt Gorcseff Iván, hogy előtte is teljesen ismeretlen okból átkeljen a csatornán. Az igaz, hogy elbocsátották a Rangoon teherhajóról, mert egy négyágú csáklyával megverte a kormányost,

de, hogy miért kel át a csatornán valaki, ha megverte a kormányost és elbocsátják egy teherhajóról, ez teljességgel érthetetlen, mint annyi más cselekedete különös regényhősünknek.

Homályos az is, hogy mi módon ismerkedett meg ez a félig még siheder, komolytalan fiatalember a világhírű tudóssal és főként tisztázásra szorulna, hogy mi módon vette rá a hajlott korú, zárkózott tanárt arra, hogy vele, bár igen kis alapon, de mégis a makao nevű, tiltott szerencsejátékot játssza. E részleteket talán soha sem fogják tisztázni. Állitólag úgy kezdődött az egész, hogy a tanár tengeribetegséget kapott a fedélzeten és Gorcseff felajánlott egy kellemes ízű magakeverte citromos, konyakos, szódabikarbónás italt, amitől a tanár jobban lett és megkérdezte a fiút, hogy kicsoda és honnan jön?

— Gorcseff Iván vagyok, foglalkozásomra nézve 21 éves, a Naszja Gorjodinbeli báró Gorcseff cári kamarás testvéröccsének a fia. Atyám kapitány volt a gárdában és nagybátyám a Jusztveszti Versztkov kormányzóság katonai parancsnokaként védte Odesszát a fellázadt hadiflotta ellen.

Mindebből egy szó sem volt igaz. De egészen fiatal leánykák és teljesen öreg tudósok hiszékenysége állítólag korlátlan. A tanár feltette csiptetőjét.

— Szóval ön emigráns?

— Bizony tanárovics bátyuska — felelte sóhajtva. — Atyám jókedvében tízezer rubelt ajándékozott a cári balettnek . . . Még arany címeres trojka röpítette a Carkszkoje Szelóba . . . Hej kontuszovka! Hej Volga, ha én még egyszer ott lehetnék . . .

— De hiszen ön nem emlékezhet Oroszországra, ha huszonegy éves.

— Annál kínosabb, bátyuska profeszovszka, mert én egyszer se láttam ezt a csodálatos havas földet, amely olyan felejthetetlenül él emlékezetemben . . .

— Hová készül most Gorcseff úr?

— Politikai ügyben járok, matróznak álcázva.

Ha megfigyeltük eddig hősünket, egy különös tulajdonságát ismerhettük fel: Sohasem mondott igazat, de nem is hazudott. Csak éppen habozás nélkül kimondott mindent, ami eszébejutott és ez sok elképesztő bonyodalomba sodorta életében. Egyik szavától a másikig, egyik tettétől a következőig, ritkán vezetett valamiféle okszerűség.

— Sajnos, kevés pénzzel, mert egy gazember kiforgatott mindenemből.

— Hogyan lehetséges ez?

— Gyanutlan voltam és ostoba. Az ember megismerkedik mindenféle kétes alakokkal, anélkül, hogy a következményekre gondolna. Igy történt, hogy Londonban egy csirkefogó megtanított makaózni és elnyerte a pénzem.

— Ne haragudjon, de ez csakugyan nem valami okos cselekedet. Miféle játék az a makaó?

Gorceff ismét sóhajtott. És egy csomo kártyát húzott elő a zsebéből.

— Hát kérem . . . A lapok összértékének tizes számait levonjuk, miáltál minden esetben kilenc az elérhető maximum . . .

A tanár kipróbálta a szerencséjét öt centimes alapon és nyert tíz frankot. Később, amikor már kétezret veszített, felemelték az alapot. Azután még többször is emelték és Bordeauxig Gorceff Iván elnyerte az utolsó fillérig a tanártól a Nobel-díj teljes összegét és lehetséges, hogyha a tanár történetesen Nizzáig utazik a hajón, úgy ez a törekvő ifjú a Svéd Franklin Egyesület nagy aranyérmét is elnyeri, amelyet az atomrombolás terén végzett sikeres kutatásokért kap néhány kiválasztott elismerésül.

Huszonegy éves korban ez példátlan teljesítmény lett volna hősünktől, de sajnos, a professzor Bordeauxban kiszállt a Svéd Franklin Egyesület nagy aranyérmével és néhány szomorú meditációval a francia főiskolák fe-

lületes pedagógiai rendszerét illetőleg, amely a makaó nevű tiltott szerencsejáték oktatását úgyszólván teljesen mellőzi a tantervből. Gorcsev meghatottan állt az hajó korlátjánál és sokáig integetett utána egy kendővel.

2.

Mit csinál egy ember, ha huszonegy éves, a komolyság nyomokban sem fordul elő lelkivilágában és ilyen hihetetlen pénzösszeg birtokába jut váratlanul? Ezt kérdezte önmagától Gorcseff. És önmaga nyomban felelt rá:

Kiszáll Nizzában. Itt először a kikötőben kódorog és valami cimbora után néz, mert kutyának való a gazdagság, ha nincs valaki, akivel közösen lehet elverni a pénzt.

Ki legyen azonban a kiválasztott? Körülnézett a kikötőben.

A parton egy csomaghordó külsejű egyén vonta magára a figyelmét. A csomaghordó külsejű egyén, barna zakókabátban és fekete fürdőnadrágban álldogált a kikötőmunkások gyülekezőhelyén, ahol már minden várakozót elvittek valamerre dolgozni, csak őt nem. Az tette különössé, hogy csiptetőt viselt az orrán és úgy helyettesítette az ingét, hogy egy sárga, úgynevezett frottirtörülközőt hordott a vállára borítva és rojtos két végét az úszónadrágjába gyűrte. A fürdőruha kissé szokatlanul pongyola viseletét azzal ellensúlyozta, hogy egy aránylag jó állapotban lévő szalmakalapot tett a fejére, fél számmal talán kisebbet, a kelletténél, de úgyszólván teljesen ép karimájút. Vastag fekete angol bajusza körül megvető és szomorú ráncok huzódtak össze egy grimászba. Ez az ember olyan rosszkedvű volt, hogy szinte sírt és közben a fogát piszkálta. Talán azért, hogy az étkezést legalább ezzel a valószerű illusióval helyettesítse. Már úgy látszott, hogy nem helyezkedik

el aznap, de egy munkavezető később mégis megszólította.

— Halló! Jöjjön az ötös basinhez, ládákát kell felrakni.

— Nehezek azok a ládák?

A munkavezető szeme megállt, mintha kövé válna. Ilyet még nem kérdezett kikötőmunkás!

— No jó, — magyarázta kissé idegesen és türelmetlenül, a barna zakós úr, — azt nekem tudni kell, kérem, mert öt év előtt sérvem volt.

A patron azt mondta, hogy „marha“ és továbbment.

— Finom ember, mondhatom . . . — dünyögte utána mély megvetéssel. Gorcseff aki közelről hallgatta a társalgást, nyomban megérezte, hogy ez az ő embere és odalépett:

— Mondja! Maga dolgozni akar?!

— Nem is vagyok naplopó!

— Ez baj, de mindegy. Ha tetszik dolgozzon. Mi szeretne maga lenni a legszívesebben?

A kérdezett végignézett magán, cingár lábain, kómikus úszónadrágján és kerekszélű barna zakóján, azután vállat vont:

— Hogy lehet ilyet kérdezni? Titkár szeretnék lenni.

— Kész szerencséje, hogy erre jöttem. Alkalmazom! Ön nálam titkár. Fizetése havi kétezer frank. Hogy hívják?

— Vanek.

— Jó név. Tessék itt van egy havi fizetése, háromezer frank.

— Azt mondta kettő.

— Javítást adtam, mert rövid idő alatt meglepő előmenetelt tanusított. Tessék . . .

— Természetesen, — mondta Vanek úr, miközben kissé idegesen, mint akit ostobaságokkal terhelnek, szivarzsebébe gyűrte a pénzt, — tudnom kell, hogy mi a dolgom?

— Igen sok dolga lesz. Hogy micsoda, azt nem tudom még. De nem is fontos. Ne féljen semmit, megcsinálta a szerencséjét, öregem . . .

— Mint említettem; a nevem Vanek, — felelte hűvös nyomatékkal, vissza utasítva minden konfidenciát.

— Bocsánat, tehát: Vanek úr. Maga kitünő akvizicio — tette hozzá elégedetten, mert szerette az önérzetes embereket, akik pillanatnyi előnyök kedvéért sem feledkeznek meg arról, hogy mivel tartoznak önmaguknak.

— Ha érdekli, elmondhatom, hogy sülyedtem ide...

— Nem érdekel, de elmondhatja. Ha ezt mégsem tenné, lekötelezne.

— Kérem . . . Nem tolakszom. Most mi a teendőm?

— Még nem tudom, majd kitalálunk valamit. Most körülnézek Nizzában és ha szükségem lesz önre, értesítem, kedves barátom . . .

— Nevem Vanek.

— Vanek úr . . . Bocsánat. Tetszik nekem az, hogy érékenylelkű. Különben sem szeretem a normális embereket. Hát akkor itt találkozunk rövidesen!

— Itt álljak?

— Ha akar, menjen el.

— De ekkor nem talál meg!

— Nem baj. Jó napot! — És vidáman elsietett.

Nagyon örült, hogy Vanek úrnak sok pénzt adhatott, bár bizonyára nyomban elmegy a háromezer frankkal valamerre, mert fél, hogy megjelennek Gorcseff ápolói és ragaszkodnak majd hozzá, hogy visszadja az elmebeteg meggondolatlan ajándékát. Gorcseff egyenesen Nizza csodálatos parti sétánya felé tartott, amit úgy hívnak, hogy plage és gyönyörű pálmafái mentén a Riviera legelőkelőbb hotelei sorakoznak a tengerparton. Itt beül éppen a Maditareine nevű megkülönböztetetten főúri szálló éttermébe. Az unottan sütkérező vendégek szinte rémülten nézik a suhancképü fiatalembert, aki vitathatóan fehér vászonnadrágot visel, kék matrózblúzt és valamilyen érthetetlen okból kifolyólag, az

angol haditengerészet számára készült fehér, kerek sapkát.

Egy pirosruhás leány a szomszédos asztalnál elneveti magát. Az ifjú barátságos mosollyal megemeli az angol haditengerészet számára készült sapkáját, aztán néhányszor nagyot üt az asztalra:

— Garcon! egy sört!

A pincér sápadtan odasiet.

— Hallja! Ez nem matrózkocsma!

— Érdekes . . . Pedig esküdni mertem volna, hogy ez itt a *„Fel Vidám Orgyilkosok“* nevű étterem, ahol ötória bicskázásra jön össze az úri közönség . . . No de most már mindegy. Jó lesz itt is. Hozzon egy korsó sört.

— Nem szolgálunk fel csapolt sört!

— Hát akkor hozzon egy fél kiló kaviárt, egy üveg francia pezsgőt és száz szál La France rózsát!

A pincér erre elkövette azt a hibát, hogy a távozást sürgetve hozzáért Iván Gorcseff karjához.

És ezt nem kellett volna tennie . . .

Az érintést követő másodpercben a pincér előtt elsötétedett minden és csak nagysokára tért magához arra, hogy többen támogatják és egy vizes ruhával mossák az arcát. Holott mindössze egy pofont kapott. Az idegen pedig végre megsértődött, felállt, megemelte az angol haditengerészet számára készült sapkáját, azután tudja az ördög honnan, előszedett egy feketekeretes monoklit, a szemébe csiptette délcegen, amitől tisztára hülyének tünt és míg a személyzet, a távoli asztalok alatt elgurult pincért keresgélte, távozott. A pirosruhás hölgy ismét elnevette magát és Gorcseff hökkenten megfordult egy percre. Hű, de szép! . . .

Egyenesen Vanek úrhoz sietett a kikötőbe, bár nem bízott benne, hogy megtalálja. Azonban legnagyobb meglepetésére, titkárja még most is ugyanazon a helyen állt, ugyanabban a pózban, sőt ugyanabban a fürdőnadrágban, csak a fogpiszkáló változott a szájában. Azóta körülbelül az ötödiknél tartott.

— Vanek úr! Örülök, hogy itt találom! Elérkezett az ön órája!

— Meg fogja hallgatni, hogy honnan sülyedtem én ilyen mélyre? — kérdezte nyomban és mohón.

— Ennyire még nincs itt az órája. Az eset minden esetre érdekel és alkalmilag majd közli velem.

— Uram! Én levelező voltam az egyik elsőrangú...

— Ezzel első látásra tisztában voltam. Ön most akcióba lép. El kell mennie valahová, hogy egy csomagot hozzon . . .

— Nem az a kifejezett titkári teendő.

— Napóleon is lent kezdte . . .

— De nem magánál. Azonban mindegy, de tudnom kell, milyen nehéz a csomag. Azt hiszem említettem már, hogy annak idején sérvem volt . . .

— Tudok róla. A csomag nem nehéz.

— És napon sem szabad járnom. Magas vérnyomásom van.

— Erről sem kell leszoknia. Vesz majd egy esernyőt valahol és kifeszíti!

— Uram háromezer frank fizetésből nem telik esernyőre.

— Az esernyőt fizetem. Továbbá vesz egy nadrágot, arra is a vendégem. Ez a fürdőruha, dacára a frottir törülközőnek és a szalmakalapnak, nem megfelelő egy önérzetes, komoly titkár külső megjelenése számára. Tehát előre öregem.

— Vanek a nevem, ha nem veszi rossznéven . . .

— Tehát akkor, előre, Vanek úr.

3.

. . . A Meditareine vendégei már régen elfeledték a bolondos matróz ügyét, amikor megjelent egy csomaghordó külsejű egyén, vadonatúj lóden nadrágban, amely kápráztatóan zöld volt, mint a háztartásokban

használt rovarpor és térdben végződött, gombolható szárral. A térdnadrág érthetetlen ötlettől áthatott feltalálója bizonyára nem ilyennek álmodta e viselet ideális férfi tipusát, mint amilyen Vanek úr volt, vékony lábszárainak látszólag ondolált lágy hullámaival. Nyomban a főpincérhez sietett és szigorú, rejtélyes arccal, mintha titkos vészhírt közölne, mondta:

— Engem Cservonec herceg őexcellenciája küldött...

— Parancsoljon!

— Megrendelést kell feladnom, élelmi cikkeket illetően és azonnal magammal viszem.

— Mit óhajt őexcellentáija?

— Hideg löncsöt, becsomagolva, rákot, pisztrángot, ananászt, két üveg pezsgőt, továbbá szarvasgomba pástétomot és sült csirkét.

— Igenis!

— Gyorsan!

Vanek úr kijött csomagjaival a szállóból és a terrasz előtt egy padnál megállt. Váratlanul odalépett hozzá valahonnan Gorcseff.

— Köszönöm öregem.

— Nevem Vanek.

— Köszönöm Vanek úr.

Kabátja zsebéből elővett egy hihetetlen köteg ezres bankjegyet, a csomaghordó külsejűnek átnyujtott kettőt, néhány megbízást adott még és leült, pontosan a Meditareine szállóval szemben egy padra.

A csomaghordókülsejű elment és a matróz kirakta maga elé a kaviárt, sült csirkét, pezsgőt, tortát, különböző kocsonyázott halakat és hozzálátott jóízűen. A pezsgőspalack fejét egyszerűen a pad széléhez csapta, hogy a csonka üvegből hosszú, habfehér sugár freccsent szét.

Egy hajtásra kiitta az egészet. A terrasz közönsége felé így szólt mosolyogva:

— Egészségükre.

A pirosruhás lány hangosan nevetett. Gorcseff e tetszésnyilvánítást hálásan vette tudomásul és egy másodpercre ismét megállt a szeme a nőn.

Hű ha! Csinos! . . .

Később újra megjelent Vanek és valahonnan hetven szál La France rózsát hozott. Ekkor már néhány száz főből álló kíváncsi bámészkodott a Nobel-díj nyertes ifjú körül.

— Nem volt több, — mondta lihegve és átvette az újabb ezer frankot, azután hozzátette: — jól fizet, de dolgozni kell.

Ismét elsietett.

A hotel titkára izgalomtól remegve, fojtott hangon korholta a lábadozó pincért, akinek bal szeme szinte nyom nélkül eltűnt egy violakék daganatban.

— Szerencsétlen fráter! Nem ismeri fel az inkognitóba utazó túristákat. Egy pincérnek legyen szeme!

— Hogy kiüssék? — mondta nyöszörögve. — Tudhattam, hogy a vendég bolond?

— Mikor jön rá végre, hogy épelméjű üdülö vendégekre nem lehet világfürdőhelyeket bazirozni!

A rendőrposzt úgylátszik tudta ezt, mert igen udvariasan állt meg Iván Gorcseff előtt. Még tisztelgett is.

— Jónapot uram.

— Van szerencsém. Akar csirkét?

— Köszönöm, nem kérek.

— Gyümölcs, konyak?

— Nem, nem . . .

— Hát akkor fogadja el legalább ezt a pár szál rózsát . . .

— Oh, Ön nagyon kedves, de szolgálatban tilos gumibot helyett virággal járni az őrszemnek:

— Ugyan! Vörösbort sem szabad inni és mégis abból a bisztróból jött, onnan a túlsó oldalról . . .

— Alázatosan érdeklődöm, hogy miért méltóztatik jóízű villásreggelijét szabadtéri előadás keretében elfogyasztani?

Iván Gorcseff felnézett. Ugy látszik bizonytalan valamiben.

— Mondja kérem, ez a város a francia köztársasághoz tartozik?

— Igen.

— Akkor rendben van, — mondja és beleharap a csirkébe. — Mert valahol azt hallottam, hogy itt bizonyos emberi jogokat hirdettek ki egy forradalom alkalmából.

És lenyelt egy fél csirkecombot. A rendőr megvakarta a fejét. Eszébe jutott, hogy két év előtt egy svéd parafa nagyiparos cowboynak öltözve cukorkákat árult a Promenade des Anglaisen. A rendőrt, aki az őrszobán kissé markáns szemrehányásokkal illette, a nagyiparost, később a halászkikötő világítótornyához vezényelték posztolni. Azóta nem is szolgált belterületen.

— Nem lenne kellemesebb odabenn? . . .

— Kidobtak . . .

Az autók mindenfelé dúdáltak, mert közben ezer főre szaporodott a kíváncsiskodók száma. De a csomaghordó átverekedte magát rajtuk. Egy gomba alakú sárga kerti ernyővel tért vissza, amit igen ügyesen lerögzített a pad mellé.

— Ez nagyon nehéz volt, — mondta lihegve.

— Köszönöm Vanek úr, — felelte az abnormális idegen és hanyag mozdulattal átnyujtott egy ujabb ezerfrankost.

— Higyje el, megérdemlem. Ilyen hőségben cipelni... — síránkozott a csomaghordó egyén és mert hevesen tűzött a nap, kinyitotta az esernyőjét, amitől a látvány kómikusból ijesztővé vált.

— Marvieux vagyok . . . A szálló titkára — susogta mellettük egy bátortalan hang . . .

— Nem jelentették be nekem — szólt hanyagul Gorcseff és feltette monokliját, amely voltaképpen csak keret volt. — Különben is reggelizem . . .

A titkár Vanek úrhoz fordult, aki éppen kiköpött egy fogpiszkálót.

— Kérem jelentsen be.

— Hogy hívják magát és milyen ügyben akar bejutni a padhoz? — kérdezte Vanek úr egy túlságosan igénybevett titkár rövid módján.

Gorcseff közben evett és másfelé nézett.

— Mondja, hogy Marvieux vagyok, a titkár.

— Téved. A titkár én vagyok. No mindegy, nincs kihallgatáshoz öltözve, de megkísérlem, bár a vezérigazgató főúr sokat ad az etikettre.

Odament Gorcseffhez és megfogta a vállát.

— Idehallgasson. Valami Marvieux nevű van itt.

— Hadd jöjjön.

Körülbelül ezer főre szaporodott közben a nézők száma és a rendőr sorbaállította őket, hogy az autók azért közlekedhessenek.

— Mit óhajt kedves Marvieux?

— Bocsánatot kérek a szálló nevében és tisztelettel felajánlom, hogy kegyeskedjék a vendégek között helyetfoglalni . . .

— Nem bánom — és felállt. — Vanek úr, maga is velünk jön.

— Jó, — mondta legyintve, mintha súlyos áldozatot hozna és elindult ruházatának sokféle színében, esernyőjét magasra tartva, mint egy rosszkedvű néger uralkodó. A titkár kissé meghökkent ettől.

— Vanek úr a magántitkárom és az unokaöcsém... — szólt Gorcseff, — talán kifogása van ellene?

— Oh, dehogy, dehogy . . .

És bevonultak a tesraszra. Gorcseff a pirosruhás hölgyre mosolygott és üdvözölte, de ez elfordult.

Leültek a legnagyobb asztalhoz és jött a pincér.

— Mi lelte a szemét? — kérdezte Vanek úr és Gorcseff is részvéttel fordult feléje, de azután büszkén rendelt:

— Nekem sört hozzanak! Maga mit iszik Vanek úr?

— Inkább ennék valamit ezen a héten, ha már ötezer frankom van.

Gorcseff helyeslően bólintott és Vanek úr hosszan rendelt.

Rövidesen hozták a barna sört, ivott és kezdődött az ételek felvonulása ijesztően hosszú sorban. Vanek, a rögtönzött titkár és valóságos belső titkos unokaöccs, először családias érzelmű polgárok módján nyakába kötötte az asztalkendőt, hogy tarkója mentén mint hegyes pótfül messze kimeredtek a fehér csücskök, azután szemlét tartott a felvonuló ételek felett, mint egy hadvezér.

— Ön milyen ügyben tartózkodik Nizzában? — kérdezte Gorcseff.

— Nem tudom.

— Ugy látszik, egy dologban járunk. Bevallom, ön tetszik nekem, mert szegénysége dacára megőrzi polgári méltóságát.

— Uram, — szólt Vanek úr és búsan körülnézett a nizzai hotelterrasz főúri vendégein. — Ön bizonyára nem érti, hogyan sülyedhettem én ide.

— Pedig sajnos, ennél előkelőbb hotelbe nem vihetem...

Vanek úr nem szólt többet. Megevett néhány sültlibát, egy-két tortát, azután elveszítette az eszméletét.

— Személyzet! — kiáltotta Gorcseff.

Felvonultak a pincérek. Élen a titkár.

— Parancsol?

— Van ebben a szállóban úgynevezett fejedelmi lakosztály?

— Természetesen. Tizenkétszobás apertemant.

— Vanek urat helyezzék el nyomban mind a tizenkét szobában. Ha felépül, jöjjön utánam.

— Hol találja önt?

— Nem tudom.

És távozott.

— Látja, — mondta a titkár a sérült szemű pincért

oktatva. — Az ilyen vendégekre lehet világ fürdőhelyeket bazirozni, amíg a nagybácsi közbe nem lép. A legjobb fürdővendégeket a nagybácsik juttatják bolondházba.

Egyenesen a Boulevarde Victoirere sietett, jókedvűen, fütyürészve. A sarkon összeverekedett néhány soffőrrel, azután a borbélyhoz ment, ahol aludt egyet, amíg fésülték és borotválták, de előbb átküldött néhány doboz bonbont a szemközti bisztró pincérnőjének.

Bolond ember volt ez, veszett csikó, a vak is láthatta.

Azután felkereste a Lafayette áruházat, hogy legsürgösebb bevásárlásait elintézze. Elsősorban sok mikiegeret vett, néhány tenniszlabdát, több tucat töltőtollat és négy tábla csokoládét. Azután felöltözött tetőtöltalpig. Szmoking, kemény ing, ragyogó mellgomb, selyemzsebkendő, fehér krizantém a gomblyukban, ahogy öreg hirlapírók és operaházi benfentesek járnak. Ezután még vesz egy üveg parfőmöt, a fejére szalmakalap kerül és olyan keztyűt húz fel, amely sárgalázban elhúnyt kínai kulik arcszínére emlékeztet. Most már csak egy bambuszbot a hóna alá, szemébe az a remek, rettenetes, feketekeretes monokli és végül felcsapja hetykén, kissé rézsút a szalmakalapot, azután öntelten néz a tükörbe.

Az áruház teljes személyzete, valamint a vásárló közönség egyrésze, gyönyörködve körülállja és amikor az ifjú elkap a szájával egy feldobott cigarettát, lelkesen tapsolnak. Ezekután Gorcseff hálás mosollyal töltőtollakat és tenniszlabdákat osztogat nagyérdemű közönségének, majd távozik.

Öt perc mulva visszajön és kedvesen odaszól az egyik altisztnek:

— Minden pénzem a másik ruhámban maradt, amit levetettem az imént.

— Igenis, azonnal!

A visszatérő szolga falfehéren, remegő térdekkel, hatalmas ezerfrankos kötegeket hoz.

— Tudtam, hogy megvan. Jó pénz nem vész el! — kiáltja Gorcseff és egy ezrest ad a szolgának. A többit begyűri különböző zsebeibe. Az utolsó gumiszalagos ezerfrankos hengert, miután nem fér máshová; a kalapja alá teszi és most már végleg távozik. Az áruház előtt felugrik egy arra haladó taxi deszkájára.

— Nem kell fékezni. Gyerünk valamelyik bankhoz!

Kinyitja az ajtót és beül a vezető mellé. Az autó tovább halad. Előhúz néhány gyűrött ezrest és átadja a soffőrnek.

— Váltsa be öregem százasokra. Ez itt körülbelül nyolcezer frank. Az is lehet, hogy több, lehet, hogy kevesebb . . .

A soffőr ettől kissé cikk-cakkban vezet és végül különös fuvarjával fékez egy bank előtt.

Ha Gorcseffnek nem jut eszébe pénzt beváltani, vagy máshová viteti magát, akkor minden másként történik. De Gorcseff ideautózott a bankhoz és ezzel már beszállt a sors rendkívüli expreszvonatába, hogy rakétasebességgel induljon, különös, félelmes és valószínűtlen kalandok felé.

— Én itt megvárom a kocsiban. Siessen, — mondta a taxisnak.

Az idegen ott maradt a soffőrülésen. A soffőr bement a pénz intézetbe. A pénztár előtt megolvasta a bankjegyeket.

Huszonkétezer frank!

Részeg a fuvar, vagy őrült? Nem lehet tudni. Esetleg mindkettő. Amikor ismét kiér a bank elé, meglepetten látja, hogy az ismeretlen eltűnt a kocsijával.

Tanácstalanul áll, kezében a halom pénzzel.

Annyi történt mindössze, hogy Gorcseff megpillantotta egy sportkocsi kormánya mellett azt a pirosruhás hölgyet, aki a szálló terraszán rámosolygott.

Most is mosolyog, amíg elsuhan a közelben a kikötő irányába és egy könnyű porfellegen túl, eltűnik.

Hahó!

Gorcseff vad, harcikáltást hallatva, beletapos a gázpedálba és eszeveszett tempóban iramodik a sportkocsi után . . .

II FEJEZET.

1.

A Montecarlo felé vezető országúton a sors különös kegye óvta ezen a napon a járműveket egy veszettnek látszó taxitól. Gorcseff Iván vezette ezt a taxit, óránként ötvenezer kilóméternek megfelelő halálveszéllyel. Bizonyos emberek azonban már azzal a sorssal születnek, hogy mindenféle veszélyből, épp bőrrel menekülljenek. És ezek közé tartozott regényünk könnyelmű, meggondolatlan hőse is.

Közben a leány megfordul és észreveszi az ámokfutó taxit, amint zöttyenve, rázódva, billenve, farolva, félőrült sebességgel követi. Nyomban rákapcsol és a fekete sportkocsi egy ugrással nekirohan az útnak. A kompresszor elefántszerü búgással felbőg, a kocsi hajmeresztő szögben megdől a forduló peremén és mint egy mesebeli óriás csipkekendője; szürkén tóduló, hatalmas benzinfelleg lengedez csufondárosan a taxi felé, ott, ahol az imént még a pirosruhás leány autója látszott . . .

Igy értek Monakkóba. A város uccáin élénk feltűnést keltett a szmokingos taxisoffőr, keretes monoklijával és hetyke szalmakalapjával. De Monakko forgalmirendőrei is jól tudták, hogy világfürdőhelyek forgalmát ritkán bazirozzák épelméjű túristák látogatására, tehát hagyták a taxit bomolni.

Pedig Gorcseff Ivánnál merészebben és rosszabbul kevesen vezettek még autót ezen a világon. És mégis elkerüli a katasztrófa. Ne értsék félre: nem ő kerüli el a katasztrófát. Nem kérem, ő belehajt mindenáron! A

katasztrófa kerüli el őt. Ez a helyzet. Most például átrohan a vörös jelzésű forgalmi lámpa alatt!

Fékek csikorognak mellette.

Soffőrök káromkodnak.

Egy cseléd az ablakpárkányon sikolt és eltakarja szemeit a törlőronggyal . . .

És a taxi rohan tovább!

Hahó!

Ez az ember a szerencse fia . . . Már azon a szerpentin úton robognak, amely a montacarlói kaszinóhoz vezet és a fiú nevetve integet a szalmakalappal.

A vörösruhás hölgy kocsija lestoppol a Hotel de Paris előtt. A taxi, egy ötletszerű fordulat után a tér közepét díszítő, gyönyörű angolkerten keresztül, némi számítási hibával, de hozzávetőlegesen pontos fékezéssel megáll.

. . . Csak épp a hűtő egy része siet be a szálló kapuja alá, de ez igazán előfordulhat bárkivel.

Az őrült nyugodtan kiszáll és átad a rémült portásnak egy ezerfrankost. Kisebb címletet úgy látszik nem használ. A portás hajlong és nyomban intézkedik, hogy letolassák a taxit a járda mellé.

Gorcseff diadalmas mosollyal a riadtan álló leányhoz siet. De most az egyszer nem kerüli el a karambolt.

Valahonnan előkerül egy széles vállú, szigorú arcú, kitűnően öltözött, szőke óriás. Meglátja Gorcseffet és végigméri fagyos pillantással.

— Ismeri ezt az urat, Anette? — kérdi a leányt.

— Nem! És éppen e tarthatatlan állapoton akartam változtatni, — feleli vidáman a Nobel-díjas matróz.

— Ez tolakodás.

— Uram Ön úgy látszik nem ért az úridivathoz. Az ilyen kétsoros gyönyörű zakóhoz ma már senki sem visel rossz modort.

— Hajlandó ezért a sértésért elégtételt adni?

— Természetesen, — biztatja derüsen Gorcseff, — azonban hosszas eljárásra nincs időm. Ha komolyan ragaszkodik harcias ötletéhez, megverekedhetünk, de csak express ajánlva.

— Kérem! Báró Lingeström vagyok.

A másik kissé habozott.

— Részemről Cservonec herceg, — feleli ezután, — gárdafőhadnagy, cári emigráns és más efféle . . . Hol legyen az ütközet bátyuska?

A leány dermedten állt.

— A monakkói tiszta kaszinóban azt hiszem, ismeretlenül is rendelkezésünkre állnak az urak. Ott várom önt — mondta Lingeström és beszállt egy várakozó taxiba.

Legnagyobb megrökönyödésére Cservonec herceg ül a soffőr helyére és lecsapja a kilométeróra zászlóját.

— A taxi a sajátom, kedves Párbajovics bárócska, — szól hátra, aztán begyujtja a motort és a taxi elzúg félbolond vezetőjével, valamint a megdöbbent Lingeströmmel.

2.

Anette Laboux szomorúan állt a szálló előtt. A nevetőarcú ugyan tagadhatatlanul szemtelen kissé, de kedves arcú és tréfás ember. Lingeström, ez a kolosszus, aki csak a sportnak él és bizonyára vívóbajnok is, összeszabdalja a szeles, kelekótya, de aranyos őrültet? Végre is, milyen jogon verekszik érte az a Lingeström? — kérdezte önmagát utólagos felháborodással. Nem a vőlegénye!

Nem is szereti a bárót. Egyáltalában kicsoda a báró? Fél éve, hogy váratlanul megjelent a házuknál és sokat tárgyalt az apjával, de mindég csak négyszemközt. Azóta nagy igyekvést fejt ki, hogy a lány rokonszenvesnek találja. Igyekvése idáig nem járt eredménynyel.

Leült a szálló előtti uzsonnázó asztalok egyikéhez. Itt nagy búsan egy málnaszörpöt szivogatott . . .

Jó másfél óra multán, szötykölő zugással egy autó érkezett. Taxi volt az illető jármű és kormányánál az őrült idegen ült szalmakalapban.

Monoklival!

Az autó most elég ügyesen állt meg, a járda mellett. Csak ép hogy érinti némi csörgéssel az egyik vesztegelő jármű lökhárítóját.

De olyan csekélységekkel, mint egy elgörbült lökhárító, az idegen nem törődik. Summa-summárum; egész jó manőverrel stoppolt. Egyenesen a leányhoz siet és leül.

— Remélem nem unatkozott?

— Maga . . . — hebegi Anette . . . — báró Lingeströmmel együtt ment el. Mi van a báróval?!

A fiatalember lesütötte a szemét és elfogódottan forgatta szalmakalapját.

— Feleljen!

— Levágtam neki az egyik fülét — ismerte be szemérmesen. — Baj?

3.

— Lingeström megsebesült??!

— Na . . . egy kis emléket kapott, de végre is az ilyen fül dolog . . . különösen, ha visszavarrják . . .

— Szóval . . .a fülén sérült meg?

— És... a fején...

— A fején is . . . ?

Gorcseff bűnbánóan bólintott.

— Nem nagy vágás, az egész tizenkét centiméter, ha sokat mondok . . . csak kissé mélyen ült. Nem tehetek róla. Amikor az arcát és a mellét megvágtam, az orvos azt ajánlotta, hogy szüntessük be a párbajt. De ez a Lingeström szorgalmas ember és mindenáron

tovább vívott, pedig már hosszában és keresztben teleragasztották tapasszal és olyan volt, mint egy dühös hirdetőoszlop.

— Magát be kellene csukni a bolondházba! Nem szégyenli herceg létére, amit tett?

— Ki mondta, hogy én herceg vagyok?

— Maga.

— Szó sincs róla! Nevem Gorcseff és nem vagyok herceg.

— Akkor miért mondta?! Ön szokott hazudni?

— Igen ritkán és olyankor is csak életbevágóan fontos ügyekben . . .

— Miért mondta, hogy herceg?

— Szégyelem, hogy nem vagyok az. Egy orosz emigráns, aki nem herceg, az manapság bújjon el a föld szinéről.

— Megint ostobaságokat fecseg.

— Ezt ön nem érti! . . . Szörnyű tragédia: Gorcseff vagyok, orosz és sem herceg, sem gárdatiszt — sóhajtott. — Európában minden orosz gyanús, ha nem herceg. Színművek, filmek és regények alapján ma azt hiszik, hogy a háromszázmilliós orosz nép, egyetlen igen szapora hercegi familia, amelyet néhány oldalági gárdatiszt tesz változatossá és morganatikus házasságokból származó kardalosok, ballettáncosok, valamint világhírü alkoholisták egészítik ki a családfát. Ez a sajnálatos tévedés, hollywoodi történetírók forgatókönyvei révén általánossá lett. Mit tegyen hát egy ember, akinek családját azért űzték el a forradalmárok, mert atyja dúsgazdag ügyvéd volt, ezenfelül háztulajdonos és főrészvényes, de a legkisebb mértékben sem herceg. Nevem Gorcseff Iván, csak így, minden nélkül. Nem szörnyű?

— És ha ez a név sem igaz?

— Ez sajnos igaz. Szüleim a világháború után, a forradalom elől menekültek Párisba. Én már ott születtem. Atyám a könnyelmű atya, ifjú korában nem ke-

resett kapcsolatokat a gárdával, egyszerűen ügyvéd lett, később nagytőkés.

Ezt olyan siralmas arccal mondta, hogy Anette ismét nevetett.

— Ezen kacag? Tudja milyen keserves sors, orosz emigránsnak lenni, ha az ember nem herceg és semmi köze sincs a gárdához? — Ugy mondta, mint aki nyomban sírva fakad. — Egy orosz háztulajdonos, cím és rang nélkül, kevesebb Párisban a halaskofánál, mert csarnoki körökben ismernek egy Nazosztyin grófot, aki balalajkázik. Mit szóljanak hozzám, akinek az atyja háztulajdonos volt, de semmi köze, a testőrséghez és még csak Rasputint sem ölte meg? . . . Kérem, hogy ezt ne terjessze, mert nagyon restellem . . .

— Maga profán ember! Mindenből tréfát csinál, — felelte Anette, de nevetett.

— Igen? Hát akkor tudja meg, hogy oroszul sem tudok! Érti ezt a tragédiát? Szüleim mindig franciául beszéltek, hogy begyakorolják a nyelvet. Az első szerelmem örökre elhagyott, amikor egy varietében megkért, hogy fordítsam le a kozák népdalénekes Volga-dalát és miután lefordítottam, kiderült, hogy az illető görög filmszínész, aki a Víg Özvegy című operettből énekelt betét számokat... Ne kacagjon a tragédián, amely bosszúért kiált az égre az amerikai filmgyártás és a francia filmirodalom mételye ellen. Oroszul annyit tudok, hogy atyuska, bátyuska és öcsücske. Esetleg nénuska. Ez minden.

Később a leány maga sem tudta, hogyan, de együtt sétált a fiatalemberrel azon a keskeny, lejtős ösvényen, amely a kaszinótól a pályudvarhoz vezet és egy kedves kis bodega is meglapul a fák között. Ebbe a bodegába betértek.

— Uram, — mondta Anette, — ha az apám megtudja, hogy botrányt okozott a személyem körül, akkor majd felelősségre vonja.

— Ez esetben nyomban megkérném a kezét! . . . Nem is rossz ötlet. Akar a feleségem lenni?!

Anette ijedten nézte a fiút. Sajnos, nagyon tetszett neki Gorcseff. Dehát bolond ez, hiába! . . .

— Azt gondolta most, hogy bolond vagyok? Téved! Lehet, hogy a komolyságom tán némi kívánni valót hagy maga után, de bolond nem vagyok. Nyugodtan „igent" mondhat!

— De én nem is ismerem magát!

— Ép azért!

— Mondja kérem . . . Ne vegye kíváncsiskodásnak a kérdést: mit csinált ön eddig.

— Sok mindent. Párisban születtem és könnyelmű atyám, akiről már említettem, hogy elmulasztotta ifjú korában kapcsolatokat teremteni a gárdával, vagy legalább megölni Rasputint, e felületessége miatt, kénytelen volt kiskereskedést folytatni Párisban.

— Miféle kiskereskedést?

— Olyan kis kereskedést, hogy gyalog is vihette a nyakába akasztva. Édességeket árult az uccán. Én is hamar kenyérkereső lettem. Tizenhat éves koromban már segédoktatónak alkalmaztak egy sportiskolában.

— Innen a vívási tudomány?

— Igen. De én mindenhez értek. Voltam zongorista, matróz, tennisztréner, remekül vezetek autót és kitűnően tőzsdézek . . .

Úgy érezte, hogy hívebb képet ad önmagáról, ha közben felteszi a monoklit. Rossznéven vette, hogy a leány ezért kineveti.

. . . Azután este lett. Sokmindent beszéltek még és kint sétáltak a nagy terraszon, a kaszinó mögött. Azt hiszem, közben meg is csókolták egymást, de ez nem bizonyos. Annyi mindenesetre kétségtelen, hogy nagy szerelem lett az ügyből.

Ilyesmi előfordul két fiatal lény között. Még tengerparton is.

4.

Miután Gorcseff elbúcsúzott a leánytól, a játékkaszinóba sietett. Elhatározta, hogy végez az intézménynyel: felrobbantja a bankot. Érthetetlen oknál fogva, ő sem a robbantás sokszor bevált módját választotta: egy ekrazit, vagy dinamitbomba útján, hanem a rulett nevű szerencsejátéknál próbálkozott, a bank képletes értelemben vett felrobbantásával.

Egy órán belül kétszázezer frankot nyert . . .

Ujabb egy órán belül kerek félmillió frankja volt és a legújabb félórán belül úgy állt ott a kaszinóban, ahogy a Rangoon teherhajón elhagyta az állását: egyetlen fillér nélkül.

Halkan fütyürészett.

Most mi lesz? Sajnos, Anettet csakugyan szereti. Hogy vegye el a leányt fillér nélkül? Lakberendezés és megfelelő életmód helyett nem ajánlhatja fel a romantika sokszor bevált, pótló hatását . . .

Kisétált a terraszra, ahol ki tudja miért, híres zeneszerzők és klasszikusok mellszobrait helyezték el, mintha ezeknek valami közük lenne a szerencsejátékhoz.

Váratlanul egy kísértetiesen ismerős embert pillantott meg. Régi, bő frakkban közeledett a kísérteties illető, fehér csokornyakkendőt viselt és a nadrágja alázatos megrogyással borult a cipőjére, ahogy általában egy túl széles és túl hosszú nadrág teszi az ilyesmit.

A frakk kabát egészen bő volt, két szárnya hátul a kísértet sarkát verdeste. A film őskorában a vásznon szereplő diplomaták hordtak ilyen estélyi öltözéket.

Uram atyám! Ez Vanek!

— Halló! Mi van magával?

— Jónapot! — mondta a titkár bosszúsan. — Szép kis dolog. Szerencsét próbáltam.

— És?

— Elúszott minden. Adjon kérem ezer frankot.

— Nincs egy vasam sem öregem.

— Vanek vagyok.

— Akkor hát: leégtünk Vanek úr.

— De hiszen ön milliomos.

— Ugyan! Majd épp egy milliomos hagyja, hogy ön jóllakjék. Felmentem a szolgálat alól.

— Hogy képzeli? A havi fizetésemet megkaptam.

— De egy koldus nem tarthat titkárt.

— Ha megfizeti?

Kimentek a térre, a kaszinó elé. Vanek úr heves szemrehányásokkal illette Gorcseffet.

— Ön könnyelmű ember!

— De Vanek úr!

— Csend! Nem volt joga hozzá, hogy eljátsza a jövő havi fizetésemet. A saját jövőjével könnyelműsködhet, uram, más emberével nem!

— Igaza van. Most azt mondja meg, hogy honnan vette ezt a frakkot?

— Ha éppen tudni akarja egy csónakmestertől kölcsönöztem. Tizennyolc év előtt ebben esküdött és azóta is nagyon kíméli . . .

— Nem látszik a ruhán.

Odaértek a Hotel de Parishoz, ahol Gorcseff a taxit hagyta. Legnagyobb meglepetésére az autó kormányánál ott ült a soffőr, aki bement egy percre a bankba, hogy pénzt váltson. Most megbékélten, édesdeden szunyadt a megkerült jármű kormánya mellett.

Valami csodálatos telepáthia révén felébredt, amikor Gorcseff a közelébe ért és nagyot kiáltott:

— Uram!

— Mit üvölt?

— Ön a teljes napi bérösszeggel adósom! És ezenfelül tartozik nekem egy sárhányóval.

— Minek kellett magának egy sárhányó? — kérdezte Vanek szemrehányóan.

— A sárhányót nem vettem magamhoz. Behorpadt.

— Ez összesen négyszáz frank, — folytatta a sof-

főr. — Itt van önnek huszonhétezerhatszáz és a jövőre nézve kikérem magamnak, hogy önhatalmulag igénybe vegye a taximat.

És dühösen átadott egy csomó ezres, meg százas bankjegyet Gorcseffnek. Ez volt az az összeg, amit a bankban beváltott délelőtt.

Hallottak ilyet? Ugy álltak ott, mintha főbe sújtották volna őket. Vanek úr csuklani kezdett. Közben a goromba soffőr már begyujtott.

— Itt van ezer frank, — mondta végül Gorcseff. — Ez a jutalma.

— Köszönöm — felelte a soffőr és elautozott. Vanek úr felháborodva fordult a fiatalemberhez:

— Még most is dobálódzik az ezresekkel? Szégyelje magát! Okulhatott volna a történtekből!

És csunyán szidta Gorcseffet . . .

— De Vanek úr, egy tisztességes megtalálónak csak jár ennyi jutalom?

— A jövőben tartózkodjék az ilyen adományoktól, még indokolt esetben is, amíg megfelelő tartalékkal nem rendelkezik.

— Rendben van. Pedig szerettem volna, ha megengedi, hogy két hónapi fizetését kiadjam, mert biztosítani akartam értékes szolgálatait; de ha azt hiszi, hogy ne dobálódzak a pénzzel . . .

— Mi? . . . — Vanek úr idegesen forgatta a fejét, azután engedékenyen legyintett. — Na jó. Hát ezt kivételesen nem bánom.

— Köszönöm, — felelte hálásan Gorcseff és átadott nyolcezer frankot.

— Kérem . . . — mondta morozusan és zsebrevágta a pénzt. — Remélem ezután sem lesz oka megbánni, hogy alkalmazott. Most pedig menjünk vacsorázni . . .

— Már kiheverte a déli menüt?

— Ugyan kérem. Semmi bajom sem volt! — mondta fölényesen és fehér mellényét lehúzta a torkatájékáról. Az alattomos kemény ingmell, úgylátszik csak erre

várt, mert nyomban felszökkent és az arcára tapadt, mintha Vanek úr feje egy doboz volna, amelyre visszahelyezték a fedelet. A frakk és tartozékai időnként úgy viselkedtek, mint fékezhetetlen bestiák, ha megrohanják a szelidítőjüket. Rövid, de izgalmas közelharc után azonban Vanek úr rendezte megdühödött ruhadarabjait, kivéve egy rosszindulatú, vérszomjas mellgombot, amely szívósan marcangolta mivel úgy látszik feltette magában, hogy éjfélre eljut a mellcsonttól a lapockáig, ahol majd kiesik szépen a titkár hátából.

Gorcseff egyre jobban örült annak, hogy beszerezte Vanek urat. Nagy élvezettel nézte, ahogy ott állt, szomorú frakkjában, mint egy óbudai nyári vendéglő tulajdonosa, akinél estére asztalt rendelt a velszi herceg és kísérte. Kézelői nagyobb kaliberűek voltak a kelleténél ezért a kabátujjakat kályhacsőszerűen gömbölyű állapotba rögzítették és csokornyakkendője lassú vándorútján elérte a fültő tájékát, ahol jelenleg megpihent. Az elszáradt lakkcipők orra félkörben felkunkorodott, deres, ritkult, de hosszú haja zilált volt a sok izgalomtól. Tömpe, széles orra, furcsa bajusza, csiptetője és sanyarú arca tökéletes összhangban alkalmazkodott a ruházatához. Azért úgy látszott, örül az ünnepi külsőnek, mert megelégedett pillantással nézett végig önmagán:

— Mondaná valaki rólam, hogy ma reggel még teherhordó voltam?

— Aki így látja, az megesküszik rá, hogy ön egy kikapós panoptikum őr, aki éjszaka Bismarck viaszmásának frakkjában szórakozik és hajnalban ismét felöltözteti a nagy államférfit.

— A frakk jó, — intette le a titkár röviden és határozottan. — Ön nem mérvadó az úridivatot illetően. Menjünk vacsorázni.

— Foglaljon le egy asztalt. Azonnal jövök.

Az étteremben is megkülönböztetett figyelemben ré-

szesítették a panoptikumi frakkot, különösen, amikor Vanek úr a szemüvegét is előhúzta a felső zsebéből, hogy az étlapot kellő elmélyüléssel tanulmányozza. Alapos ember volt. Előételtől a tésztáig, bortól az ásványvízig mindent megbeszélt.

— És előzőleg hozzon egy pohár vízben két teljes kifacsart citromot, mert savhiányban szenvedek.

— Rendben van.

— Nincs rendben, de itt nem tudtam gyógykezeltetni magamat.

Mielőtt a vacsorát tálalták, visszatért Gorcseff.

— Nyomban másképp érzem magamat, ha százezer frankom van, — mondta. — Az ilyesmi fokozza a jó közérzetet.

— Honnan vett annyi pénzt?

— Gondoltam, amíg ön rendel, bemegyek rouleltezni és feldobom vagyonomat a rougera. Véletlenül nyertem. Az ilyesmit jó jelnek tartom, úgy, hogy rajta hagytam az egészet.

— Könnyelmü ember! Hát hiába prédikálok önnek?!

— Belátom, hogy helytelenül cselekedtem és nem teszem többé. De azért jelenleg örülök a pénznek, mert most már biztosítani tudom az ön szolgálatait kishijján októberig.

— Még ez sem menti könnyelműségét.

Közben megkezdték az ételek felszolgálását és Vanek úr hosszú időre elnémult.

Gorcseff néhány üveg sört ivott. Szokott jó hangulata, a nyereség dacára, mintha cserben hagyta volna.

Nagyon tetszett neki Anette Laboux kedves, gyerekes mosolyú arca, a hosszú, szépen ívelt szemöldökkel.

Szerelmes volt. És pedig alaposan.

Vanek úr viszont evett. Ha ugyan evésnek lehet nevezni, amikor valaki a fogai teljes mellőzésével egész-

ben nyeli a táplálékot. Most épen nekilát egy veljes pulykának elszánt sóhajjal, mint ahogy egykor Dávid vethette magát újra a küzdelemben, egyetlen szamár állkapoccsal, a megmaradt filiszteusok ellen. A titkár ugyan saját állkapcsára volt utalva e tusában, de azért keményen állta a sarat.

— Mi a teendő Vanek úr, ha ön nyomban elájul? — kérdezte Gorcseff óvatosan.

A titkár előbb lenyelte szájából a fél pulykát, azután röviden közölte a legsürgősebb tennivalókat.

— Inget, gallért kigombolni, néhány percig szabad levegőn fektetni, esetleg mesterséges légzés és tizenhat csepp coffein vagy kámfor.

Gorcseff feljegyezte a használati utasítást és tovább ivott. Amikor Vanek úr az asztal alá esett, csak odanyujtotta a cédulát egy pincérnek:

— Ezt végigcsinálni, azután Nizzába vele, Mediteraine-szálló.

Fizetett és ment.

III. FEJEZET

1.

Hová? . . . Megkeresi Anettet!

Autót bérelt és elindult vissza Nizzába.

Maga sem tudta, hogy mit akar, miért szaladgál voltaképpen?

— Jóval elmúlt éjfél, amikor végre meglátta . . . Messziről. Az egyik szálló étterméből magas, ősz, sovány ember jött ki napbarnított arccal, és mellette Anette! Harmadiknak egy tábornok jött velük. Hatalmas, kéken lakkozott Alfa-Romeoba szálltak. A kocsit egy néger soffőr vezette.

Még sohasem látott ilyen gyönyörü túrakocsit, mint amilyen ez az Alfa-Rómeó volt. Nem tartozott a széria gyártmányok közé. Különleges modelje lehetett a gyárnak, a legfényüzőbb nagy urak számára. A hatalmas túraautó, rendkívüli méretei dcára, szinte kecsesen szép volt. A különös fényü, kéken zománcozott karosszéria méltóságteljesen kiszélesedő öblével, makulátlanul síma csillogásával, hatalmas motorházával úgy hatott, mintha az autók királyának gőgjét is belevitte volna a tervező ebbe a korszerü gépszörnyetegbe.

A mesteri rugózás és a tökéletes technikával beépített motor összhangjával szinte nesztelenül, könnyedén elsiklott a dölyfös autó. Ez az indulás arra a határozott, de mégis puha járásra emlékeztetett, amellyel nagyon finom, visszavonultan élő mágnások, ódon kastélytermük, súlyos szőnyegein lépegetnek magányos éjszakákon.

Megérezte-e? Gorceff ösztönösen, hogy ez az autó, amely annyi ember, sőt egy kis ország életében végzetesen jelentős szerepet játszik, az ő jövőjét is irányítani fogja, ijesztően és kérlelhetetlenül, mintha maga a Gonosz ülne a kormánya mellett?

Lehetséges. Mert kissé hökkenten nézett a távozó csodás Alfa-Rómeóra.

— Ki volt ez a két úr, a hölggyel? — kérdezte a portást, miután az Alfa-Rómeó nyomában a szálló elé gördült és egy csomó pénzt nyomott a mikulásszakállú, formaruhás cerberosz kezébe

— Az ősz, sovány férfi Gustave Laboux meghatalmazott miniszter, a hölgy a leánya és a tábornok neve August De Bertin.

Gorceff ismét bankjegyet keresgélt.

— Boulevarde Victor Hugo 72., — mondta a mikulásszakállú kapuőr és átvette a pénzt. A fiatalember ámultan nézett rá.

— Hallja! Maga igazán nem buta ember,

— Az én mesterségem három fő kelléke az ész, a pszichológia és a jól ápolt szakáll. De kell még ezenfelül . . .

. . . Hogy az elmondottakon felül még mi kell a portás hivatásához, ezt Gorcseff sohasem tudta meg. Bár az is lehet, hogy érdekelte volna. De jobban érdekelte Anette, tehát egyszerüen elrobogott, hogy életveszélyesen diletáns módján a Bl. Victor Hugó felé siessen.

Pedig talán helyesebben cselekszik, ha tovább társalog az ősz portással és nincs kizárva, hogy ezt tette volna, amennyiben előre látja azt, ami ezen az éjszakán történni fog.

De hol élt már ezen a földön olyan huszonegy éves aranyifjú, aki bármit is előre meglátott a jövőjéből, szerelmes állapotban? Ha a fiatalemberek képesek volnának ilyen előre látásra, mi lenne a társadalomból? Milyen horribilis számóceánná gyülne hirtelen a felbontott eljegyzéseknek, benyujtott válópereknek a száma?

Szerencsére a természet bölcs elrendezése folytán az ember korlátozott képességei alkalmatlanok a jövőbelátásra és Gorcseff elindult autóján a végzetes útra, ama látszólag kézenfekvő feltevés alapján, hogy jobb, ha egy szép fiatal leány után siet, mintha meghallgatja egy ősz szakállú, vén portás eszmefuttatásait.

Pedig mennyire nincs így!

2.

A fiatalember ott állt a fák árnyékában és a nyaralót nézte.

Miért leskelődik? Minek ácsorog itt?

Maga sem tudta . . .

Talán fél órát is állt ott, igen lehangoltan, idegesen, amikor két férfi közeledett. A sarki lámpa fényénél egy pillanatra láthatta őket, amíg a világosság vetülésé-

ben elhaladtak. Az egyik csavargó külsejű, rossz arcú alak volt, a másik egy köpcös, kevésbé elhanyagoltan öltözött férfi.

Gorcseff közelében álltak meg, de nem sejtették, hogy a fa mögött áll valaki.

— Egyszerűen bemegyek és beszélek Laboux-val.

— Szó sincs róla, akkor elrontod az üzletet.

— Az ördögbe is, vagy megismer, vagy kést kap a bordájába. Nom du nom!

— Pszt!

Nyilt a kertajtó. A tábornok úgy látszik csak elkisérte Anettéket és most hazatérőben volt.

Az út sűrű fái között nem jutott keresztül a közeli lámpák fénye. A csavargó külsejü hirtelen a tábornok elé állt.

— Ne siessen De Bertin! Megismer még? Én Portenif vagyok.

— Mit óhajt?

— Tábornok úr, — szólt egy érdes hang, nyilván a köpcös, — jelöljön ki egy helyet, ahol hajlandó tárgyalni velünk!

— Nincs magukkal semmi tárgyalnivalóm és . . .

Portenif sújtott valamivel. A tábornok hátraugrott és kardot rántott, de a köpcös megragadta a csuklóját és Portenif újabb csapása talált.

Ekkor azonban közbevetette magát Gorcseff. A két útonálló nem is sejtette, hogy valaki tartózkodik a közelben. Az ellentámadás váratlan volt.

Portenifet valahonnan, egy erőteljes ökölcsapás érte a száján, hogy elöntötte a vér és kizuhant az útra, a köpcös egy alattomos rugástól, a kerítésnek repült...

— Segítség! — kiáltja egy női hang a villából, bizonyára Anette.

— Rendőr! — kiáltja a tábornok a villa falához szédelegve . . .

— Gazember . . . — hörögte a köpcös és valamivel ismét a támadó felé suhintott, de az illető részéről, egy

akkora pofon előzte meg, hogy elsötétedett előtte minden.

Egy rendőr futó léptei kopogtak az aszfalton. A köpcös és Portenif elsuhantak. Egy másodpercre sem látták Gorcseffet, a sötétben.

— Eszméletén van? — kérdezte egy kellemes férfihang a tábornokot.

— Igen . . . De vér folyik a szememre . . .

Egy hosszú árny tünt fel a villa kapujában. Pisztollyal a kezében. Laboux volt.

— Mi történt?

— Megtámadták a tábornok urat, éppen, amikor ideértem.

— De Bertin vagyok. Köszönöm ezt a hatásos közbelépést, — szólt a tábornok, Gorcseffhez. Azután a rendőrt intézte el, aki szintén odaért közben.

— Mindenesetre hazakísérem a tábornok urat . . .

Miután De Bertin elment, Laboux Gorcseffhez fordult:

— Ön kitünő ember! Két támadó ellen segítségére sietett a tábornoknak . . .

— Két ember? Nem létszám. A sanghai Vi-Sung téren egyszer tizenkét soffőrt inzultáltam.

— És a saját lábán távozott?

— Kénytelen voltam vele, mert fuvarképes autóvezető nem maradt a környéken.

Laboux jóízűen harsányat nevetett.

— Maga egy egészen elsőrangú pofa! Meghínám a házamba, ha nem lenne ilyen késő éjszaka . . . Remélem, valamelyik nap lesz szerencsém . . .

— Bizonyára már holnap. Ugyanis az a tervem, hogy megkérem a kedves leánya kezét.

Laboux nagy szemeket meresztett.

— Mi?. . . Mit mond? . . .

— A délután folyamán sétálgattunk . . .

— Tehát ön az, aki Lingeströmöt összevagdalta? — kiáltotta az apa. — Nézze fiatalember, ön néhány perc

előtt úgy viselkedett, hogy most nem mondhatok mást: távozzék.

— De . . .

— Most súlyos leckében lenne része, amiért kompromittálta a leányomat. Sajnos azonban nem tehetek semmit önnel, mert egy vendégemet megvédte és ezzel lekötelezett.

Gorcseff rövid tünődés után szomorúan így szólt:

— Mondja uram . . . egy kérdésem volna: ha teszem azt, valaki szereti leányát és az illető különben jó férj lenne; megtagadná tőlük atyai áldását csak azért, mert a vőlegény önt megverte valamikor? Persze, alapos verésre gondolok.

Labeaux egészen eléje állt és harsányan nevetett.

— Ugy érti, hogy maga megverne engem, de ezért nem teszi? . . . Hát idehallgasson! Maga ugyan sohasem lesz a vejem, mert léha, kétes egyén.

— Erre majd visszatérünk . . .

— Hogyne, — hagyta rá csillogó szemmel Labeaux és különös, lázas öröm kifejezése ült az arcán. — Azt azonban, megnyugtatására közlöm, hogy amennyiben mégis vejemmé fogadnám; csak előnyére szolgálna az említett affér!

— Ez esetben verekedjünk. Jó? — Ajánlotta az ifjú és az ő szeme is csillogott.

— Figyelmeztetem, — mondta Labeaux és megnyalta az ajkait, mint aki régen nélkülözött inyenc falathoz jut. — Jobb, ha eltisztúl innen.

— Társalogni akar, vagy verekedni?

— Verekedni! — mondta a napbarnított, őszes úr, lelkesen.

— Helyes. Kezdjem?

— Várjon, ne itt . . . Legyen szerencsém a villámban. Parancsoljon . . .

Csupa mosoly és udvariasság volt a két ember. Mi-

után beléptek a villa kertjébe, Labouxnak eszébe jutott valami!

— Bemegyek egy percre a házba, hogy a leányomat megnyugtassam, addig szíveskedjék helyet foglalni itt a kertben.

Igazán csodálatosan szép és jószagú rivierai éjszaka volt. Gorcseff leült a pompás virágok között egy kőpadra és cigarettázva álmodozott, egyrészt Anetteról, akibe szerelmes volt, másrészt Labouxról, akit majd megver, ha visszatér.

Nem kellet soká várakozni. Rövidesen jött a házigazda. Egy üveg brandyt hozott két pohárral és betöltött.

— Egészségére!

Kiitták és egymásra mosolyogtak közben, mint régi jó barátok.

— Kezdhetjük?

— Várjon, — mondta Gorcseff. Levette a kabátját és egy fára akasztotta, azután kibontotta a nyakkendőt és a gallérját.

— Mi az?! — Türelmetlenkedett Laboux, — verekedni jött ide, vagy fürdeni?

— Kora hajnalban nehéz a szakadt ruhadarabokat pótolni, — felelte és Laboux kénytelen volt ezt az érvet elfogadni.

— Ne csodálja, hogy türelmetlen vagyok — mentegetőzött, — de tizenöt éve nem verekedtem, — mondta réveteg meghatottsággal, mint egy idősebb hölgy, aki feledhetetlen, velencei nászútra emlékezik.

— Nem lenne jó, ha gyakorolna előbb kissé? Tizenöt év nagy idő.

— Ha a cipőjét nem kívánja levetni, fogjunk hozzá, — üvöltötte az atya harciasan.

— Tessék és . . .

Gorcseff nem folytathatta, mert Laboux a szavába vágott. De a szó-szoros értelmében és olyan erővel, hogy a fiatalember egy festői ívben belerepült a szökő-

kút medencéjébe. Úgy bukott fel, álmélkodva és szédelegve, mint valami bősz Neptunus egy antik tárgyú festményen.

Ez a pofon, klasszikus volt a maga nemében. Zugó aggyal csodálkozott és megrázta néhányszor a fejét.

— No!? — ordított türelmetlenül Labeaux. — Maga állandóan fürdeni akar?

Gorcseff kimászott a vízből. Ekkor kapta a második pofont, hogy visszahullott és elmerült egy időre, mint búvár, ha teleszívott tüdővel az óceán fenekére ereszkedik.

Mielőtt a harmadik pofon elérhette volna, kiugrott a medencéből. A hold előbukkant és megvillágította a két férfit. Gorcseff vigyorgott.

— Gratulálok. Egész jól üt. Dehát ez még nem az igazi.

— És mit szól például ehhez?

. . . Laboux csodálatosan gyors ütéseinek egyike elindult, de nem ért célt. Gorcseff elkapta a csuklóját és könnyedén megcsavarta, úgy hogy szívélyes házigazdája, egy keringőszerű forgást végzett a válltengelye körül, majd egy balegyenes telitalálattól belezuhant a szökő kútba. Innen Gorcseff kiemelte, de csak azért, hogy kétszer pofonüsse és miután ezzel megvolt ismét visszanyomta az atyát. E műveletet többször megismételte, fehérnemüt paskoló falusi nők módján, átlag két pofon után egy visszanyomással, addig, amíg a lebuktatott Labeaux helyett valami bravuros módon egy hosszú láb emelkedett ki talppal a vízből és a meglepett Gorcseff arcát preciz rúgás érte, hogy feldöntött egy fonott garniturát. Rövid kézitusa után birkózva gurultak a földön néhány kerti bútor romjai között.

André, a lakáj, aki oldalszakálával és modorával úgy hatott, mint egy hírneves színmüvész kabinetalakítása, felébredt a zajra és elhatározta, hogy lesiet a kertbe. Gyorsan öltözött, mert semmiféle esemény nem

kényszeríthette arra, hogy hiányos öltözékben mutatkozzék a szobáján kívül.

Odalent az éjszakai kertben, teljes sötétségben tombolt a harc. A hold egy nagy felleg mögé bújt időközben. Mind a két küzdő megállapította, hogy a másikban emberére akadt. Egymás torkát fogva gurultak és a széttöredező La France rózsák mintha közeli végét sejtenék a verekedőknek, behintették őket szirmaikkal.

Gorcseff egy kézzel a torkát fogta Labeauxnak, a másikkal két ökölcsapást irányított részint az orr és száj közé, az áll irányába részint a bal szemre. A harmadik ütés fültőre került volna, de Labeaux most felrántotta a térdét és ettől Gorcseff elrepült, egy kis műtó dús lótusszai közé, nyakig a hinárba . . .

De máris kint volt a medencéből és a pázsiton feléje siető árnyat pontosan gyomorba rúgta, majd amikor ez felkiáltva előrehajolt, alulról felcsapott az öklével, hogy ellenfele hangtalanul zuhant egy csoport festőien szép harlemi tulipán közé . . .

— Nem volt helyes eljárás öntől, — szólalt meg mellette Laboux, — hogy ártalmatlanná tette a lakájomat.

Az ördög vigye el!

André, aki alkalmatlan időben érkezett a verekedés színhelyére, most ájultan feküdt a harlemi tulipánok között. Lassan megmozdult, de látszott, hogy nehéz minden tagja.

— Azt hiszem elég volt, — mondta Gorcseff.

Lihegve nézték egymást. Virradt. Lassú, nagy cseppekben hullott róluk a víz.

Gorcseff felvette a kabátját, feltette a szalmakalapját és a feketekeretes monoklit. Ezzel most olyan volt, mintha pápaszem lenne rajta, mert a másik szemén is volt egy kidudorodó fekete karika, Labeaux öklétől.

— Igazán élvezet magával verekedni.

— Ha a veje lennék, annyit verekedhetnénk amennyit akar, — kérlelte a toprongyossá vert atyát.

— Eszem ágában sincs a leányomat valami elszánt tacskóhoz adni.

— Az én koromban ön sem lehetett öregebb nálam.

— De kijártam az élet akadémiáját . . . Én a légióban hősködtem, nem a Rivierán.

— Azt hiszi, ez olyan nagy dolog?

— Tudja mit, — mondta gúnyosan Labeaux, — lépjen be a francia idegen légióba és ha leszerelt, nem lesz semmi akadálya annak, hogy elvegye a leányomat.

Gorcseff egy másodpercig némán állt.

— Na úgy-e, — mondta gúnyosan Labeaux. — Ez kissé erős volt?

— Csodálkoztam, — mondta Gorcseff, — hogy mindössze ezt kívánja. Igazán semmiség, még ma jelentkezem.

— Csak próbálja meg! Maga hencegő.

— Maga nagyképű fráter, — mondta Gorcseff és dühösen elindult a kapu felé. A fordulónál, a vak sötétségbe, egy vödör mészbe botlott, ami végkép fölingerelte.

— Hencegő alak! — kiáltotta utána dühösen Laboux.

— Mit mondott?

— Hencegő, ostoba fajankó!

Gorcseff dühödten megragadta a vödörből kiálló meszelőt és ahogy csak a sötétségben lehetett, rohant a kacskaringós úton visszafelé. Amikor meglátta a másik férfi árnyát, habozás nélkül belenyomta a hatalmas pamacsot az arcába, hogy eltünt a mészragacsba az egész fej, azután odacsapott az ecset fakorongjával:

— Fajankó vagyok?... Mi?... — Az ecset jobbról-balról csattogva lesújtott, majd egy utolsó hatalmas ütéssel betaszította ellenfelét a szökőkútba, de még ott is fejbevágta, néhányszor, amikor hörögve felbukkant a vízből. — Fajankó vagyok? . . . Felelj? . . . Ki vagyok én . . . mi? Fajankó?!

— Ne faggassa tovább, — mondta mellette a Laboux. — A lakáj nem tudja, hogy ön kicsoda.

André úgy függött aléltan a földre, kétrét hajolva, a szökőkút kávájáról, mint egy bábszínházi viaszszereplő az előadás szünetében.

— Ez mindég rosszkor jelenik meg, — dünnyögte Gorcseff.

— Most már menjen haza barátom, mert lassanként felébred a háznép.

— Nem megyek haza! A legióba megyek.

— Mit blöfföl. Azt hiszi, ilyesmi hatással van rám? Mehet a légióba is, ha tetszik!

És könnyedén a vállára dobva Andrét, otthagyta a fiatalembert.

Gorcseff dühösen és szélvész gyorsasággal ki sietett.

Most megy és nyomban belép a légióba!

3.

Mint az őrült, rohant autóján a legelső kaszárnyához. A kapu előtt megállt és feldöntött egy faköpenyeget, majd visszafelé farolva, a hátsó sárhányóval elkapta az egyik posztot. Már úgy volt, hogy alarmot fújnak, mert az őrség azt hitte, hogy egy gépesített civil megtámadta a laktanyát, mire nagy nehezen megállt az autó.

Gorcseff csuromvizesen szmokingban, azonnal jelentkezett a laktanya toborzó irodájában. Egy álmos ügyeletes tiszt elé vezették.

— Neve? — kérdezte az álmos ügyeletes.

— Gorcseff Iván.

— Fel akarja vétetni magát a légióba?

— Igen.

— Vagyona van?

— Valami százezer frank lehet a zsebemben. Kissé elázott ma egy éjféli testgyakorlás alkalmával.

A hadnagy figyelmesen megnézte, az összevert, gyűrött, de még így is jóképű ifjút.

— Mi készteti arra, hogy százezer frank birtokában felvétesse magát a légióhoz?

— Szerelem.

A tiszt jelentősen bólintott. Franciaország hagyományai megóvják e szó páthoszát és tekintélyét a korunkban oly divatos gunyolódástól.

Amikor aláírta a szerződést, elvették valamennyi okmányát és a tiszt egy utalványt adott át.

— Ez a vasutjegye és egyben személyazonossági igazolványa, amivel Marseillebe jelentkezik. Ön most már katona, parancsa úgy szól, hogy az első vonattal Marseillebe utazik, ahol jelentkeznie kell, a Szent János erődben. Országos körözést bocsátanak ki maga ellen és elfogatása esetén súlyosan megbüntetik, ha a délutáni vonaton nem érkezik Marseillebe. Az indulásnál ellenőrzik, tehát a pályaudvaron ezt az utalványt köteles felmutatni. Megértette?

— Értem hadnagy úr.

— Ön e szerződés aláírásával a francia gyarmati hadsereg közlegénye lett. Jogilag a hadbíróság vonja felelősségre, amely halálbüntetést is kiszabhat. A dicsőségéről világhírű légionárius zászlót fogja szolgálni. Tegye ezt férfihoz méltóan. Sok szerencsét barátom.

A tiszt kezet nyujtott és két perc mulva Gorcseff ismét a kapu előtt volt, ahol fordulóhoz manővirozott a kocsival. Oldalra csavarta a kormányt és indított, de elfelejtette levenni a hátrakapcsolást, tehát letarolt egy reklámtáblát. Miután sikerült az előrekapcsolás, sebes fordulattal felszaladt a szemközti járdára, ahonnan végül is elindult és a tengerpart felé robogott . . .

IV. FEJEZET.

1

„Igen tisztelt Uram!

Horogütései után ítélve ön gentleman, amiben különben sem kételkedhetem. Tegnap éjszakai heves eszmecserénk végeztével megígérte, hogy ha belépek a légióba és visszatérek, úgy a leszerelés után nem tagadja meg tőlem leánya kezét.

Van szerencsém tisztelettel közölni, hogy a mai napon felvétettem magamat a légióba, amit a birtokomban lévő A. 1172|27. 1936 iktató számmal ellátott utalvány bizonyít és mire e sorokat kézhez veszi már jelentkeztem katoni beosztásomért a marseillei Fort-St. Jean erődben.

Mivel nemcsak a horogütései, hanem a jobbkezes lengő szvingjei is többszörösen meggyőztek arról, hogy ön uriember, szerintem nincs többé abban a helyzetben, hogy leányát máshoz adja nőül, mindaddig, amíg obsitommal nem jelentkezem, vagy esetleges elhalálozásom, (amire csak igen kis eséllyel bíztathatom) nem menti fel igérete alól.

Kérem megálapodásunkat Anette leányával közölni és abban a reményben, hogy André nevű lakája rövidesen felépül, zárom soraimat.

Igaz tisztelője:
Gorcseff Iván.“

A tábornok homlokán még ott volt a fekete kötés. Gondterhelt arccal hallgatta végig Labouxt, aki hangosan olvasta a levelet. Mindez Laboux nyaralójában történt az eseménydús éjszakára virradó reggelen.

Néhány másodpercig csendben voltak.

— Csakugyan azt mondtad neki, hogy hozzáadod Anettet, ha belép a légióba? — kérdezte a tábornok.

— És ha mondtam? Csak nem képzeled, hogy Anettet egy ilyen jött-ment szélhámos menyasszonyának tekintem, mert félreértett egy tréfát?!

— Mi a legsúlyosabb kifogásod a fiú ellen. Amit eddig felhoztál, alig terheli.

— Te . . . véded?

— Egyelőre csak ő védett engem. Két csavargóval szemben.

A tábornok töprengve járkált fel és alá a szobában. Nem szólt semmit. Ez a hallgatás idegesítette Labeaux-t.

— Mondd ki őszintén kérlek, hogy mi a véleményed az ügyről?

— Gustave! Mi húsz éve vagyunk jó barátok . . . Szeretném, ha nem kívánnád, hogy véleményt mondjak . . .

— Megkövetelem, hogy nyiltan beszélj.

— Az más. Tehát: egy fiatalember, aki életvidám, egészséges és nem is szegény, jelentkezett ma éjjel légionáriusnak. Miattad.

— Tudhattam, hogy ez az ember őrült?

— Tudhattam, hogy mi a légió.

— Eh, — kiáltotta sápadtan, tettetett közönnyel Laboux, — te nagyon is érzelmesen fogod fel az ügyet! — csengetett és idegesen szólt a belépő lakájhoz: — André! Hozzon konyakot!

A lakáj szeme alatt ibolyaszínű véraláfutás látszott és a szája feldagadt. Olyan volt most, mint egy híres színművész sikerült kabinetalakítása a *Notre Dame-i toronyőrben.*

Betöltött, majd az igazi lakájnak azzal a jellegzetes arckifejezésével távozott, amelyben mindég van némi megvetés, bizonyos fokú sértett önérzet és egy kevés drámai gőg a gazdájával szemben.

— Egészségedre, — mondta Laboux, de a tábornok nem koccintott.

— Ismernem kell az álláspontodat Gustave. Félek,

hogy ebben az ügyben nagyon eltér a véleményünk az adott szóról.

Labeaux felugrott.

— Hé! André! Parker álljon elő a kocsival.

— Mit akarsz?

— Megkeressük azt az embert. Te is velem jösz. Talán még nem késő!

— Egy úr várakozik a hallban, — jelentette André.

— Senkit sem fogadok... Nem is vagyok itthon... Gyere! A mellék lépcsőn lemegyünk.

És elsiettek a tábornokkal, hogy előkerítsék Gorcseffet. Ha a föld alól is!

André visszatért a hallba, ahol a vendég várakozott.

— Monsieur Labeaux nem tartózkodik itthon, — jelentette a látogatónak. — Mit mondjak, ha visszatér, ki kereste?

— Gorcseff Iván vagyok.

2.

— Monsieur Labeoux bizonyára sajnálja majd, hogy nem tartózkodott itthon.

— Kedves André bátyuska — felelte Gorcseff, — az ember saját otthonában nem tartózkodik, hanem lakik.

— Monsieur Labouxnak nincs kifogása a beszédmódom ellen.

— De. Csak nem mondta magának. Most jelentsen be Laboux kisasszonynak, — szólt könnyedén, majd leharapta egy szivar végét és úgy köpte el André feje mellett, hogy a lakáj összerezzent.

— A mademoiselle ilyenkor nem fogad, — felelte konsternáltan.

— Idehallgass, te André! Én nem szeretek várni, nem ismerek ellentmondást, eredj atyuska és tedd, amit mondok, mert, ha megharagítasz, felpofozlak.

— Nem vehet rá uram kötelességmulasztásra!

Erre egyszerűen félretólta a lakájt és szépen felment a lépcsőn.

Az emeletre érve sorra benyitott a szobákba. Néhány meglepetés is érte. Például a fürdőszobában, ahol a zongoratanárnő tartózkodott pillanatnyilag a kádban, továbbá egy kisebb fülkénél, amelyből egy védőoltástól gyengélkedő kutya rohant ki üvöltve. Ez később megmarta a hisztériásan futkosó zongoratanárnőt és azt is beoltották veszettség ellen.

De végre az egyik szobánál, ez a huszadik lehetett, Anette hangját hallotta:

— Mondja meg kérem annak az úrnak, hogy bízhat bennem, ott leszek.

Valakivel beszélgetett a leány.

— Az ön érdeke kisasszony, hogy eljöjjön, — felelte egy rekedt borízű hang. Megnyugtathatom, hogy senki sem akarja bántani.

Gorcseff eléggé el nem ítélhető módon belesett a kulcslyukon. És attól, amit látott, kis híjján hanyatt esett.

A szobában Anettel szemben ott állt az a csavargó, aki megtámadta a tábornokot! A Porteniff nevű.

— Szóval, nem felejti el, kisasszony? Toulon „Texas vendéglő". Különben a város első benzin kútjánál amúgy is megvárom, hogy ne kelljen érdeklődnie.

A borízű hang tulajdonosa, most az ablakhoz ment és mintha ez a legtermészetesebb módja lenne, a távozásnak köszönt, kilépett a párkányra és eltünt.

Kétségtelen, hogy Anette látogatója azonos volt a tábornok egyik támadójával. A verekedés ugyan vak sötétben folyt le, de előzőleg Gorcseff, a fa mögül látta a két embert, amikor azok a sarki lámpánál elhaladtak. Annyi előnyt ez most mindenesetre jelent, hogy a két briganti nem ismeri őt fel, ha találkoznak, viszont ő jól megjegyezte az arcvonásaikat. Elhatározta, hogy nem lesz fogadatlan prokátor a leány ügyében és nem

említi a hallgatódzást, csak ha Anette a saját elhatározásából beavatja ügyébe.

Valaki megérintette vállát. André állt mögötte, villogó szemekkel.

— Uram! Ez az eljárása . . .

Gyorsan leütötte a lakájt és a rekamiér alá tolta, azután kopogott.

— Ki az?

— Gorcseff Iván.

A leány csodálkozva nyitotta ki az ajtót.

— Hogy jött idáig? . . .

— A lépcsőn . . . Drága.

— Hol van André?

— A kedves öreg lakájhoz látogatóba érkezett egy vidéki rokona és most megmutatja neki a várost . . .

— Mit akar? . . .

— Az éjjel megkértem a kezét.

— Tréfál . . .

— Az egyetlen ügy, amivel sohasem tréfálnék. Megkértem a kezét és az édesapja beleegyezését adta házasságunkhoz.

— Ez . . . igaz? — kérdezte Anette és a szeme felragyogott.

— Annyira, hogy megcsókolom.

Magához rántotta a leányt és többször is megcsókolta. Anette ellenkezett.

— Ezenkívül búcsúzni jöttem, mert az édesapja ahhoz a feltételhez kötötte a beleegyezést, hogy lépjek be a légióba.

— Micsoda? . . . Erről szó sem lehet!

— Ugyan! Ilyen csekélységen nem akadhat fenn az ügy! Természetesen azonnal jelentkeztem a kaszárnyában.

— Maga őrült! Nem fog beállni a légióba . . . — kiáltotta ijedten.

— Már megtörtént . . .

— Átviszem a kocsimon Vintimigliánál a határon!

— Ne fáradjon Anette. — Nevetve veregette a leány arcát. — Én vagyok a világ legcsökönyösebb embere. És azt hiszem, igaza volt az apjának. Nem árt, ha megkomolyodom kissé. Az egész história olyan őrült és olyan szép, hogy nem szabad elrontani. Magáért fogok szolgálni, Anette.

— Kérem . . . Gondolja meg . . . Ez őrültség!

— Az élet csak úgy szép, ha őrült is egy kissé . . .

— Ha valami baja lesz Iván... tudja meg: én nem megyek máshoz feleségül.

— Nagyon kérem, hogy ilyent ne is mondjon. Csak egészen hülye férfiak szeretik, ha hölgyük besavanyítja magát bánatában. Amennyiben elhalálálozásom miatt nem térnék vissza, úgy azt kívánom tiszta szívből, hogy találjon más valakit, akivel jókat nevet és nagyszerű házaséletet él . . . Isten áldja Anette . . !

Egy utolsó csók és sietett. A délutáni vonattal Marseillebe kell utaznia!

A hallban André lépett eléje, dölyfős, szigorú, kissé dagadt arccal.

— Egy lépést sem! Rendőrért küldtem és . . .

Gorcseff sietve leütötte és a zongora alá tólta a lakájt. Azután elment.

3.

Ezalatt Laboux és a tábornok megkezdték a hajszát Gorcseff kézrekeritésére. Elsősorban a Meditareine szállóban érdeklődtek. Gorcseffet nem ismerték a portán, de egy hibbant oroszról mintha hallottak volna. A fejedelmi lakosztályban hallottak róla utoljára, revolverlövések formájában, mert pontos találatokkal oltotta el hat falikar körtéjét. Ezután Vanek úrral beszéltek, a fejedelmi lakosztály garderobeszekrényében. A titkár ugyanis térizsonyban szenvedett és nem bírta a sok tágas, előkelő szobát. Az a falbaépített, hatalmas szek-

rény, amelyben mindössze a derék úr tartalék podgyásza, egy kemény kalap, egy úszónadrág és az esernyő tartózkodott, még mindig kétszer akkora volt, mint utóbbi szállása, ahonnan néhány hónappal ezelőtt kiköltözött.

A titkár álmából ébredt, tehát kissé morózusan fogadta az érdeklődőket.

— Egy urat keresünk! — mondta Labeaux.

— No és? Csak rajta. Vagy zavarom ebben önöket?

— Nem tudja, hol lehet most?

— Kicsoda?

— Gorcseff Iván!

— Az a féleszű orosz? Igazán nem tudom, — mondta töprengve.

Labeaux felsóhajt és a tábornokra nézett.

— Szokott Montecarlóba járni?

— Tegnap ott voltam.

— Gorcseff felől érdeklődöm! Uram!

— Ő bizonyára eljár a kaszinóba, — sürgette a választ De Bertin.

— Kedves uraim, — felelte Vanek úr eltünődve. — Ha már megtiszteltek nagybecsű látogatásukkal, mondják meg nekem: ki ez a Gorcseff?

— De hiszen maga a titkára?

— Ez még nem zárja ki, hogy tudjak róla valamit. Őszintén szólva, nekem gyanus ez az ember. Szeretem, de gyanus. Meglátják, itt még kiderül valami, egy külföldi rovancsolás kapcsán.

A tábornok elhúzta ujjait a homloka előtt, hogy népiessen jelezzen egy szomorú elmegyógyászati diagnózist és azt mondta a tábornoknak:

— Gyere André.

Laboux kezdte belátni, hogy ostobaságot követett el. Tűvé tették Nizzát, a környéket, hiába: Gorcseff sehol sem volt. Este kilencre holt fáradtan hazaértek, André fogadta őket a hallban. A lakáj elég megviseltnek lát-

szott. Az egyik szája széle például berepedt valamitől időközben.

André! Egy Gorcseff Iván nevű embert keresek. Menj a rendőrségre . . .

— Gorcseff úr ügyében már voltam a rendőrségen, de ő sajnos, közben elment.

— Hogyan?! . . . Mikor ment el?

— Nem láttam.

— Hát hol voltál közben?!

— A zongora alatt.

— Előzőleg hol voltál?!

— A rekamier alatt . . . Ugyanis Gorcseff úr a reggeli órákban rajtaütéssel megszállta a lakást, azután behatolt a kisasszony szobájába és engem több alkalommal ártalmatlanná tett. Ilyenkor azt az eljárást alkalmazta, hogy alélt állapotban egy bútor alatt helyezett el.

Felrohantak a tábornokkal, négyesével ugrálva a lépcsőkön. Anettet a szobájában találták. Keservesen sírt.

— Hallom Anette, — kezdte bátortalanul az atya, — hogy Gorcseff itt volt . . .

— Ehegy... ohórája elutazott, — zokogta a leány. — Te küldted a sivatagba! Tudd meg, hogy a menyasszonya vagyok és ha meghal, én is utána pusztulok.

— Anette . . . ne beszélj így . . . Én megbántam már . . . Dehát mit csináljak . . . Talán csak van esze és megszökik mégis . . .

— Neki nincs esze és nem szökik! — sírta Anette.

A két férfi némán állt és a leány könnyei sűrű, nagy cseppekben hullottak, egyre hullottak . . . Borzasztóan elkeserítette a fiatalember pályaválasztása.

André jött be és jelentette:

— Azt hiszem, valaki Gorcseff úr felől hoz hírt!

. . . Lingeström lépett a szobába, felkötött karral, bepólyált fejjel és tapaszoktól tarka arccal . . .

V. FEJEZET.

1.

Rövid, kínos szünet után Labeoux bizonytalanul megszólalt:

— Igen szomorú voltam . . . amikor Anette közölte, hogy az az őrült fiatalember . . .

— Ezt senki se merje mondani! — kiáltotta villámló szemekkel a leány. — Gorcseff Iván eleget tett egy kihívásnak, Dzsentlmen módján!

— Mademoiselle Anette védelmében történt az összetűzés, — jegyezte meg a báró.

— Nem kértem a védelmét! És tudtommal a kapcsolatunk nem kötelezte ilyesmire!

— Ezért kerestem fel Anette. Ugyanis . . . Kérem! miért nevet?!

— Bocsánat . . . haha . . .

És kiszaladt. A tábornok és Labeoux összenéztek. Bolond ez a lány. Hátha még látták volna, hogy a másik szobában leül a szőnyegre és folytatja a kacagást. Mert eszébe jutott Gorcseff, amint a kalapját forgatta zavartan és így szólt lesütött szemmel: „Levágtam a fülét... baj?“ . . .

Haha!

Azután minden átmenet nélkül bőg. Most a légióban van már . . . Ez a kedves . . . kedves őrült. Már odaért. Hat óra . . .

Szent Isten! Hat óra! . . . Neki Toulonban kell lenni! . . . A Benzinkútnál várják!

Sietve magára kapkod köpenyt, kalapot és elrohan . . .

. . . Az urakat kissé fagyos hangulatban hagyta hátra, a szalonban. Először báró Lingeström szólalt meg:

— Ugy vettem észre, Anette magatartásából, hogy reményeimet illetően nincs okom optimizmusra.

— Én is azt hiszem . . . — felelte őszintén Labeoux, — mit csináljak? Ez a veszett fiatalember felborította a számításainkat.

— Azt tudja, kérdezte Lingeström De Bertint, — hogy Porteniff Nizzában van?

— Már találkoztam vele, — felelte a tábornok és megigazgatta homlokán a fekete kendőt, mintegy alátámasztva az állítását.

— Ön talán érintkezésbe lépett ezzel az alakkal? — kérdezte a házigazda.

A báró habozott.

— Amióta úgy láttam, hogy Anette iránti érzelmeim viszonzatlanok, azóta csak egy szempont maradt számomra ügyemben, hogy az előnyösebb megoldást válasszam.

— Értem. Anette keze lett volna a módja annak, hogy a báró úr habozás nélkül velünk legyen.

— És, ha így van?

Laboux egy vizespohár konyakot töltött, kiitta és nevetve nézett Lingeström báróra!

— Őszinte legyek?

— Kérem . . .

— Szívből örülök, hogy a leányom nem önt választotta férjül báró úr.

— Hogy érti ezt?!

— Én kérem úriember voltam mindég, de mielőtt milliomos lettem, leszolgáltam a Szahara poklában néhány esztendőt . . . Azóta: nom du nom! Szeretem az élet komoly pillanataiban, a kacskaringós szalón nyelv helyett a légionárius egyszerűséget . . .

— Tudom, hogy a légióban volt. És azt is említették, hogy nagy híve az egyszerűsített eljárásoknak . . .

— A pokolba is . . . Ez valami irodalmi ízű, malicia akar lenni?! Hallja, velem ne fölényeskedjék, mert többet tanultam életemben, mint maga. Azonban Shelley versein kívül elsajátítottam a klasszikus horogütést is...

— Gustave — szólt közbe a tábornok.

— Csak hagyja, tábornok úr. Engem érdekelnek a házigazda eredeti provinciális megnyilvánulásai . . .

— Ön megsebesült és a vendégem is. Ha bocsánatot kérek, csak ezért teszem, — mondta. Laboux és még egy pohárral ivott az erős szeszből, mintha víz lenne. — Lássa be, hogy furcsa volt, amikor szerelmi vereségét összefüggésbe hozta egy másik üggyel, amely nem tartozik Anettere!

— Gorcseff úr megjelenése kissé megrendítette a bizalmamat a mi összeköttetésünk szilárdságában . . .

— Idehallgasson! — förmedt rá durván. — Az én szavamnál szilárdabb alap egy összeköttetéshez nem kell! Ezt tessék megjegyezni . . . Ami Gorcseff urat illeti, az az ember süllt bolond és le kéne lőni azonnal, mert különben Isten tudja, hogy mit fog még csinálni, de igazi férfi és olyan lengő-ütései vannak, hogy kalapot le. Mert különben lerepül. És . . . hm . . . Vívni is tud, amint látom, — tette hozzá. A bepolyált báró pulykavörös lett

— Mint időközben megtudtam ez a Gorcseff agent provokatőr . . . — kiáltotta.

— Ezt bizonyítani is tudja?

— Tizenhat éves korában sporttréner volt, tehát hivatásos vívó!

— Én boxtréner voltam a katonaságnál — szólt közbe Laboux — és külön zsoldot húztam a tanórákért, azért remélem, gentlemannak tart!

— Tizenhét éves korában matróz lett, — folytatta Lingeström az adatait. — Tókióban egy hónapot ült a börtönben orvhalászatért. A görög kikötőkből kitiltották késelésért és később harmónikás volt Port-Suez hirhedt „*Vitorla Bob*“ nevű kocsmájában . . .

— De hisz ez remek fickó! — kiáltotta izgatottan Laboux — és én már szégyeltem, hogy eltörte egy fogamat.

— Most már nem csodálkozom azon, hogy bennem

nem lát megfelelő családtagot — felelte Lingeström égő arccal és felemelkedett.

Igen rövid, hűvös biccentésekkel búcsúztak az urak.

— Te azt hiszed, hogy Lingeström ellenünk fordul? — kérdezte Laboux, amikor ketten maradtak.

— Miért gondolod, hogy eddig velünk volt? . . . — felelte nyugtalanul De Bertin. — Elárultad neki az autó ügyét?

Laboux zavartan pislogott.

— Beszélj! Mondtál valamit az aranyról?!

— Hát . . . kifejezetten nem, csak . . . annyit említettem tréfásan, hogy az én kék Alfa-Romeom, most legalább tíz millió fontot ér . . .

— Őrült!

— Miért félsz úgy. Az autó itt áll a ház előtt és éjszaka a néger Parker őrzi a garázsban . . . Belátom, hogy túlkorán bíztam ebben a Lingeströmben, dehát az apja olyan rendes ember volt . . .

— A te apád is rendes ember volt, — dühöngött De Bertin.

— Ez igaz, — felelte szomorúan Laboux és csengetett.

Jött André . . . Az egyik szeme nem volt nagyobb, mint egy mogyoró.

— Küldd be a soffőrt.

— Parker nincs abban a helyzetben, hogy jelentkezzék.

— Hol van?

— A lépcsőházban ül és sír, mert valaki ellopta a monsieur autóját.

2.

Amikor Anette otthagyta az összevagdalt Lingeströmöt és az apját, az autó még ott állt a kapu előtt. A leány hiába kereste Parkert. Mit tegyen?... Beült a ko-

csiba és elindította... Pedig jól tudta, hogy engedélyt kellett volna kérni az apjától. Laboux sokat ad a jó neveltség kötelező szabályaira.

Eh! Az öreg nagyon kényes a kocsira, de végre is bizonyára megengedné, hogy egy rövid túrára vigye a gyönyörű Alfa-Romeot...

A Riviera mesés pálmái és virágágyai között nesztelenül siklik, a hófehér, síma műúton. Az enyhén halszagú, langyos, dús növényi párák cote d'azuri bódulatában, szerelmesen, boldogtalanul és mégis a fiatalság bánat ellen impregnált elpusztíthatatlan hitével ül a volánnál: Gorcseff egész biztosan visszatér! . . .

A valószínütlenül síma tenger felületén két keringélő reflektor feje pásztázik forogva, a világító tornyok tetejéről. A fehér és vörös nyalábok felváltva végigvágnak vékonyszálú fénykorbácsaikkal, a víz sötét hátán.

Gorcseff . . .

Elfutja szemét a könny és határozottan konturokra bomlik előtte, ház, országút, pálma, úgy, hogy lassítania kell.

Mi ez? A leány autós össztöne érzi, hogy a különben kitünő olajfék mintha gyenge lenne az autóhoz . . . Nem fogja eléggé. Mindegy . . . Gyerünk! Itt az apjával kapcsolatban egy ügyet akarnak vele tisztázni . . . Ez a toprongyos ember valamiféle levelet is mutatott, amely Labouxt megrágalmazza . . .

Hatvan kilométer . . . Hetven . . . A sebességmutató lüktetve halad a skálán . . . A széles országúton egy kocavezető is nyugodtan futhat versenytempóban . . .

Ez meg mi? Nem bírja nyolcvan fölé fokozni a sebességet! Mi a csoda van evvel a kocsival? Azután még néhány meglepetés: az olaj és a benzin, amint az óra mutatja, aránytalanul erősebben fogy, mint amennyit a kocsi és a megtett út indokol . . .

Nem ér rá gondolkozni a túrakocsi furcsaságán. Feltűnik Toulon és sietni kell, különben elkésik. Beledől

egész súllyal a pedálba és még gázt ad, de nem képes nyolcvannál többet kihozni a kocsiból . . . Mintha szokványos rossz álom lenne: az ember menekülni akar és a lábai a beidegzett futás helyett vontatottan nagyokat lépnek. Ezt érzi, amikor gázt ad egyre, de bármit csinál, az autó nem megy sebesebben nyolcvannál. Akármilyen apró Fiat, vagy Topolino könnyedén lefőzheti a túrakocsik fejedelmét.

Toulon! . . . Ott a benzinkút. Stoppol!

A csodás olajfék parancsa ellenére a kocsi még vagy húsz métert csúszik sikoltva, mint valami rozzant vén Ford kocsi, amelynek elkopott a fékje . . . Érthetetlen:

A toprongyos ember kinyítja az ajtót, beugrik melléje és halkan odaszól:

— Gyorsan előre! A második uccánál jobbra!

A leány ösztönösen szótfogad, indít és rohannak . . .

— Messzire megyünk?

— Egy perc . . . Ott a téren forduljon jobbra. Tudja valaki, hogy eljött?

— Megígértem, tehát nem tudja senki. Kié az a levél, amit mutatott?

— Majd megismeri. Fékezzen, a kék-piros lámpák előtt a sarkon.

Citeraszó hallatszott és harmónika. Egy nő énekelt hozzá pálinkától kimart alt hangon. Kocsma előtt voltak. A helyiség felett egy tábla függött:

TEXAS VENDÉGLŐ!

— Az udvar felől megyünk be . . . — mondta Portenif.

Anette szó nélkül követte. Áthaladtak egy sötét telken. A ház túlsó oldalán, a vezetője benyitott valahová. Annettet előre bocsátotta, de nem ment utána, hanem becsukta mögötte az ajtót.

A leány egy kis szobában állt és szemben vele két férfi. Az egyik kis köpcös alakú, a másik széles vállú, magas ősz ember.

— Jöjjön beljebb, kérem, — mondta a szélesvállú. Ennek értelmes arca volt és magas homloka, de ijesztő nyugalmától és határozottságától Anette megborzongott.

— Azért jöttem ide, mert egy levelet mutattak, amely bizonyára tévedés vagy tudatos hazugság. Nem hiszek el semmi rosszat az apámról.

— Ha így van, mért jött ide? — kérdezte rekedt, gúnyos hangon a köpcös, aki kültelki eleganciáját, rikitó nyakkendővel és hamis ékszerekkel tette teljessé.

— Azért jöttem, mert a gyanúnak még az árnyékát is távol akarom tartani . . .

Zajt hallott... Mintha egy motor begyujtásával vesződnének valahol!

— Az autómat őrízetlenül hagytam . . .

Mielőtt az ajtóhoz léphetett volna, az ősz ember eléje állt.

— Itt marad!

Nem vette észre, hogy a köpcös megkerüli. Váratlanul egy patikaszagú kendő csavarodott a fejére ebbe elfullad a sikoltása . . . Még érezte vergődve, hogy lefogják, azután elkábult . . .

. . . Egy őrszobán tért magához. Este volt . . . Az asztalnál az őrszobaparancsnok, nagybajuszú őrmester, teát ivott. Amikor Anette felült, megfordult:

— Jobban van?

— Igen . . . Csak a fejem fáj és zúg . . . Telefonáljon Nizzába . . .

Az őrmester nagyot nézett:

— Hiszen ott van!

. . . Ezer harang zúgott a lány agyában. Ugy látszik most érzi a kábítószer utóhatását.

— Kérem . . . haza akarok menni . . . mondta bágyadtan, hozasson egy taxit . . .

— Nizzában leállították a jármű közlekedést, — fe-

lelte a rendőr és amikor látta, hogy a leány értelmetlenül néz rá, már hozzátette: — valami rettenetesen fontos, kékszínű, hatalmas Alfa nevü Romeo kocsi eltünt. A 126—513 KD. rendszámú . . . Hej! Mi az?! kisasszony?! . . . Vizet! . . .

Annete ájultan esett vissza a padra.

3.

Körülbelül Anettel egy időben indult útnak Toulon felé Gorcseff is. A titokzatos autó elkezdte játékát a gyanútlan áldozatokkal. Amikor Andrét elhelyezte a zongora alatt, Gorcseff sietve beült a kölcsönzött kiskocsijába, Laboux villája előtt, hogy sietve Marseillesbe érjen, az ötórás vonattal, mert parancs az parancs.

No és körözés az körözés.

Az autója kissé megviselt állapotban volt. Különösen az egyik ajtó hiánya tünt fel. Ez bizonyára Monacóban kinyílt, amikor kocsijával a vágóhídnál várakozó ökrök közé futott. A lépcsődeszkát egy villanyos horzsolta le a fordulóban, ez rendben van, erre emlékezett. De hol a csudába horpadt így be a motorház és hol maradt az országúti fényszóró? No mindegy . . .

Először is gyerünk aperitiffezni!

Ügyesen és óvatosan stoppolt egy bisztró előtt. Most végre símán ment! Gyönyörüen fékezett és nem ütközött bele vesztegelő járműbe.

Részint azért, mert Gorcseff kissé belejött a vezetésbe, de részint azért is, mert a bisztró előtt egyetlen jármű sem vesztegelt. Ugyanis itt nem szabad gépjárműnek megállni, kivéve az autóbuszt. Egy póznára erősített táblán látható a nemzetközi jelzés: vörös körben, fehér alapon, áthúzott „P" betű. Parkirozni tilos!

Gorcseff azonban nem foglalkozott soha jelzésekkel, örült, hogy szépen megállt, ha nem is pont a bisztró előtt, hanem kissé feljebb egy mozinál.

— Absintet, kedves igazgató bátyuska, — rendelt odabenn sietve Gorcseff és ledobott egy pénzdarabot.

De az ital kishíjján a torkán akadt.

Egy eldugott páholyban, a bisztró hátterében meglátta a tábornok támadóját, a sokféle módon bekötözött Lingeström társaságában.

A két férfi elmélyülten tárgyalt. Gorcseff a falhoz húzódott, hogy egyvonalba kerüljön a páholy függönyével. Igy Lingeström nem láthatta. A Portenif nevűtől nem tartott, az nem ismeri őt.

— A leányhoz legyenek kedvesek Portenif. Fő az autó! Mikor beszél a Mesterrel?

— Jó másfél óra, amíg beérek Toulonba. A „Texas vendéglő"-ben találkozom velük.

— Szóval, nem kell megijeszteni a leányt. Fő, hogy az autót ellopják. Cannes mellett a park felé vezető úton várom, hogy elhozza. ... Fizetni!

Hohó! . . . Hát ilyesmibe sántikál! Két hosszú lépés és Gorcseff kint volt a bisztró előtt.

Itt igen nagy csődület fogadta. Az ucca jármű forgalmát lezárták, mert az autóbuszok csak úgy tudtak közlekedni, hogy az ellenkező menetirányba megkerülték Gorcseff kocsiját.

Több rendőr bement a moziba, hogy az autó tulajdonosát keressék és félbe kellett szakítani a vetítést. A mellék uccába terelt autóforgalom kilátástalan helyzetben megrekedt. Most legalább száz kocsi tülkölt, dudált egymás hegyén-hátán és a központból kivonult a riadó készültség, hogy fenntartsa a rendet.

Gorcseff nem tudta, mi történhetett, de sietett, hát nem is érdeklte, hanem beült a kocsijába.

Nyomban vagy húsz rendőr szólította meg:

— Öné a kocsi?!

— Nem látta a jelzést?!

— Hogy mert itt megállni?!

Gorcseff a gyujtóval babrált és gázt adott.

— Csak két szakasz rendőr beszéljen egyszerre, — mondta fel sem nézve. — Mi van?

— Ön nem jól állt meg.

— Most? Mit szólt volna, ha délelőtt lát a cukrászdában.

— Ez az áthúzott „P" a jelzőtáblán azt jelenti, hogy itt tilos megállni!

— De uraim, én csak vezetni tudok, a képrejtvényekhez nem értek! Irják ki, hogy mit kívánnak.

A rendőr közölte, hogy kétszáz frankjába kerül az ügy, ha azt szeretné, hogy ne tűzzenek ki rendőrbírói tárgyalást. Miután Gorcseff ezt szerette volna át nyujtotta a kívánt összeget és ment. Mindössze a mozi előzetes jelentését döntötte rá egy cukorkaárus polcára, ami összevissza nyolcvan frankba került.

Alkalmi vétel!

A szállóig gyönyörűen haladt és végül egy hetven frankos tricikli árán, szerencsésen fékezett. A kocsiját nyomban körülállták a kíváncsi járókelők, mert mindenki azt hitte, hogy megérkezett autóján a görög versenyző, aki Athénből igyekezett a montecarlói csillagtúrára, hegyen völgyön, hóban, sárban, úttalan utakon, megállás nélkül.

De látszik is a kocsin!

Gorcseff azonnal felkereste a fejedelmi lakosztályt és egyenesen a szekrénybe sietett. Vanek úr éppen befejezte a borotválkozását.

— Jónapot, — üdvözölte a gazdáját, — két úr kereste.

— Kik voltak?

— Nem tudom.

— Mit akartak?

— Nem tudom.

— Megmondta ki vagyok?

— Hát tudom?

— Legalább írja le a külsejüket!

— Az egyik valami magasrangú katona lehetett, a

másik sovány, őszülő, barnaarcú polgári egyén, kék szemmel.

— Laboux?

— Lehetséges, de ez nem látszott rajta.

— Micsoda balszerencse . . . Eh mindegy . . . — Gorcseff leült egy fotelbe. — Idehallgasson öregem . . .

— Vanek a nevem . . .

— Vanek úr . . . most végre bebizonyíthatja, hogy mit tud. Annyira bízom önben, hogy személyemben fog helyettesíteni a közeljövőben!

— Nyugodt lehet uram . . .

— Ha elvállalja a helyettesítést egy napra, akkor ezer frankot kap külön jutalmul!

— Parancsoljon velem.

— Beléptem a légióba!

— Értem. Nyugodt lehet, amíg ön katonáskodik, addig én kifogástalanul ellátom a munkakörét.

— Fordítva. Önnek kell ma este jelentkezi a Fort St. Jeanban, hogy helyettessítsen a katonaságnál!

Vanek úr felugrott és ámult vigyorral mondta:

— Uram! Akkor eldobhatják a légiót.

— Nem akarom én, hogy ön katonáskodjék. Nekem ma este fontos dolgom van. De nem tudtam előre, amikor beléptem a légióba. Azonban ha nem jelentkezem, úgy huszonnégy órán belül az egész országban köröznek.

— Mi volna tehát az én teendőm? — kérdezte Vanek úr és kihúzta a szekrényoldalába elhelyezett nyakkendő fiókot, azután a cipődobozt.

— Mit keres?

— Egy uzsonnát tettem valahová . . . Ahá!

A sülyesztett öltözőkészlet rekeszéből egyetlen gombnyomásra, fésű, ruhakefe, borotválótükör és egy csésze tea jelent meg, néhány piritos kenyér, húsz deka szalámi és két sámfa környezetében. — Tehát?

— Tehát, ön ma este elindul az én névreszóló jegyemmel Marseillesbe, jelentkezik az erődben, holnapig

helyettesít, hogy ne körözzenek a távollétem miatt és én délután leváltom önt.

— Mi történik, ha önhibáján kívül nem jöhet?

— Mivel ön a hadsereggel nincs szerződéses viszonyban, tehát nem tarthatják ott.

— De nem is veszik szó nélkül tudomásul, hogy becsaptam őket!

— Ön polgári személy és illetékes bírája elől senki sem vonható el, tehát a katonai hatóságok nem bánthatják hivatalos úton.

— Kérem, ezt vállalom.

— Itt van a névreszóló jegy és kétezer frank előleg, mert úriembernek ismerem önt.

— Én ugyan egyáltalán nem ismerem önt, ennek ellenére elfogadom a pénzt, mert úgy érzem, hogy nem fogok csalódni.

— Köszönöm a bizalmát. Nem kell félnie attól, hogy szórakozott leszek és ottfelejtem.

— Nagyon elítélem a szórakozottságot, mert minden emberi hibák között a legcsúnyább, legmegvetendőbb, .. mondta Vanek úr és elegánsan kavargatta a teáját, történetesen egy cipőgombolóval. Talán ha sejti, hogy mizúdult rá ezzel a megbízatással, akkor esze nélkül elfut... De még csak nem is sejtette . . .

4.

Ha megakarjuk érteni De Bertin és Laboux lelkiállapotát, amelyben az autó eltűnése után fel és alá jártak a szobában, akkor előbb tudnunk kell egy titkot:

Laboux úr Alfa-Romeója kétharmadrészben 14-karátos aranyból volt. A nikkellel befuttatott fényszórok, a sebbeségváltó, a lökhárító, az alváz abroncsa, a hamutartók és a kilincsek; színaranyból készültek. A legkitűnőbb motort építették be, de nagy súlya miatt, még így is gyengének bizonyult a fék és csak lecsökkent sebességre volt képes.

Ezt a fantasztikus kincset most ellopták.

Amikor André jelentette az autó eltűnését, a tábornok, mintha ezt a hír csillapítólag hatna rá, hirtelen nyugodt lett.

— Mikor láttad utoljára az autót?

— Fél órája sincs uram.

De Bertin telefonált.

— A központi ügyeletet kérem... De Bertin vagyok. André Laboux 126—513 DK. rendszámú, kéken zománcozott, Alfa Romeo gyártmányú túrakocsiját, ismeretlen tettes ellopta. A kézrekerítő, vagy nyomravezető 50.000 frank jutalomban részesül. A körözést rádión, valamenynyi rendőr és csendőrállomásnak adják ki. Fontos katonai iratok voltak az autóban . . .

Fél óra mulva autón, motorkerékpáron és gyalogosan, Délfranciaország minden útvonalán a 126—513 DK. rendszám autót üldözte a rendőrség és állandó jelentések futottak be a Laboux nyaralóba.

Este 7 óra: egy kék Alfa Romeót délután láttak Cannes felé az országúton, a rendszám ismeretlen . . . Este 8. Megállapították, hogy a 126—513 DK jelzésű kocsi Toulon előtt tankolt, pont 7-kor.

Azonnal lezárták a Toulonból elágazó autóutakat és száz meg száz közeg kutatta a város uccáit és garázsait.

Laboux és a tábornok csak egy-egy szót váltottak. Egymást elkerülve, hosszában, keresztben fel és alá jártak szüntelenül.

Este 9. A kék Alfa Romeó, a körözött rendszámmal, már 8 órakor visszafelé robogott Toulonból. Cannesnál tankolt.

Lezárták a Cannes felől elágazó utakat.

Fél tízkor jött a szenzáció!

Egy poszt jelenti: Csak későn tudta meg a körözés hírét, mert a rádióadáskor egy vendéglőben, gyanus egyént vélt felfedezni és a söntéspolc előtt álldogált igen sokáig, hogy megfigyelje az illetőt. Látszólag vörös bort ivott, de alapjában véve szemmel tartotta rendületlenül

ezt a kétes alakot. Később megállapította, hogy az egyén nem azonos a betörés gyanúsítottjával, kilépett az uccára és meglátta a keresett rendszámú kék Alfa Romeot, a Bl. Victoiron, amint körülbelül hatvan kilométeres sebességgel haladt a járdán. Feljebb az Avenue Magentán felborított egy burgonyasütőt, de megállás nélkül tovább robogott és végül a Promenade des Anglais díszkertjén átvágva, befordult a Plagera. Feltünő ismertetőjel: az autó hűtőjén egy nyugágy látható, amelyről selyem női kimonó függ. (Fekete alapon, aranyozott keleti minta.)

De Bertin pillantása lekalandozott a villa kapuja elé. Azután egy másodpercig úgy érezte, hogy megőrült:

A 126—513 D. K. rendszámú Alfa Romeo ott állt a kapuban! Hűtőjén a nyugágy és a selyem kimonó. (Fekete alapon aranyszínű keleti minták.)

VI. FEJEZET.

1.

Gorcseff Iván teljes sebességgel négy óra negyvenöt perckor nekivágott Toulonnak. Négy óra negyvenhat perckor egy karamból következtében leállt. Pontosan tizenhat métert tett meg ekkor a Nizza-Toulon-i útból. Negyven frankban kiegyezett a gőzmosoda soffőrjével és szélsebesen tovább robogott. Négy óra negyvenkilenckor észrevette, hogy nincs benzinje. Gyorsan egy benzinkút elé fordult, de ezt elsodorta a helyéről vagy nyolc méternyire, úgy, hogy tankolásról itt nem lehetett szó. Háromszáznyolcvan frankot fizetett, négyszáz helyett, mert negyvenért beszámították az egyik fényszórót és a kézidudát.

Miután mégiscsak szerzett benzint, ismét nekivágott és most aztán símán kiért az országútra. Itt Gorcseff nekivadult. Százas tempóban rohant, pedig a viharos idő nehezebbé tette a kormányzást, mert a szél belekapaszkodott az első kerékbe, majd kiengedte, hogy

később ismét a kormánnyal ellenkező irányba nyomja. Az út egyik oldaláról a másikra perdült a kocsi.

Egy uccaseprő keresztet vetett a cikk-cakkban száguldó autó láttán. De mégsem lett volna baj, ha nem kap jobb első defektet. Egy puskalövésszerű pattanás... a fék élesen csikorog, Gorcseff vadul forgatja a kormányt, de hiába... a kerékabroncsra nehezedő kocsi nekifut egy fának, felborul, kétszer átgördül az oldalán és rémitő csörgés, csörömpölés, ropogás után az autó és vezetője az árokba zuhannak . . . Vége! . . . Nem mozdul többé egyik sem. Kiáltozó emberek futnak össze!

— Telefonáljanak a mentőkért! — rendelkezik egy tőkepénzes.

— Vigyázzanak... Óvatosan emeljék, — vezényli Margó, a direktrisz.

— A mentést meg kell szervezni! — mondta egy körszakállas úr, aki a leányliceumban kézimunka tanár volt és mellette egy világhírű író intézkedett pizsamában.

Ekkor az autó soffőrülése mögül megjelent egy láb, azután egy másik. Végül, fejjel lefelé, a felborult kocsi ablakából fokozatosan kibújt derékig a szerencsétlenül járt vezető és ebben az állapotban integetett a lábával, bizonyára azért, hogy kihúzzák.

— Szerintem nem szabad hozzányulni, csak ha az orvos jön, — mondta a kézimunka tanár. A láb erre dühösen rugdalt. De nem igen merték bolygatni az úrvezetőt, aki mindössze derékig látszott és felsőteste belógott az autó ablakán, a roncs belsejébe.

Amikor ismét rúgott, a nadrágja kissé fesleni kezdett és félő volt, hogy a szövet további feszülése komoly bonyodalomra vezethet. Egy matróz és a világhírű író e célból lementek az árokba, hogy a közelgő katasztrófát elhárítsák.

A tőkepénzes azt indítványozta, hogy inkább takarják be az illetőt egy felöltővel, amíg a mentő jön, de a saját átmeneti kabátját nem ajánlotta fel a köz-

érdekű célra, tehát a világhírű író és egy matróz kiemelték a derékig látszó úrvezetőt veszélyes helyzetéből.

Szakadtan, véresen, olajosan, piszkosan elősántikált az árokból. Az orvos megnézte és megtapogatta.

— Uram! Önnel csoda történt!

— Az nálam természetes, — felelte a rongyos úrvezető. — Most hol kapok egy bérautót?

— Csak nem akar tovább autózni?! Azonnal itt lesznek a mentők! Lehet, hogy belső vérzése van.

— Ha csak ennyire zavar, akkor nem törődöm vele . . . Van üres kocsija a garázsban? — kiáltotta az egyik közeli benzinkutasnak.

— Ilyen állapotban nem bérelhet autót! Olyan mint a hulla.

— Vigyázzon a szájára atyuska! — horkant rá az orosz.

Az idősebb benzinkutas odament.

— Hallja az úr! Tán megijeszt?

És megfogta Gorcseff karját. A katasztrófa áldozata erre nyomban úgy szájonvágta, hogy berepült az árokba és ájultan zuhant a kocsi roncsai közé.

— Mégsem lehet belső vérzése, — mondta az orvos egy háztulajdonosnak.

Ekkor megérkeztek a mentők, rohantak az árokba és természetesen ápolás alá vették az ájult benzinkútast. Az emberek nem szóltak semmit, mert hiszen az illető állapota mindenképpen indokolta, hogy elsősegélyben részesítsék.

Gorcseff közben egy fa mellett vesztegelő, magárahagyott kocsiba ült és amilyen gyorsan csak tellett tőle, eliramodott az országúton.

A mentők bekötözték ápoltjukat és éppen hordágyra tették, amikor egy rémült asszony, a benzinkútas felesége megérkezett a helyszínre.

— A férjem! — kiabálta kétségbeesetten, — mi történt a férjemmel?!

— Legyen erős asszonyom, — felelte a mentőorvos

drámai egyszerűséggel, — közvetlen veszélytől nem kell tartani.

A hordágyon fekvő benzinkútast betölték az autóba és szirénázva elrobogtak . . .

2.

Cannesben Gorcseff kiszállt az autóból és vásárolt egy matrózruhát. Valahogy jobban érezte magát nyomban. Azután, mert szerette a tisztesség útjait járni, egy rozoga Chryslert bérelt és nekivágott Toulonnak. Tíz perc mulva besült a sebességváltója. A mindenségit! Öt óra 55-kor már egy gyönyörű Mercedesben robogott és pontban hat órakor a köztisztasági hivatal T. 106/91-es számú öntözőkocsiján befutott a touloni fiúárvaház veteményeskertjébe.

Most már rövid idő alatt elérte a kikötőt, ami könnyű feladat volt hiszen gyalog ment. Hogy valamelyest megőrízze az úri látszatot, feltette feketekeretes monokliját, amelyről sajnálattal megállapította, hogy egy lencsényi részen lepattogzott róla a celluloid és a mezítelen drót váz látszik a helyén.

A kikötőnek egy külső rakodójához ért, ahol gyanús alakok tűntek fel sűrűn. Egy árkád mélyén mozgó árnyat pillantott meg. Odalépett:

— Van szerencsém édes öregem! Nem mondaná meg, hol találom a Texas vendéglőt?

— Nem.

— Micsoda?

— Hallgasson rám és menjen a „Szilvakék Paradicsomba". Az is lebúj . . .

— De . . .

— Uram hallgasson rám és ne szóljon semmit.

— De nekem a Texas vendéglőbe kell mennem!

— Ne beszéljen sokat, a Szilvakék Paradicsom itt van a szénrakodótól jobbra, menjen oda és kész!

Ezzel otthagyta.

— Marha! — kiabálta utána Gorcseff. Az illető visszajött. Alkonyodott. A sötét kikötőben két árny állt szemben egymással, egy magas és egy alacsony.

— Mondott valamit? — kérdezte a magas.

— Mindössze megemlítettem, hogy ön egy marha.

— Szívja vissza.

— Nem tehetem, — felelte az alacsony árny. — Rövid beszélgetésünk alatt ez a benyomásom meggyőződéssé vált — és mintegy bocsánatkérően hozzáfűzte. — Marha, bátyuskám, mit csináljak? Nem tehetek róla . . .

— Most feketére pofozom magát.

— Ne mondja! Ennyire neheztel!

— Igen . . . nesze . . . Au!

Ütésre lendülő karját a monoklis ifjú elkapta, megcsavarta és svungosat rúgott a neheztelő gyanus járókelőre. Mire ez belezuhant fejjel egy kis medence olajfestékbe, amellyel aznap mázolták a leggyorsabb touloni motorcsónak kéményére a „helyérdekű kék szalag"-ot.

Gorcseff továbbsietett és feljebb a vámháznál megszólított egy kölyöknyi angol haditengerészt.

— Hallo boy!

— What can I do for you?! — felelte vidáman a szeplősképű suhanc.

— Kisapám mondd meg nekem, hogy hol van a Texas vendéglő?

— Go in the hell! — felelte mérgesen a fiú és otthagyta.

. . . Ez szép. Ugylátszik, hogy a Texas vendéglő valami hirhedt hely lehet errefelé. De mégis oda kell érnie, gyorsan!

Megállított egy különös egyént, aki tömagot evett a sapkájából, ujjatlan csíkos ruhát viselt és egy sarki lámpának dőlt. Széles, nagy csontjai izmos emberre

vallottak. Roppant, előreugró kacsaorra furcsán mozgott, miközben a tökmagot rágta és a héját olyan szép rutinos módon köpte ki, hogy néha egészen távoli járókelőket is eltalált.

— Van szerencsém, — üdvözölte Gorcseff és félrekapta a fejét egy tökmag löveg elől.

Az ujjatlan trikójú egyáltalán nem köszönt vissza, ehelyett így szólt recsegő, bariton hangon.

— Mit akar maga mamlasz? Nyögje ki vagy menjen a fenébe.

— Nézze galambocskám . . . Hoppla! — Elkerült egy újabb tökmagcsomót. — Ma érkeztem a hajón Izlandból és rosszul tájékozódtam itt. Nem szeretnék a Texas vendéglőbe vetődni, mert valaki óva intett...

— Nem is való ilyen nyeszlettnek a *„Texasz“*.

— Hopla! Ez gól volt . . . Ugyanis kérem . . . — Megtörölte a szemét. — Ismerőseim a *„Szilvakék Paradicsomot“* ajánlották. Ezért szeretném tudni, hol a Texas Vendéglő, nehogy odavetődjék véletlenségből. Hopp!

— Szerencséje van. Még véletlenül sem tévedhet arra, mert épp a Szilvakék Paradicsomhoz megyek és elvezetem magát erre a helyre, ha már ilyen gyámoltalan.

A fene egye meg! Máris elindul vele! Ilyen marhaság!

— Merre van az a Texas Vendéglő, hogy mégis elkerüljem? — nyögi újra Gorcseff.

— Csak ne féljen semmit és jöjjön. Ott a sarkon a Szilvakék Paradicsom. Szolíd, polgári hely.

Amikor a jelzett helységhez értek, némi tisztelet támadt benne a „Texas Vendéglő“ iránt, amelyhez viszonyítva ez itt szolíd, sőt „polgári“ hely. Mert a Szilvakék Paradicsom előtt a riadókészültség autója vesztegelt, üvegcsörömpölés, robaj és több lövés hallatszott, azután egy félig agyonvert pincér rohant ordítva ki az uccára:

— Mentők! Mentők! Bigeur meghalt és a másik kettő . .

Hogy mi történt a másik kettővel ez már nem derült ki, mert egy padot dobtak a pincér után és fejbetalálták, hogy elájult. Közben a rendőrök elhurcoltak egy megbilincselt, feltűnően emberi formájú egyént.

— Maga szereti a hagymásan főtt birkahúst? — kérdezte a kacsaorrú, — mert azt jól csinálják itt.

— Nekem mindegy, hogy mit eszem.

— Nono . . . Nekem nem. Szeretem a hagymáshúst.

Ezt felesleges volt közölni, mert Gorcseff beszélgetésük kezdetén tisztában volt az idegen és a hagymáshús között fennálló, nagyon meghitt bensőséges kapcsolattal. A pincér közben magához tért, vállára vette a padot és visszament a helyiségbe, ahol szerinte Bigeur meghalt és a másik kettővel is történt valami.

— Na jöjjön. Ilyenkor már kész a vacsora. És mert ilyen zöldfűlű kölyök, hát fizetem a magáét. Ha akarja alhat is nálam.

— Hol lakik?

— Hajléktalan vagyok.

— Akkor inkább háljon Ön nálam. Nekem sincs lakásom.

— Maga marha, — kiabált rá a kacsaorrú. — Én Privát Elek vagyok! — Ismerem a kikötő legkényelmesebb vagonjait és elsőrangú titkos ládákat tudok.

Privát Elek, a vagonok és titkos ládák tudója előrement és Gorcseff követte.

Egy szemüveges sovány ember jött oda hozzájuk. Vizes, átvérzett kendőt szorított a fejéhez és mérsékelt lelkesedéssel fogadta a vendégeit:

— Csak üljenek le! — szólt rájuk gorombán. És utálattal Gorcseff felé bökött: — Ki ez a pasas?

— Nevem Cservonec.

— Mondja már!... Én Bigeur vagyok. Történt valami?

— Ön az, aki meghalt?!

— Hülyeség! — förmedt rá a fiúra, — A csaposom neuraszténiás és valahányszor betörik a fejemet az uccára rohan, hogy a mentőket hívja! Nap mint nap megismétlődik ez a jelenet.

— Küldjön nekünk foghagymás birkát — szólt Privát Elek a vagonok és titkos ládák kiváló ismerője. — Főtt babot olajjal, ecettel és egy üveg vörös bort hozzá!

Bigeur felvette a rendelést:

— Mit meséli el mindig azt a regényt? Tudják azt már itt, hogy miféle húst esznek az ilyen alakok, — felelte Bigeur és bekiáltott a konyhába. — A Privát Elek-féle birkából két porciót!

— Mondja, maga volt már a Texas Vendéglőben? — kérdezte a pártfogóját, amikor ismét ketten maradtak.

— Hogy a csudába ne? Elég sűrűn akad ott dolgom. Dehát az más! A Privát Elek fogalom itt. Az mehet akárhová, nyugodtan.

Közben tálaltak és Gorcseff türelmetlensége dacára, végre egyszer jóizűen evett babsalátát, kikötői módra: sok borssal és karikára vágott vöröshagymával, azonfelül birkahúst és melléje vörös bort.

— Magát hogy hívják? — kérdezte vacsora közben a szomszédjától, vagonok és titkos ládák fogalommá lett ismerőjétől. — Nem tudom elhinni azt, hogy Privát Elek. Bizonyára van emberi neve is.

— Hát ahhoz mi köze? Bemutatkozni jött, vagy vacsorázni?!

— Csak épp gondoltam... hogy ha már megbarátkoztunk . . .

— Barátkozik a fene magával!

Ez az ember egyre jobban tetszett Gorcseffnek. Bár égett a türelmetlenségtől Anette miatt, mégis szeretett

volna többet tudni a vagonok és titkos ládák szakemberétől.

— Mi a foglalkozása?

— Rabló, — felelte Privát Elek. — Miért nem iszik abból a borból.

— Micsoda?

— Tán süket? Néhány barátommal együtt „bizományi utonállást" folytatok. Egész jó mesterség.

Privát Elek a bizományi rabló (mellékesen vagónok és titkos ládák nagy ismerője), cuppantott egyet, elővette a zsebkését és az asztalnak könyökölve hozzálátott a vacsora utáni fogpiszkáláshoz, bicskája hegyével.

— A *„bizonymányi útonállás"* mint mesterség nem veszéllyes de, nem is nagyon jövedelmező. Vannak igazi rablók, akik kisebb munkát bizományba adnak. Mondjuk, ha kirabolnak egy raktárat, mi elvisszük nekik teherautóval az árút. Én bárkit leütök és házhoz szállítom, azután mosom kezeimet.

— Hm . . . Ilyen megbízása régen lehetett, — mondta Gorcseff Iván és Privát Elek kezeire nézett.

— Éppen ma! Elrabolunk egy csirkefogót és kioltjuk a gyertyáját.

— Valami gazdag örökhagyó? — kérdezte és bort töltött magának.

— Fenét! Csirkefogó az illető és úgy hívják, hogy Gorcseff Iván . . . Na! Megfulladsz egy kis bortól?! Köhögd ki! . . .

3.

— Ki ez az izé . . . Gorcseff, ha jól értettem, — kérdezte, miután szóhoz jutott.

— Egy csirkefogó. Valami néger királynak kémkedik a Rivierán.

— Igen? . . . — Ez meglepte. — A Néger királyok ratjaütésre készülnek Montekorló ellen?

— Egész más ügy van a háttérben. De ez nem fontos. Ujjat húzott néhány elszánt fickóval, ravasz vakmerő . . .

— Milyen forma ember.

— Nem olyan mint te!

— Az biztos.

— De most már elég volt ebből. Inkáb azt mond meg, hogy mit keresel erre?

— Hajósinas vagyok.

— Hogy lettél az?

— Női szabóságot tanultam, de elszabtam egy szép tavaszi kosztümöt és kidobtak — mondta komoly arccal. Mint említettem, Gorcseffnek csúnya szokása volt, hogy mindenféle bolondságot kimondott, habozás nélkül azonnal, ha valaki kérdést intézett hozzá. — Először pincér akartam lenni, — magyarázta könyedén, — de gyáva vagyok és nehéz felfogású, hát gondoltam, jobb, ha a kikötőben élek.

— Hülye?! — ordította a kacsaorrú és olyat csapott az asztalra, hogy egy négyfelé vágott húsdarab az ölébe esett. — Tán a kikötő az gyáva és ostoba embernek való?

— Hát . . . mindenesetre más mint az éterem, ahol előfordulhat, hogy valami részeg ember megveri a pincért.

— És a kikötőben nincs részeg?!

— Van? — kérdezte ijedten. — Akkor jól nézek ki . . . ! Erre nem gondoltam . . .

— Maga bolond! Hiszen itt elveszett ember, evvel a lányos képével, gyámoltalanságával! Mit csinál maga, ha valaki pofonüti?

— Ne féljen meg tudom védeni magam.

— Hogyan?! Mi?!

— Nyomban feljelentem az illetőt!

— Azonnal menjen a fenébe, — de amikor Gorcseff

sietve felugrott, utánakiabált. — Várjon, maga bolond . . .

De az orosz rohant, ahogy csak bírt, boldogan és idegesen, mert őrült a szökési lehetőségnek és félt, hogy baj éri Anettet!

Privát Elek nagyon bánta, hogy elriasztotta a tehetetlen, félénk fiút. Egész kedves, nyiltarcú kölyök és nincs itt senki, aki megvédje. Utána is iramodott, de az orosz úgy futott, mint az őrült.

— Álljon meg, maga marha! Nem bántom! . . Álljon meg, mert összetöröm . . .

De hiába csalogatta, Gorcseff futott, ahogy csak a lábától tellett.

4.

Most mit tegyen?... Már este volt. Hol a Texas Vendéglő? Hopla!

Elsőrangú idea!

Gyorsan bement a telefonfülkébe és felcsengette a tűzoltóságot. Majd a sziréna nyomra vezeti, mert hogy itt a közelben van a vendéglő az biztos.

— Tűzőrség, — jelentkezett egy hang.

— Azonnal jöjjenek! Ég a Texas vendéglő!

— Hála Istennek.

— Mi?! Megőrült?! Itt a tulajdonos beszél!

— Maga az Roul? . . . Minek gyújtották fel megint a kocsmát. Ugy sem hiszik, hogy a halott a tűz áldozata.

— Pedig most igaz. Felrobbant mellette a gázkályha.

— Hiszen magánál vályogkemence van!

— De . . . bevezettettük és . . . szóval jönnek?

— Jó, jó . . . hát jövünk. Hogy van Emanuel?

— Izé . . . már meggyógyult . . .

— Hát beteg volt?!

— No . . . nem egészen . . . a dohányzás . . . — hebegte Gorcseff.

— Mi?! Emánuel dohányzik??!

— Izé . . . dehogy . . . Csak vicből rágyujtott egy csibukra . . .

— Az öszvér?!

Most dühbejött.

— Igen! Az öszvér! Pipázik és regényeket olvas, sőt beszél is!

— Halló!! Mit mond?!

— Hogy akassza fel magát!

Lecsapta a kagylót. Hű de kellemetlen.

— Megvagy gazember! — Egy rendőr fogta a torkát. — Szóval te szoktál innen telefonálni a tűzoltóknak!

— De kérem.

— Csend! Egy hete figyelek minden fülkét. Te hívtad ki a bábát. Lusson tanácsos úr eljegyzésére, sürgősen!

— Kérem a tüzoltókat bevallom, de a bába nem igaz és . . .

— Gyere! Most aztán van bizonyíték!

— De csakugyan ég a Texasz Vendéglő!

— Majd ellátom a bajod! — üvöltött a rendőr. — Hol ég ez a vendéglő, mi?!

És a szomszédos házra mutatott.

Nagy kivilágított tábla függött egy helyiség bejárat felett.

TEXAS VENDÉGLŐ

A goromba vendégek
kilépti díjat nem fizetnek.

És a vendéglő előtt most megállt egy Alfa-Romeó. Anette és Portenif kiszálltak, azután gyorsan eltüntek a ház melletti udvar kapujában, amely az üres telekre nyílt.

VII. FEJEZET.

1.

— Gyerünk! — mondta a rendőr, megragadta a Gorcseff karját és elindultak.

— Esküszöm a bába ügy méltatlan vád. A tűzoltót beismerem és . . .

Motorzúgást hallott . . . Hátranézett gyorsan. Jön az Alfa-Romeó!

. . . A rendőr másnap úgy jelentette az esetet, hogy megcsúszott a pocsolyában és akkor menekült el a fogoly. A valóság az, hogy Gorcseff ügyesen elgáncsolta, azután felugrott a mellette robogó Alfa-Romeó podgyásztartójára.

. . . Elhagyták Toulont. Portenif egész jól vezetett... Cannesba értek! „Itt lesz valahol az a park", gondolta Gorcseff. Egy ritkás facsoport közelében fékezett a kocsi . . . Azután megállt. Csakugyan egy parknál voltak, de Lingeström báró még nem volt ott. A soffőrkabátos Portenif leszállt, becsapta az ajtót és körülnézett. Ekkor a sötétből valahonnan szájonvágták, hogy elájult . . .

Ez természetesen Gorcseff volt.

Nyomban beült a kormányhoz és elindult az Alfa-Romeóval. Sejtelme sem volt arról, hogy már egy fél órája az egész ország üldözi és szokott iramában rohant Nizzába. Olyan gyerekségek, mint figyelmeztetőlövés, integetés, nem érdekelték túlságosan és amikor egy rendőr tárt karral eléjeugrott, ezt mormolta maga elé gúnyosan: „Hja barátom, ha én ilyen távolságra fékezni tudnék, akkor megnyertem volna a világbajnokságot.

Az „okosabb enged" elv alapján a rendőr félreugrott a kocsi elől, épp hogy megmentve az életét. Csodálkozva látta, hogy az országosan kőrözött tolvaj kihajol

a kocsi ablakán és fenyegetően rázza feléje a mutatóujját, súlyos szitkokat kiáltva . . .

Értik ezt? A körözött egyén fenyegeti a rendőrt.

Nizza előtt az egyik kanyart az Európa szálló strandjának női napozóján keresztül, ügyesen „átvágta" hatalmas robajjal legázolva a kerítést és elragadó pánikban visitozó hölgyek között magával hurcolta a nyugágyat, amihez később a Perriér mosoda teregetőjéről szerzett egy fekete selyemkimonót, aranyozott japán mintákkal. És száguldott, mert hiszen ma délután a titkárja beállt a nevében légionáriusnak, mint egy bizonyos előzékeny úr Schiller drámai költeményében, aki helyettesíti néhány napra barátját a siralomházban, amíg az elítélt résztvesz a húga eljegyzésén.

Gorcseff Iván sietett Nizza felé. Hiszen hajnalra Marseillben akart lenni, ami gyalog nem nagy út, de Gorcseff sajnos autóval közlekedett . . .

Csodálatos, de így történt: az autó, amelyet mindenfelé köröztek elérte a célját. Amíg Toulonban kutattak utána, addig az országúton volt. Nizzában akkor kaptak hírt róla, amikor már megérkezett Laboux villája elé. Itt azután nem kereste senki. És ez érthető. Kinek jut eszébe, hogy egy autó tolvaja a károsult villája előtt parkirozzon a kocsival?

Gorcseff elősorban a Lafayette áruházhoz sietett, bevásárolni.

— Küldjenek a Meditareine fejedelmi lakosztályba néhány holmit a számomra — mondta az elárustónak. — Elsősorban két-három vékony ujjatlan trikót, mindenfélét, amire egy gyarmati katonának szüksége van, és egy olyan matrózruhát, amilyen ez volt új korában.

— Bocsánat — vetette közbe a segéd — de erről a ruháról nem tudom megállapítani, hogy milyen volt új korában. Néhány év nagy idő.

— Tegnap vettem ujonnan! A ruha különben fehér.

— Hm . . . Talán ez látszik rajta rajta a legkevésbbé.

„Halló . . . Halló!“ — recsegte egy megafon.

— Mi ez? — kérdezte Gorcseff, de máris megszólalt a szpiker és minden vásárló izgatottan figyelt.

„A kékszínű 126-513 D. K. rendszámú Alfa-Romeó autó, országszerte körözött tettesével Nizza belterületén sikertelen kísérletet tesz, hogy meneküljön . . . Elfogatása kétségtelen! A kézrekerítő vagy nyomravezető még mindig 40.000 frank jutalomban részesül . . .“

2.

— Mi volt ez? — kérdezte Gorcseff a segédet. — Én aludtam délután, nem tudok semmit.

— Eltűnt egy autó fontos katonai iratokkal. Lázban van az ország és a rendőrség üldözi a tettest, aki állítólag a lyoni családirtó, egy többszörös rablógyilkos.

— Ne mondja!

— Az egyik hölgy vásárlónk látta is amint kikanyarodott a plagera, vörös nagy szakálla van és valóságos óriás.

— Ezt látta őnagysága? — ámuldozott Gorcseff.

— Ugy van. A legtöbb gonosztevő ilyen megfigyelőknek köszönheti az elfogatását.

— De mennyire küszönheti az ilyennek!

Kifizette a számlát és ment. Ni . . . milyen kihalt az ucca. Leállították a forgalmat. Dehát hülyék ezek? Hiszen megkerült az autó. Vagy épen ott nem keresik, ahol hagyta?

Egy sarkon nagy csődületet pillantott meg.

— Mi van ott? — kérdezte egy kifutótól.

— Elfogták a tettest és most meglincselik! Ez rabolta el a Lindbergh babyt is. Álruhás cowboy, aki Al Capone cinkosa volt.

Gorcseff lassan rájött egy általános érvényű axiomára; az emberiség zöme filmírónak született!

A csödület egy 709-846 Cs. U. jelzésű rózsaszínű Bugattyt tartóztatott fel, amelyben egy Baronmünsterből érkezett állatorvos ült, a feleségével és kisfiával.

— Ez az!

— Átfestette az autót! Még nedves!

— Hol rabolta a gyereket?!!

A saját gyerekét! Az asszony visított, a gyerek bőgött, az állatorvos rikácsolt és valaki leverte a kalapját. A fenyegető hangulatnak egy szakasz rendőr vetett véget, akik visszaszorították a tömeget és közölték az emberekkel, hogy az autó megkerült. Közben gummibottal verték őket.

A baronmünsteri állatorvosnak az izgalmak következtében kiújult az arczsábája és mert egyszer már hazaeresztették mint véglegesen gyógyultat Lourdesből, most Monte Carló helyett a csodák városába ment, hogy bírói úton visszakövetelje a pénzét!

Gorceff elgyalogolt a Meditareinehez. Poros, gyűrött ruhájában fütyürészve ment át a fényes hallon.

A szálló portása utána szólt:

— Hová tetszik? . . .

— Az első emeletre. Vanek úr mikor utazott el?

A portás vállat vont.

— Azt sem tudtam, hogy megérkezett.

— A fejedelmi lakosztályt bérelte.

Megnézte a könyvben, azután ismét vállat vont.

— Ott egyáltalán nem lakik Vanek. Valami Gorceff nevű bolond portugál bérli.

— Kérem, — mondta Gorceff, — engem ez a portugál úr küldött, hogy rendezzem a számláját és megengedte, hogy átöltözzem nála.

— Mondja fiam, — kérdezte bizalmasan a portás, — valami gyáros ez a Gorceff?

— Természetesen. Terepszínű női arcfesték szabadalma van, de főként alpakka díszműtárgyakat készít. Most átköltözik innen a Villa D'Aragonba.

— Maga ott fűtő?

— Nem. Konyhakertész vagyok. Az épület Gorcseff úr különváltan élő feleségéé. A gyáros ma kibékült őnagyságával és visszatérnek együtt Portugáliába, ahol hátralévő éveiket az alpakkagyártásnak szentelik . . .

Felsietett a lakosztályba és gyorsan átöltözött a tiszta matrózruhába, amit többi holmijával együtt egy sárga bőröndben elküldtek az áruházból. Szerette a tiszta matrózruhát a gömbölyű sapkával és jól illett neki, mert kedves képe volt és ritmikus, könnyed járása, mint bizonyos táncos fiúknak, akik boy névre hallgatnak a színpadon. Ha mégis megszólalnak akkor legalább öt beszél egyszerre.

Még borotválkozni is akart. Az ember ne álljon be akárhogy a légióba. Törölközőt kötött a nyakába és kinyitotta a mindennel felszerelt hatalmas garderobe szekrényt.

Ám ekkor legnagyobb csodálkozására az alsó polcról Vanek úr esett ki a padlóra.

VII. FEJEZET.

1.

— Uram! Miért nem kopog az ajtón, ha benyit valahová!

— Ezt a lakosztályt én bérlem!

— De a szekrény az én magánlakom! My house is my castle!

— Vanek úr! Én a mennyekből hullottam alá.

Mégis én ütöttem meg magamat!

— Önnek jelentkezni kellett volna Marseillesben a légiónál. Felvette az ezer frankot és ennek dacára itt van. Becsapott!

— Hazudik!

Vanek úrnak rendkívüli erőt adott az igazságában hívő, önérzetes polgár fenséges gőgje.

Gorcseff viszont nem bírt ránézni a nevetés ingere nélkül Vanek úr cvikkeres arcára, tömött, fekete bajuszára.

De az eset súlyos volt és Gorcseff minden igyekezetét megfeszítve, komoly, sőt fenyegető maradt.

— Ugyebár, — mondta Vanek úr kitörésére, — tisztában van azzal, hogy én most leütöm önt.

— Ebben egy percig sem kételkedtem. De úgy állok itt mint Galilei. Üssön meg! Törjön össze! Égessen el! . . . *És mégis mozog a föld!*

— Önnek nem áll jogában tisztességes csillagászokhoz hasonlítani magát, miután becsapott.

— Ez alantas rágalom!

— Ha nyomban nem magyarázza meg az esetet, akkor begyömöszölöm önt a sámfák közé és a szekrényhez tolom a nagy tölgyfa asztalt, hogy bennrekedjék!

— Egy Galillei az ilyen eljárást is emelt fővel viselte volna el:

— Magyarázatot követelek!

— Megkért, hogy helyettesítsem egy napra a légióban és ezért ezer frankot ad. Igy van?

— Igy.

— Azért intéztem el más módon a helyettesítést, hogy Ön ne maradjon titkár nélkül — és a mellére csapott. — Mert talán szerénytelenség nélkül állíthatom, hogy úgyszólván nélkülözhetetlenné tettem magamat. Odaálltam hát a laktanya elé és megszólítottam az első szomorú külsejű urat, aki szemmelláthatólag ujjoncnak akarta felvétetni magát. Könnyen rábirtam, hogy vállalja az ön helyettesítését és adtam neki 500 frankot. Igy körülnézhet veszély nélkül a légióban és ha meggondolja magát, holnap visszaléphet, amikor ön leváltja őt, Goliczer úr.

Gorcseff nem javította ki.

— Most tehát mi a helyzet, Vanek úr?

— Hogy Önnek van a légióban egy helyettesse, nem veszítette el a titkárját sem és nekem maradt ötszáz frankom. Illetve, a titkárját azt elveszítette, mert megsértett és azonnali hatállyal távozom, de — fejezte be emelt fővel. — Mégis mozog a föld! Ezt jegyezze meg jól, uram!!

És kihúzta a szekrényfiókot, hogy magával vigye régi kabátját, fürdőruháját, esernyőjét és egy fényezett borjúszegyet némi uborkasalátával.

— Szeretném jóvá tenni, ha megbántottam, — mondta Gorcseff bűnbánóan.

— Talán még nem késő, — tünődött Vanek úr és a salátát gyorsan visszatette, mert kilocsant a cipőjére.

— Én megkövetem önt!

— Hát nem bánom. Még ez egyszer maradok. De jegyezze meg: én még sohasem hazudtam.

— És mégsem mozog a föld, — mondta szomorúan Gorcseff, — mert akkor megnyilna most ön alatt!

2.

Másnap délelőtt:

— Petrovics úr!

Gorcseff felébredt. Titkára állt az ágya mellett, talpig ágyterítőben. Ezt pizsama helyett hordta éjszaka a szekrényben és így ha átborította jobb derekától a balváláig, olyan volt, mint Julius Cézár megszemélyesítője, egy amerikai burleszkben.

— Keljen fel, — ismételte türelmesen. — Önnek jelentkeznie kell a Légióban ama bizonyos Cortot helyett! Felkelni!

— Mondja maga pióca . . .

— Vanek úr vagyok . . .

— Mondja Vanek, maga pióca úr, mit törődik velem?!

— Nem szeretem, ha régi meghitt barátságunk vége az lenne, hogy csalódom önben Zwillinger úr!

Gorcseff úgy ugrott fel az ágyból, mintha meggyulladt volna alatta.

— Ember! Mindent megértek, de azonnal magyarázza meg, hogy a Zwillingert honnan vette, mert idegrohamot kapok.

— Nem erről van szó! Én saját személyemben garantáltam önért Cortot úrnak, aki helyettesíti.

— Ez rendben van. De honnan vette a Zwililngert??!!

— Tréfa volt, jól tudom, hogy ön alapjában véve Petrovics.

— És ki ez a Cortot? Miért állt a légióba?

— Hazaszeretetből. Örökre kitiltották Franciaországból bűnözésért. Most titokban visszatért és beáll a légióba.

— Imponáló!

Gorcseff gyorsan felöltözött. Még elérték a vonatot és a déli harangszó előtt Marseillesben voltak.

A Fort St. Jeanhoz vezető úton Gorcseff kezetnyujtott Vanek úrnak.

— Köszönöm mindazt, amit értem tett.

— Nincs mit. Csak a kötelességemet teljesítettem, Petrovics úr. Ettől függetlenül közölje velem megbízásait.

— Nem hiszem, hogy a légió szolgálati szabályzata akár csak egy titkárt is engedélyezzen a közlegények számára.

— Én azonban polgári személy vagyok, akire a szolgálati szabályzat nem vonatkozik.

— Igazán meghat a ragaszkodása. Most jut eszembe, hogy mégis megkérném valamire, Vanek úr.

— Parancsoljon.

— Hívja fel interurban Marseillet.

— Ezt megtehetem, — felelte és indult.

— Vanek úr! Álljon meg! Hiszen azt sem tudja, hogy mit kell tennie!

— Felhívom interurbán Marseillest. Nem ezt kérte?

— De miért hívja Marseillet?

— Egy jó titkár nem érdeklődik a gazdája magánügyei után.

— Ön Marseille-ben Laboux lakására telefonál . . . Könyörgöm ne induljon el . . . Megkérdezi, hogy otthon van-e Anette kisasszony és ha igen, akkor ezt közli velem, valahogy. Tehát: Anette Laboux.

— Mi köze van önnek a hölgyhöz?

— Ez magánügy Vanek úr.

— Aha! — és hunyorgatott. — Biztos egy színésznő! Vigyázni kell a művésznőkkel, mert a szerelem.

— Viszontlátásra!

Gorcseff egyenesen az erődhöz ment. Az őr szó nélkül továbbengedte. Innen csak kijönni nehéz. Végigment az udvaron, a századiroda irányába. Mindenfelé hemzsegtek a katonák. Hol van a helyettes Cortot, aki nem tud élni Franciaország nélkül? Egy óra keresgélés után megtalálta. Alacsonyhomlokú, rossz arcú, kissé terheltnek látszó egyén. Már egyenruhában volt.

— Maga az az alak, az a Gorcseff? — kérdezte a buta emberek vastag színezetű, vontatott hangján.

— Én vagyok atyuska. Nagyon köszönöm a szívességedet és most cseréljünk vissza!

— Nem cserélünk! Én ma délután Afrikába utazom.

— Hogy a fenébe? Én vagyok Gorcseff Iván és adja vissza a személyazonosságomat!

— Kitartás! Én itten találtam egy őrmestert, akivel jobb időkben Párisban együtt dolgoztunk a Peugeot műveknél. Hector Potiou a neve. Véletlenül hozzá kerültem . . . Ha mostan visszaadom a maga belépését és újra kell jelentkezni, ki tudja milyen őrmester osztagába kerülök . . . Így a cimborám az őrmester. Nagy szó! Nézze!

— De én szolgálni akarok.

— Jelentkezzék maga most újra. Mit törődnek itt avval, hogy hány Gorcseff szolgál egyszerre? — mond-

ta Cortot, a leánykereskedő, aki különben alig állt a lábán olyan részeg volt.

— Hm . . . És maga fogja viselni a Gorcseff nevet?

— Ne féljen. Nem használom el.

— Hát jól van öregem . . . Akkor én most beállok a légióba és maga menjen el nyugodtan az őrmesterével.

Ujabb egy óra mulva Gorcseff nyugodtan leül a padra, arcát az ég felé fordítja és amennyire e helyen lehetséges hevenyészett napkúrát tart. De az események most már nem adtak időt arra, hogy nyugodt dolgokat műveljen.

Később újra látta, Cortot-t. Igen részegen támolygott egy őrmester társaságában, akinek vörös bajsza volt. Ez lesz Hector Potiou. Azután sorakozót és névsorolvasást tartottak. Minden újonc Hector Potiou osztagából odaállt a cók-módjával. Cortot egy közepes nagyságú, madzaggal átkötött szivardobozban őrízte a holmiját. A dobozra, gyerekes, nagy betűkkel ráírta: „*Gorcseff Iván*". Nem árt, gondolta, ha az ember feljegyzi valahová a nevét, hátha elfelejti.

A dobozt szépen leteszi maga mellé.

Azután trombitaszó hallatszott, a kis csapat elindult az erőd kapuján át, hogy a kikötőben hajóra szálljon. Helyettük egy újabb altiszt jelenik meg az udvar közepén, bizonyos sergeant Verdier és nagyot kiált:

— Akik ma délelőtt jelentkeztek felvételre, azok sarakozzanak az épület jobboldali kapuja előtt.

Ez Gorcseffre is vonatkozott. Verdier őrmestert az Oroszlánnak hívták közlegényi körökben, mert a szája és orra körüli ráncok, a szemének furcsa összehúzódása emlékeztettek erre a ragadozóra. De ordításban messze felülmúlta a félelmetes fenevadat. Jobb szemét állandóan összehúzta kissé, ami örök gyanakvást fejezett ki, fogai állítólag két centi hosszúak voltak. Lehet, hogy ez túlzás, annyi azonban bizonyos, hogy ekkora, négyszögletes fogazat még nem fordult elő emberi állkapocsban.

Pillanatnyilag a jólelkű, nyájas altiszt benyomását szerette volna kelteni. Viszont a pártoló és jóindulatú arckifejezése, egy áldozatát megnyugtató hóhér és egy kéjes vizióin merengő elmebeteg vonásait egyesítette, valami diabólikus derüben.

— Maguk beléptek a légióba — mondta az ujoncoknak. — Ez nagy szerencse és megtiszteltetés, aminek állandóan tudatában legyenek. Csak ezért rimánkodom magukhoz. Ha így lesz, akkor úri életüket biztosítottták. Kényelmes, gondtalan helyre jöttek. Én vagyok ugyanis a legjobb ember a világon. Egy időben a legénység atyjának neveztek. Csak azt nem szeretem, ha packáznak velem. Aki ilyesmivel próbálkozik, az később megsajnálja. Sajnos tanukkal nem igazolhatom állításomat, mert szóbanforgók közül ma már egy sem él. Maguk is így járnak majd. Az én nevem Sergent Verdier. Maguk csak jegyezzék meg, a többi az én dolgom. Elfelejteni nem fogják. De aki nem packázik, az úgy élhet majd a századnál, mint Alizka meseországában, mert én vagyok a világ legjobb embere. Mars disznók, látni sem akarom magukat. Banda! Banda!

Ezt úgy mondta el, hangsúlytalanul és gyorsan, mint egy hivatalos vőfély a betanult felköszöntőt, azután elcsörgött, kardjának, rendjeleinek és sarokvasának vészjósló zenei aláfestésével. Egy álmoshangú utálkozó arcú káplár lépett a helyére, bizonyos Gent, aki „civilofóbiában" szenvedett. A betegség nevét egy bohém ezredorvos találta ki itt az erődben. A gyógyíthatatlan kór, főtünete: heves émelygés, továbbá kínzó dühroham polgári személyek közelségétől.

Enyhe álmosságnak tűnő, rosszkedvű undorral az arcán, odaállott eléjük, két hüvelykujját derékszíjjába akasztotta, lábait szétterpesztette és köpött.

Uram atyám! Mennyi civil! Mennyi imbolygó felsőtest és bizonytalan fejtartás! Körmöt rágnak, a cipőjüket nézik, unatkozva ácsorognak itt és olyan görbe a sor arcvonala, mint valami elhajított spárga,

És ezeknek kell majd úgy állni egy közönséges reggeli sorakozónál a Szaharában, mintha díszszemlén lennének! . . .

— Én caporal Gent vagyok, — kezdi dallamosan, szinte lágyan. — Maguk a piszok „belu"-k. Ez a név onnan származik, hogy Napoleon idején a rávarrott gallérzsínor szorította az ujoncok nyakát, amitől kilógott a nyelvük és elkékültek. Azóta minden hülye csordát *„les bleus"*-nek mondanak. Jöjjenek utánam, de álljanak valahogy sorba, nem bánom, akárhogy, mert sírógörcsöt kapok, ha magukra nézek.

Követték a káplárt.

— Hugocskám, ez kissé közvetlen stilusú hely, — mondta Gorceseff egy ijedtarcú, bazedovos szemű óriási hentesnek, aki szórakozottságának áldozata volt. Biztosítási csalást akart elkövetni és ezért felgyújtotta a házát, miután lezárt gondosan minden ajtót. Csak a tűzvész után jutott eszébe, hogy elfeledkezett a feleségéről, aki benn aludt a hálóban és ő elfelejtette figyelmeztetni. Ezért menkült a légióba. A szórakozottság átka nem először okozott bajt.

— Boisson vagyok, — felelte Gorceseffnek a hentes. — Önt, hogy hívják?

Gorceseff nem szerette az ilyen kérdéseket.

— Nevem Tintoretto, — felelte szokása szerint nyomban és ostobán.

— Hm . . . mintha már hallottam volna magáról.

— Festő vagyok.

— Igen . . . Emlékszem! Honnan is való ön?

— Cinquecentóból.

— Az valahol Savoiában van?

— Kis község Avignon és Toulon között.

— Tudom . . . tudom . . . egy rokonom lakott ott... Illetve a közelben . . . Van ott egy hasonló helyiség, nem?

— De igen. Quatrocentó.

— Igen olyasmi. Rendezőpályaudvara van. Ott éllt egy rokonom, sovány ember, írnok volt.

— Aha! Ismerem! A Petrarcha?

— B-vel kezdődik a neve . . .

— Boticelli.

— Azt hiszem . . .

— Persze! Sandró Boticell! Mit csinál most az öreg?

— Tajtékpipákat . . .

— Ő az! Jó barátom!

— Ne pofázz!

Ezt a káplár jegyezte meg mellettük bágyadtan a „civilofábiától". Közben elérték a legénységi termet. Nagy tülekedés, orditozás, lökdösés kezdődött a félhomályos helyiségben, polcokért, ágyakért . . . Gent káplár felvett egy szivardobozt az asztalról, amit az udvaron talált egy újonc. Ezt a részeg Cortot veszítette el.

— Gorcseff Iván, — kiáltotta a zajongó, tolongó csoportnak, a dobozra írt nevet, Gent káplár.

Gorcseff valahonnan hátulról kiáltott:

— Itt vagyok húgocskám!

— Hugocskája a körösztanyja, — felelte a káplár és a távoli sötét sarokban mozgolódó alakok között szerette volna látni a pimaszt. De csak hallotta:

— Tévedés! Caporal Gent! Az egyház szabályai szerint a húgom nem lehet a körösztanyám. De fizikailag sem valószínű, miután rendes családokban a húg az később születik az idősebb fivérénél.

— Ezt majd megbeszéljük alkalmilag, kedves Gorcseff! — kiáltotta vészes biztatással a káplár és szerette volna látni az illetőt, de ez a csürhe úgy tülekszik itt, hogy elkábul. — Ha befejezték ezt a baromi zsibvásárt, akkor menjenek a törzsépület főkapuja mellett, a kettes depóhoz, ott kapnak egyenruhát. Öltözzenek át.

És távozott.

Gorcseff odament az asztalhoz és megnézte a spár-

gával bekötött fadobozt. Ez persze Cortot-é. Meg kell tudni, hogy merre vitték a bűnöző honfiút. Elküldi utána. Az alteregó holmiját feltette a polcra. Saját, jól felszerelt, sárga bőröndje már ott volt. A hentes épp mellette szemelte ki fekvőhelyét.

— Itt jó lesz kedves Tintorretó úr . . . közel vagyunk az ablakhoz. Mi a tisztelt keresztneve?

— Kázmér.

— Szép név. Kázmér Tintorettó. És miféle mestersége is van?

— Szimbolista vagyok.

— Igazán? Zenél is? Én sajnos nem játszom semmiféle hangszeren.

— Sajnálhatja. A szimbolizmus igen finom muzsika.

— Magával hozta az izét . . . a szimbolát?

— Itt van a kis dobozban . . . Hosszú hangszer. Három darabból rakom össze.

— Miért áll ezen a dobozon, hogy Gorcseff?

— Ez az álnevem . . . Az ön unokaöccse sem volt született Boticelli.

— Nem. Ugy hiszem Brazsiknak hívták, Elszászból ment délre.

— Tudom. Erről sokat mesélt. Említette azt is, hogy önök valamikor gyermekek voltak.

— Igen? Érdekes, csakúgyan így volt.

Egy vörösbajuszú szakaszvezető kihúzta a rohamkését és odalépett:

— Ha nem hagyják abba ezt a beszélgetést, valamelyiküket leszúrom.

— Gorcseff!! — kiabáltak az ajtóban, miközben a roppant helyiségbe újabb emberek özönlöttek.

A fiatalember kisietett.

A másik ágyról most végre felállhatott Würfli, a tánc és illemtanár, akit az öt órai teák intézményesítése sok tánciskolatulajdonossal együtt tönkretett és a mester bánatában ivásra adta a fejét. Utóbb a neje,

aki alacsony volt, köpcös, csunya és kancsal elhagyta a szegénységük miatt. Ezt a megaláztatást egy tánc és illemtanár hiúsága nem viselhette el. Igy került a lejtő végén a légióba. Most a henteshez fordult:

— Mondja tisztelt uram, én az imént nem szólhattam közbe, mert többen is ültek rajtam . . . Ki volt ez a . . . Tintorettó, akivel beszélt?

— Egy Gorcseff álnevű közlegény, zenész és szobafestő. Valami rokonom, akit nem ismerek, jól ismeri... Mit jegyez?

— Naplót irok a légióról. Ebből akarok meggazdagodni. Miféle hangszert őriz ebben a fadobozban?

— Szimbolát. Oly hangszer, mint a bombardó, csak keskeny és hosszú. Önt, hogy hívják?

— Würfli Egon. Az egykori híres Würfli-Ballhaus tulajdonosa Zürichből.

Würfli úr mindent feljegyzett, ahogy szorgalmas naplóíróhoz illik. A hentes inkább Gorcseff bőröndjével kacérkodott . . . Azon is cédula fityegett, „Gorcseff". Milyen jó ennek. Nem úgy állt be a légióba, mint ő, egy száll ing, egy darab szappan és egy fésű nélkül . . .

Sóhajtva kiment az udvarra. De csodálkozva megállt, nyomban.

Nahát! . . . Ez a Tintorettó egy tábornokkal beszélget.

3.

Ugyanis De Bertin tábornok várta Gorcseffet, amikor kilépett. És mellette Laboux. Autón jöttek és útközben hevesen vitatkoztak.

— Gorcseff jelentkezett az erődben, arra mérget vehetsz. Telefonon érdeklődtem, — állította De Bertin.

— Én még azt mondom, hogy ő manipulált az autóval. Ilyen ronda, feketekeretes monoklija nincs másnak . . .

— Ő tegnap este jelentkezett Marseillesben, tehát nem lehetett ugyanekkor Toulonban.

A feketekeretes monokli ott volt Laboux kezében. Egyik oldalán a kis repedés látszott, ahol lepattogzott a celuloid.

A tábornok egy intéssel elejét vette az érkezését jelentő trombitaszónak és hivatta Gorcseffet, aki nyomban megjelent.

— Maga bolond! — kiáltotta Laboux azonnal, — maga őrült!

— Nagyon helyes, — mondta Gorcseff és kigombolta a zubbonyát. — A raktár mellett van egy kis üres pincehelyiség, ott verekedhetünk.

Labouxnak felcsillant a szeme és már vetette a kabátját, de a tábornok visszahúzta.

— Elsősorban fiatalember, azért kerestem fel, hogy megköszönjem a multkori férfias, bátor közbelépését.

— Igazán nincs mit. Én szeretek verekedni.

— Akkor miért nem tanul meg? — szólt közbe gúnyosan Laboux.

— Gustave! — mondta a tábornok.

— Igazad van. Hagyjuk a verekedést későbbre. Előbb beszélgetünk.

— Nem lenne jobb fordítva. Miért ne verekedjünk előbb?

De Bertin türelmetlenül mondta az egykori meghatalmazott miniszternek:

— Ugyan hallgass... Ide figyeljen Gorcseff: kinn volt ön az erődből tegnap este?

— Én? . . . Nem is tudtam, hogy szabad. Ma este kimegyek.

— Nem szabad, de . . .

— Várjon, — vágott közbe Laboux. — Ezt a monoklit hol vesztette el?

— Ezt? Egy autótolvaj külsejű egyén elkérte ajándékba. — És visszavette. — De magának nem adom.

De Bertin kezetnyujtott Gorcseffnek:

— Még egyszer köszönöm magának barátom és most megparancsolom, mint közlegénynek a tábornoka, hogy semmiféle afférba ne keveredjék monsieur Labouxval.

— Igenis.

De Bertin elsietett.

Gorcseff vidám biztatással kacsintott Labouxra, amikor egyedül maradtak:

— Hála Istennek még nem vagyok felesküdve. Nem tartozom engedelmességgel. Jöjjön a raktárba!

— Várjon Gorcseff. Beszélni szeretnék magával . . . Ma este 9-kor a Vieux Portnál, a Cannebiére sarkán autó fogja várni.

— Nem mehetek ki innen.

— Egy altiszt jön majd paranccsal és a városba viszi magát. Az autó reggel Génuában van.

— Anette vezeti ezt az autót, zsebében a szülői beleegyezéssel?

— Maga bolond!

— Erre csak a raktárban felelek.

— Értse meg... — Sikoltásba átmenő üvöltés hasított a levegőbe.

— Bocsánat, de az őrmester sorakozót suttogott, — mondta Gorcseff és elsietett.

Mindenfelől előrohantak az újoncok. Az *Oroszlán* megállt a sor előtt.

— Emberek! Aki úgy érzi most már, hogy nem szívesen szolgál, annak még egy lehetősége van arra, hogy meggondolja a dolgot. Lépjenek ki az ilyenek.

Vagy tízen kiálltak. Köztük a hentes is, aki szórakozottságának áldozata volt.

— Szóval ti szívesen hazamennétek? Állj elő te kövér és felelj. Huszonnégy órán belül a légióban mindenki meggondolhatja a dolgot.

— Igenis, én szívesen visszacsinálnám, — szólt őszintén a hentes.

Az *Oroszlán* a szakaszvezetőhöz fordult.

— Na! . . . Hát jelölje meg őket egy csillaggal a névsorban. Ezek megbízhatatlanok. A szaharai Agadirba kerülnek a holnapi transzporttal . . . A többi ma este indul Oránba!

A hentes levegőért kapkodott.

— Mi az, maga dagadt?! Mit hápog? Mi? Tán nincs rendben valami?!

— Azt . . . mondta őrmester úr, hogy huszonnégy óráig . . . mindenki meggondolhatja magát . . .

— Na és? Tán visszavontam? Tudja mit: még holnap is meggondolhatja magát mindenki. De vissza lépni nem lehet. Az biztos! Rompez banda.

Gorcseff gyorsan írni kezdett valamit egy papírra, odaadta az egyik legénynek, azután visszatért Labouxhoz, aki türelmesen várt rá.

— Én csak tréfáltam, amikor a leányom kezét odaígértem, — erélyeskedett az atya.

— Ha ezt meri majd mondani, amikor visszatérek néhány esztendei szolgálat után, lelövöm, mint a kutyát és az esküdtszék igen enyhén fogja elbírálni, ha közlöm az előzményeket. A tisztességes úri társadalom pedig felment és ön egyetlen túlvilági kaszinóban sem lehet tag!

— Bolond tacskó!

— Nagyon helyes! Gyerünk a raktárba! Velem úgysem megy semmire.

— Gyerünk!

A raktárban sok civil volt, tehát senkinek sem tünt fel, amikor besurrantak az egyik szomszédos, üres helyiségbe...

. . . Tíz perc mulva ismét visszatért Gorcseff, karján az alélt Labeuxval, aki közben elhagyta valahol a fél kiskabátját.

— Mi az? — kérdezte az őrvezető.

— Ez az illető hirtelen hanyatesett.

— Hol ütötte meg magát?

— A fülem mögött. De én pontosan állcsúcson találtam.

A tábornok, úgy látszik, ismerte Labouxt, mert nem szólt semmit, amikor a volt excellenciás, kék szemgödörrel és fél zakóban beült melléje az autóba.

— Hajthatatlan, — mondta Laboux, miközben Nizza felé robogtak.

— Idenézz . . . A kerítésen dobták át az amént egy kővel, — mondta De Bertin és átadott egy levelet.

„Tábornok úr! Alázatosan jelentem, hogy egy Laboux nevü veszélyes egyén, aki ezenfelül leendő apósom, a légióból való szökésre csábított. Szerepel terveiben egy altiszt is, aki este paranccsal értem jön. Ebből arra következtetek, hogy más magasrangú katonai személy is résztvesz az összeesküvésben. Kérem bejelentésemet nyomban kivizsgálni, hogy a bünösöket elérje az igazságszolgáltatás sujtó karja.

Tábornok úrnak kész híve:
Gorcseff Iván
közlegény.“

— Példátlanul szemtelen! — dühösködött a tábornok.

Laboux bedagadt félszájjal mosolygott.

— Azért . . . ha előbb ismerem . . . Az ördög tudja...

— Jobb vőnek tartanád, mint eleinte?

— Azt elhiszem. Mindig verekednénk!

VIII. FEJEZET.

1.

Gorcseff Iván épen elhatározta, hogy a kantinba megy sört inni, amikor a nevét kiáltották.

Egy harcsabajuszú őrmester állt az udvar közepén. A fiatalember odasietett:

— Parancs!

— Nálam egy azonos nevü legény szolgál, aki részegen kivonult ma a szakaszával és behajózták.

„Ez Cortot lehet csak“, gondolta Gorcseff.

— Őrmester úr Hector Potiou?

— Mi? . . . Hm . . . igen. Tán beszélt valamit az a fickó?! Biztos hazudott.

— Könnyen lehet.

— Mit mondott?!

— Hogy az őrmester úr nagyon okos és nagyon jellemes ember.

— No . . . olykor azért nem lódít . . . Ugy tudom, tévedésből átadták magának az ő poggyászát, amit itt felejtett.

— Igenis. Az ágyam felett van. Egy kis fadoboz átkötve. Hová küldjem?

— Sehová. Én csak holnap reggel utazom, mert nem vagyok kísérő altiszt. És elviszem neki . . . Csak hagyja az ágya felett.

Hector Potiou elment. Gorcseff meg a kantinba sietett, ahová egy melléképület boltíves, sötét folyosóján keresztül jutott el az ember. A homályban jövő-menő légionáriusok taszigálták egymást és zajongtak.

— Vigyázz az útból, — mondta valaki Gorcseffnek és eltolta kissé.

— Ne lökdöss, hé! — Jól oldalbataszította az illetőt és tovább akart sietni, de a másik hörögve megragadta.

— Te pimasz fic . . .

Többet nem mondhatott, mert Gorcseff is nyakonfogta.

— Most megfojtlak, te kabóca!

Hogy miért mondta épen a kabóca szót, ez agyike a titokzatos megnyilatkozásoknak, amelyek az ember ösztöneiből törnek fel váratlanul. A jövő-menő bakák nagyot röhögtek, mert a szó tetszett és a kabócának nevezett egyén nem felelhetett, mert ilyesmihez bizonyos mennyiségű levegő szükséges a gégéjében és ezt pillanatnyilag kiszorította Gorcseff kemény keze. Közvetlenül mielőtt megfulladt volna, az újonc elengedte. A baldokló egyén hirtelen megélénkült.

— Ki vagy?!

— Ujonc vagyok, te kabóca!

— Közlegény! Nevezze meg magát! — süvöltötte a kabócának nevezett és hangjának öblösségétől rezgett a boltozat, mintha Sámson rázta volna meg valamelyik oszlopát a sötétben . . .

Mindenkiben meghült a vér!

Verdier őrmester, az *Oroszlán* volt, akit a fiatalember inzultált! Ezt nevezte kabócának a szerencsétlen ifjú! . . . De hát vak sötét volt . . . Honnan tudja.

— Gorcseff Iván! Szolgálatára!

— Ezért felelni fog!

— Amíg nem vagyok felesketve, nem követhetek el katonai bűncselekményt. Különben pedig nem tudtam, hogy őrmester úrral találkoztam a sötétben . . .

— Nom du nom . . . Szóval te katonai büntetőjogász vagy . . . Na jó! . . . Majd megtanulod, mi a különbség az *Oroszlán* és kabóca között . . . Ha feleskettek.

És elsietett.

Hm. Ez jól kezdődik . . . — gondolta Gorcseff. — Káplár Gent, a „húgocska" és a keresztanya közötti ügyre fog világosságot deríteni, míg az őrmester egy kabóca és egy Oroszlán között mutatkozó eltérésre hívja fel majd a figyelmét . . .

No, mindegy . . . Majd csak lesz valahogy. Az udvaron legnagyobb meglepetésére Vanek urat pillantotta meg, amint egy kifeszített esernyő árnyékában, nyitott ujságjába mélyedt és aludt.

Gorcseff felrázta.

— Halló! Vanek úr!

— Hol mászkált? Már tíz perce keresem. Sikerült látogatást kieszközölnöm, mert sajnos, azon az alapon, hogy titkár vagyok, nem engedtek be. Sőt.

— Most mondja el a telefonálás eredményét.

— Kielégítő.

— Amennyiben?

— Megállapítottam teljes biztonsággal, hogy ön

nem tudja jól az illető művésznő nevét. A marseillei telefonelőfizetők között nincs nyilvántartva egyetlen Anjou Lolette sem!

— Miii?

— Találtam egy Aragones Paulinet, aki alapítványi hölgy, de ez nem ismeri önt, azonfelül hetven éves és nem filmszínésznő. Felhívtam továbbá Mimi Alboux-riert, ez sem ismeri, de azt mondta, hogy hajlandó megismerkedni önnel, este Clichyben van. Ezután mindössze egy név volt valószínü: Felhívtam Zwillinger Lolát, mert gondoltam, hogy az Anjoux név csak nyelvbotlás volt. De ez a hölgy sem ismeri önt, legalább is ma már letagadja és sajnos, csak cirkuszban dolgozott trapézen, de ennek nyolc éve. Azt hiszem, alapos munkát végeztem.

— Igen, — felelte Gorcseff és nagyon szomorú volt.

— Az a baj, — folytatta Vanek úr, — hogy önnek nem jó az emlékezőtehetsége.

— Biztos abban, hogy nem ön felejtette el, amit mondtam?

— Uram, — válaszolta legyintve, — ha én valamit megjegyzek, az holtbiztos! Állandóan úgy marad előttem a név, mintha rányomtatták volna az agyamra, ahogy ezt a nevet látja itt az ujság első oldalán: „Anette Laboux!"

. . . Máris kikapta Vanek úr kezéből a lapot és elhülten olvasta a címoldalon!

„MA DÉLBEN ELRABOLTÁK EGY NIZZAI VILLÁBÓL ANETTE LABOUXT!"

2.

Amikor hazaértek Marseilleből a tábornok és Laboux, a ház látszólag olyan volt, mint egyébként. Parker, a néger soffőr kinyitotta előttük a kertkaput és

Anette kutyája, egy nagy fehér agár, felugrál az érkezőkre.

De vinnyog!

Ezt azonban nem vették észre. A szalonba érve, éppen beszélgetni kezdtek, amikor halk nyögést hallottak a pohárszék felől. Laboux meg sem lepődött, amikor az egyik széles fiókban Andrét pillantotta meg összekötözve.

— Itt még nem fordultam elő, — szólt nyögve a lakáj, amikor megszabadult.

— Mi az?! Mi történt?

— Leütöttek — mondta lihegve.

— Rosszul van?

— Alig. Az ember lassan megszokja . . .

Néhány perc mulva már mindent tudtak. Egy levél volt Anette szobájában.

„Leányát elraboltuk. Ha este tizenegy órára nincs az autó v á l t o z a t l a n á l l a p o t b a n a Nizza—Cannesi országúton, ahol egy park mellett északra is elágazik az út, úgy megölöm a leányát. Mindazok nevében, akiket kirabolt, tartozom ezzel a bosszúval. Hiszi-e vagy sem, mellékes. *B. L.“*

Laboux komoran meredt maga elé:

— Most . . . mi lesz? . . .

— Értesítjük a rendőrséget.

— Azt hiszed, hogy olyan emberek, mint Portenif és társai nem váltják be a fenyegetésüket, ha feljelentést teszünk?

— Dehát . . . mit akarsz? . . .

— Az aranyat . . . odaadjuk . . .

— Eddig csak ők hiszik, hogy raboltunk, de ha odaadod az aranyat, akkor a vád igaz lesz?!

— De Anette, — suttogta a mindig nyugodt, szikár, kemény ember, most az egyszer remegő szájjal. — Odaadjuk az aranyat August.

— Nem a mienk.

— Akkor is. Ami vagyonom van, azzal kártalanítom Ifiriz urát és még a többit is visszafizetem lassan... Ha kell, életem végéig nyögni fogom . . .

Amikor a kertbe értek egy rendőrcsapat ugrott le a riadó kocsiról.

— Ki hívta magukat?

— Valaki telefonált, hogy a kisasszonyt elrabolták.

— Nem szükséges tudomásul venni. Kérem, — mondta a tábornok, — vezényelje azonnal vissza az embereit . . .

Laboux a házba sietett.

— André! Ki telefonált innen?

— Én . . . Hallottam, hogy a kisasszonyt . . .

— Leütlek!

— Rendben van. De ha megkérhetem sir, ne tegyen semmiféle bútor belsejébe, vagy alája. Érthetetlen eljárás szerintem.

— Ökör.

Laboux elrohant a tábornokkal. A kék Alfa-Romeoba ültek, de nem Parker vezette.

. . . Este kilenckor Anette otthon volt és az autó, jóformán színaranyból, Lingeström és társai birtokába került.

3.

A leány néhány órát töltött csak a gazemberek fogságában. Nem panaszkodott a bánásmódra. Egy Cannes környéki villába hurcolták. Ott Lingeström várta és még néhány ember. A báró rideg volt, de udvarias.

— Kedves Anette, — mondta szokott diplomatikus módján. — Ha viszonozta volna az érzelmeimet, akkor nem kerül sor arra, hogy ilyen módon erőszakoljam ki jogos örökrészemet.

— Ugyan kérem, — felelte Anette dühösen, — ön zsaroló! Gonosztevő!

— Én jogos tulajdonomat kérem az ön apjától!

— Az én apám soha, senkivel sem követett el jogtalanságot!

— Parancsoljon, — mondta Lingeström és egy levelet tett eléje:

„Alulírottak Ifirizből tízmillió font értékü aranyat viszünk magunkkal. Megállapodtunk abban, hogy amennyiben valamelyikünk meghalna, úgy részét a többi bajtárs örökli.

192.... Abudir oázisban. Ifiriz.

Báró Lingeström, Portenif, Laboux, Latourette Van Diren és Hurine légionáriusok.“

Felismerte az apja aláírását. Kétségtelen, hogy valódi!

— Ez nem bizonyít semmit.

— Tessék!

Egy rongyos, sárgult levelet tett a leány elé. Reszketősen írt, primitív írás volt:

„Fiam!

Rövidesen meghalok . . . Borzasztóan bánnak itt a foglyokkal és gyengülök egyre. Elküldöm ezt az okiratot. Alfréd Laboux-val együtt harcoltunk, mint légionáriusok Ifirizben. A király elesett és a légionáriusok a gyermek trónörökössel és néhány benszülött vezérrel menekültek. Velünk volt a király vagyona is, az államkincstár. Laboux sebesült volt. Őt hordágyon vittük. Kegyetlen és vad dolog az élet ott lenn. Mit szépítsem? Elhatároztuk, hogy leöljük a bennszülött vezéreket és a pénzt elraboljuk. A dzsungelben voltunk. Terv szerint történt minden. Az aranyat megkaparintottuk. A sebesült Labouxt magunkkal vittük és szerencsésen elmenekültünk. Ez a Laboux, miután elrejtettük az aranyat és Kufra oázisba értünk, egy De Bertin nevű századossal összejátszott. De Bertin katonái elfog-

tak bennünket és szemünk láttára, ő meg Laboux, ketten, kiásták a király vagyonát... Laboux tudta, hogy mit csinál. Ugyanis, ha szólunk valakinek az aranyról, akkor felkötnek a legyilkolt bennszülöttekért. Ő aznap elmenekült. Bennünket, mint szökevényeket elfogtak és elítéltek . . . Azóta Laboux és De Bertin karriert csináltak, én meg itt halódom Colomb-Becharban és azt hiszem, Portenif is él még valahol. Állj bosszút fiam, próbáld visszaszerezni, ami téged illet . . .

Báró Kurt Lingeström."

Colomb-Bechar, Compagni Discipline.

Anette dermedten nézte a levelet.

— És ön szerint, hol a pénz? — kérdezte a bárótól.

— Az Alfa-Romeó kocsi szinte tiszta 14 karátos arany . . .

Most értette... Miért nem fogja eléggé a fék . . . Miért nem megy gyorsan, miért fogyaszt több üzemanyagot: nehéz a kocsi, az arany súlya alatt.

Este Anette Laboux otthon volt. És a 14 karátos autó Lingeström és társai birtokában.

4.

Végül az apa megszólalt.

— Azt hiszem öregem, a te katonai becsületed is megkívánja, hogy Anettenek elmondjak mindent.

— Igen... — bólintott De Bertin. — Anette tudni fogja, hogy hallgatnia kell.

— Nézd leányom, ezek is okmányok . . .

A pénzszekrényhez ment és előkeresett egy régi bőrtárcát. Néhány írást vett ki belőle és odaadta Anettenek.

„Gustave Labouxt a mai napon paranccsal Oranba küldjük, ahol jelentkezik a vezérkar D. osztályánál."

Egy másik parancs:

„Gustave Labouxt a mai napon, paranccsal Oranba küldjük. Mint katonaszökevény jelentkezik Ifiriz uralkodójánál, Mala Padannál és felajánlja szolgálatait a lázadók ellen. Titkos összeköttetést tart fenn az Abudirban állomásozó vezérkari századossal, De Bertinnel, aki további instrukciókat közvetít. Kelt stb....

Anette örömében sírni kezdett. Azután összecsókolta az édesapját.

— Milyen boldog vagyok... Én... én már azt hittem, hogy te . . . mégis tettél valamit . . .

— Engem ezért a *lopásért* tüntettek ki a meghatalmazott miniszteri megbizatással, — mondta Laboux. — Vállalni kellett még a rablás csúf látszatát is, mert Franciaország hivatalosan nem keveredhetett az ügybe.

— Miféle ügybe . . .

— Mala Padan, Ifiriz franciabarát uralkodója ellen lázadást szított egy Dizard nevű portugál. A gyarmati status quo megsértése lett volna, ha valamelyik nagyhatalom nyíltan közbelép. Viszont Mala Padan franciabarát néger király volt. A rejtélyes ügynek ez a nyitja!

— Mondd el Anettenek a többit is, — szólt közbe De Bertin, — ha már ennyit tud.

Laboux, akit az események kissé megviseltek, felhajtott egy pohár konyakot.

— Hát figyelj, Anette. Mint külügyminiszteriumi tisztviselőt, kineveztek Mala Padan mellé diplomáciai tanácsadónak. Amikor elkezdődtek Ifirizben a zavarok, azt a bizalmas utasítást kaptam, hogy szervezzek a hivatalos francia körök tudomása nélkül önkénteseket Ifiriz hadserege számára. Ekkor beléptem a légióba és mint közlegény szolgáltam. — Csillogni kezdett a sze-

me. — Kemény hónapok voltak, de sohasem felejtem el!...

Anette arca elborult. Egy másodpercre megülte őket ugyanaz a gondolat.

Gorceff már több órája útban van Afrika felé. a tengeren!

— Hosszú ideig, — folytatta sóhajtva Laboux, — sorra jártam a helyőrségeket és pénzzel, mesékkel, Abudir oázisba csábítottam a katonaszökevényeket. Abudir a határon van és a nem tulságosan éber francia határőrségen könnyen átszöktek a katonák. Az utolsó csoporttal magam is átmentem. Ezek között volt a lezüllött Lingeström báró is. Ennek az alaknak az apja. Dizard forradalma egy áruló miatt győzedelmeskedett. Mala Padant megölték, de Abe Padan, a 15 éves trónörökös és néhány hűséges törzsfő, egy kis csapat légionáriussal együtt menekült. Elhozták az ország aranykészletét és velük voltam én is súlyos sebbel. A többit tudod, Lingeström és társai, közöttük ez a Portenif is, leölték a törzsfőt. Az egyik főnök elmenekült, a 15 éves, Abe Padan trónörökössel. Én sebbesülten, tehetetlenül mit tehetttem? Látszólag velük tartottam. Abudirban, ahol De Bertin titokban együtt müködött velem, valamennyit elfogták. Azután úgy tettünk, mintha De Bertin meg én, ketten ellopnánk az aranyat. Mert ha beszolgáltatjuk, úgy a Francia Köztársaság köteles kiadni az új államfőnek, Dizardnak. Engem visszahelyeztek diplomáciai szolgálatba és az ügy elaludt. Az arany és trónörökös eltüntek. Közben Abe Padan 20 éves lett.. Elrejtve élt Marakkóban és igen jó nevelésben részesült. Elérkezett a leszámolás Dizarddal, a bitorlóval. Ehhez elsősorban az arany kellett volna, amit ketten őríztünk . . .

— És . . . hogy került az autóba . . . az arany? — kérdezte Anette.

— Ilyen mennyiségü aranyat titokban szálítani igen komplikált. Átvinni innen Afrikába, a határőrségen ke-

resztül Ifirizbe, nagy feladat. Igy adódott az idea: egy autó alkatrészeibe belekovácsolni a kincset. Egy haditechnikai mérnök, Goulain százados személyesen végezte a munkát, két tisztjével.

— Minden kitünő lett volna, — mormogta De Bertin, — ha nem jön ez a Lingeström.

— Az ördög küldte! — bólintott rá Laboux dühösen és felhajtott egy pohár italt. — Az apja megírta azt az átkozott levelet... És egy napon beállított hozzám ez ez az alak. Jobb embernek látszott. Az igazságot nem mondhattam el és a botrány, különösen most, rossz lett volna... Hát megígértem neki, hogy a „*lopott*" aranyból kárpotolom. Adtam volna neki valamit a magaméból és .

— És fecsegtél előtte! — kiáltott De Bertin.

Laboux fülig pirult.

— Eh! Hát olyan nehéz egy úriembernek elviselni azt a látszatot, hogy tolvaj!

— És... — mondta Anette, — az autót... Oda adtad . . . Én értem . . .

Hallgattak.

— Hát, — szólalt meg végül Laboux. — Egy baráti négerországgal kevesebb lesz a francia gyarmatok közelében. A 14-karátos autó aranya arra kellett volna, hogy Abe Padan felfegyverezze a királyhű törzseket...

Ismét csend volt. Végül Anette bátortalanul megjegyezte:

— És . . . mi van Gorceseffel?

De Bertin először Labouxra nézett.

— Beszéltem egy kapitánnyal, — szólt aztán, Pierre. — Boussiérnek hívják, referens a hadügyben . . . Megnézte a törzslapot. Gorceseff éjjel jelentkezett Nizzában és még tegnap elindult Oran felé.

Laboux egy szó ellenvetést sem tett . . . Még mindég csak a szőnyeget nézte. Nem volt oka rá, hogy kifogásolja De Bertin eljárását. Ő ugyanis kétezer frankot adott Dauville tiszthelyettesnek, aki Hector Potiou

mellett mint kiképzőaltiszt utazott Oranba, hogy értesítse időnként Gorcseff sorsáról.

— Istenem, — mondta Anette, — most az én lelkiismeretemet terheli, hogy az autó nincs . . .

De Bertin erőltetett vidámsággal felállt.

— Eh! Majd csak talál valami más módot a magas diplomáciai, hogy eljárjon Disard ellen! Gyerekek! Menjünk ki, mert az idegeink nem bírják!

— Én nem megyek sehová! Gorcseff sem mehet... — mondta csökönyösen.

— Csend! Amíg én itt vagyok, addig nyugodt lehetsz! Pierre Boussiere megígérte, hogy afrikai útja során gondol Gorcseffre. Boussier kapitány, mint hadügyi referens járja Afrikát és két hét mulva Oranban lesz. Azt mondtam Gorcseffről, hogy igen közel áll hozzám. Ha azonnal velünk jösz a Negrescoba, akkor egy lapot is irok neki.

— Jövök, jövök . . .

Laboux még mindig nem szólt. Gorcseff tragikus ostobasága aránylag nagy súllyal nehezedett a lelkiismeretére.

— Hej André! — kiáltotta a tábornok és tapsolt. — Elég volt a búsúlásból gyerekek!

André belépett. Szemén a daganat egy-két opálszínű és lapis-lazuli árnyalattal gazdagodott, viszont maga a szem olyan keskeny lett, mint egy ceruzavonás. Laboux szokása szerint intézkedett:

— Az autó készüljön . . . — Elharapta a többit. Az autó! Hol van ez már. Sóhajtott.

— Telefonáljon, — mondta a tábornok, hogy taxit küldjenek.

— Igenis. — A küszöbről visszafordult. — Parker vigye garázsba a kocsit?

— Eh! Értse meg, — szólt rá Laboux. — Az Alfa-Rómeót eladtam. Az új gazdájánál van . . .

— Uram! Sir Gorcseff elég kíméletes vagy szórakozott volt, amikor leütött, mert nem vakított meg telje-

sen és így nyugodtan állíthatom, hogy a kocsi itt áll a kapuban. Mind az egy szememmel láttam . . .

Lerohantak! . .

A tábornok lépett ki elsőnek a kapun és visszahökölt. Anette felsikoltott. Laboux kimeresztette a szemét . . .

Mi??!

. . . Az autó sértetlenül ott állt a gyalogjáró mentén, csak a hűtője horpadt be kissé és egy elütött kacsa véres tollai tapadtak a motorházra.

. . . Valahol a gumipadlón fekete monokli keret hevert. Egy kis részén lepattogzott a celluloid . . .

IX. FEJEZET.

1.

— Vanek úr, — mondta Gorcseff és letette az újságot, amely Anette Laboux elrablását hozta hírül. — Ön most titkári feladatának magaslatára lép.

— Eddig nem álltam volna ott? — kérdezte hűvös csodálkozással.

— Helytelenül fejeztem ki magamat. Ön eddig felhői magasságokban tevékenykedett. Most azonban a sztratoszférába kell mennie!

— Szívesen megyek, de tudnom kell a közelebbi címet, mert Marseille-ben nem ismerem ki magamat. Azt hiszem, hogy ez az áruház ott van a pályaudvar környékén, nem?

— Eltalálta!

— Mit hozzak?

— Semmit. Magam intézek mindent. Ugyanis én tudom az ujsághírben közölt bűnügy megoldását. Én tudom, hogy hol van Anette Laboux!

— A telefonkönyvben nincs. Az egyetlen filmszínésznő ez a Zwillinger nevü. Nem lehet, hogy mégis

ezzel volt kalandja csak a hölgy most nem akar tudni önről?

— Lehetséges, — hagyta rá lelkesen, mert elhatározta, hogy soha többé nem vitatkozik titkárával. — Én tehát most az ön kilépési engedélyével távozom, ön viszont itt megvár. Itt még senki sem ismer, csak egy hentes . . .

— Hentes?! Azt ismerem! Nem Krompachnak hívják?

— Zagorszky az illető.

Ment már mint a karikacsapás! Tudta, hogy mit kell tennie, ha gyorsan végezni akar Vanek úrral.

— Ön négyszáz frankot kap Vanek úr, ha ma éjjel egy óráig helyettesít engem. A fő, hogy névsorolvasásnál jelentkezzék. Indulás előtt visszatérek, hogy leváltsam.

— Igazán szívesen, mert polgári személyt ezek nem büntethetnek meg. De nincs semmiféle holmim.

— Nekem van, az ágyam felett, a polcon minden, amire a légióban szüksége lehet.

— Arra a rövid időre csak türelemre van szükségem.

Ha a jövőbe lát, úgy ezt bizonyára nem mondja. De mint már a regény más helyén említettem: az embert saját jól felfogott érdekében úgy teremtették meg, hogy ne lásson a jövőbe.

. . . Tíz perc mulva Gorcseff elhagyta a Fort St. Jeant egy olyan polgári ruhában, amely több személy számára is kényelmes tartózkodási hely lett volna.

E ruhát a titkára viselte még nemrégen.

Vanek úr egy diákosan rövid katonanadrágban tünt elő az átöltözés után, a sapka a fejebúbján és a zubbony könyökig ért. A gombok viszont lepattogzottak róla. Elsősorban megszólított egy ezredest, aki épen áthaladt az udvaron és a sapkáját udvariasan köszönésre emelte.

— Jónapot, Petrovics vagyok. Kérem főhadnagy úr, merre van itt a legénységi hálóterem?

Az ezredes pillanatokig azt hitte, hogy a helyőrség fellázadt és nyomban lemészárolnak mindenkit.

— Ugyanis, — folytatta Vanek úr vidáman és az ezredes egyik kitüntetését nézegette, két ujja között, — nem ismerem a járást. Pardon . . . — Ezt azért tette hozzá, mert véletlenül leszakította az I. osztályú Sas rendet.

— Ki maga? — kérdezte még mindég döbbenten az ezredes.

— Uj alkalmazott vagyok a véderőnél kérem. Nevem Van . . . Nevem van: ez hogy Petrovics.

Az ezredes egyszerre úgy elkezdett nevetni, hogy Vanek úr ijedten hátralépett.

— Édes fiam, — szólt végre az ősz katona igaz részvéttel, — mondja az Isten szerelmére, hogy mehetett maga katonának?

— Most nem erről van szó kérem . . .

— Szedje össze minden akaraterejét igen gyorsan, mert különben szörnyű élete lesz. Nagy dolog az itt fellebbvalóval beszélni. Álljon kicsit katonásan.

— Azt én mind tudom a hiradóból, dehát most nincs gyakorlatozás, nem igaz? Mi értelme lenne itt gyerekeskedni? . . . Nincs egy szál gyufája főhadnagy úr?

Az ezredes újra visszaesett a nevetésbe. Azután szomorún rázta a fejét.

— Uram atyám! — mondta az ezredes. — Hogy jut eszébe egy ilyennek uniformist húzni . . . Szívből sajnálom magát! Tudja azt, hogy ha két napig katona lesz, akkor ezért kurtavasat kap és 24 órás szolgálatot lát el?

Szomorúan megcsóválta a fejét és továbbment. Vanek úr dühösen nézett utána.

— Ebből tudjam én, hogy hol a hálószoba . . . No mindegy . . . Halló! Káplár úr!

Az őrmesterre kiabált. Verdierre. Az *Oroszlán* úgy fordult meg mint a villám.

— Ki vagy?

— Petrovics.

— Hazug pimasz! A P. betűs ujoncokat még nem öltöztették be. No de elég a számod: 27 . . .

— Kérem, most nem erről van szó, — türelmetlenkedett Vanek úr, — minek állandóan ezeket csinálni?!...

Az Oroszlán megtalálta egy lajstromban a 27-es nevét és ebből az alkalomból élete fényordítását hallatta.

— Segítség, — kiáltotta ijedten Vanek úr.

— Gorcseff! Te Gorcseff vagy!

— Na és? Nem ezt mondtam? . . .

Az Oroszlán mosolygott.

— Én a *kabóca vagyok,* — szólt jelentős hangsúlylyal.

— Örvendek, Vanek. Mondja Kapocsi úr, hol itt a hálóterem és hogy gyujthat rá az ember?

Az Oroszlán nem ölte meg. Sőt! Szolgálatkész mosollyal elővette az öngyujtóját és tüzet adott, azután karonfogta Vanekot.

— Magam vezetem a hálóterembe. Parancsoljon. Önnel udvariasan kell bánni! Hiszen még nem tette le az esküt. Ugyebár?

— Ez ráér, ha most nincs idejük . . . Igazán nem égett a körmömre.

— Én viszont alig várom . . . Parancsoljon . . . — mutatott az ajtóra. — Csak ön után.

Egy öreg légionista a közelben elfedte az arcát a felelmes látvány elől.

— Ön nagyon kedves altiszt, — csevegett Vanek. — Tudja, a regényírók annyi hülyeséget terjesztenek a légióról, hogy igazán elmondhatom: kellemesen csalódtam.

A hentes épen akkor hurcolkodott. Áttették a megbízhatatlanokhoz innen. Nagy, sárga bőröndöt cipelt és beleütközött Vanek úrba. A titkár nem is sejtette, hogy ez a bőrönd Gorcseffé volt.

Vanek úr végigdőlt egy ágyon és elaludt. Nagyon ideges lett, amikor egy ragyásképű breton ledobta a földre szó nélkül. Alkonyodott. Kissé szerette volna, ha Gorcseff jön már.

Azután megszólalt a kürt.

Sorakozó!

Az udvarra siettek. Vanek úr velük. Névsorolvasás . . .

Gent káplár egy ívről mondta a neveket. Közben odaajött Verdier őrmester. Csendben hangzanak a nevek, sorban. Egyszercsak kilép Vanek úr és megfogta a káplár karját:

— Bocsánat, hogy félbeszakítom, nem kerestek engem itt az imént?

Halálos szünet. De mielőtt Gent megölhette volna, az Oroszlán nyájas mosollyal fordult az ujonc felé.

— Nem . . . kedves Gorcseff, nem keresték. Mi a teendő, ha keresik?

— Gorcseff! — Gent eddig hiába törte a fejét azon, hogy mi annak a neve, aki a „Húgocskáról" és a keresztanyáról magyarázott; nem jutott eszébe. Ez az!

— Igen! Ő a Gorcseff, — mosolygott az Oroszlán — és beszéljen vele szépen Gent, mert nem tette le az esküt, tehát katonai törvényeink szerint nem vonatkoztatható rá a szolgálati szabályzat . . .

A káplár megértően bólintott, azután tovább olvasta a neveket. De Vanek úr még egyszer megfogta a karját:

— Bocsánat, de ha esetleg keresni fognak . . .

— Csend!

Ezt egy hadnagy mondta, aki éppen odalépett.

— Kérem szakaszvezető úr . . .

— Ujonc! Maga idiota! Miféle szemtelenség ez? Ha katona nem is volt még, azért gyerekszobája lehetett!

Valamit mormogott, de csendben maradt. Névsorolvasás után azt mondta az őrmester:

— Akik a megbízhatatlanok közé tartoznak, azok

menjenek a négyes számú kaszárnya épületbe. A többi készüljön, 11 órakor indulunk. Elmehetnek.

Vanek úr a kapuhoz sietett és a nyakát nyujtogatta a rácsok közeit kerülgetve.

— Menjen innen, — mondta a napos káplár.

— Jó, jó. Nem harapom le a kaput. Itt mindenki ideges állandóan.

— Hordja el magát!

— Hallottam! Nem vagyok süket. Maga itt a portás szolgálatos? . . . Kérem, ha keresnének, én Petrovics vagyok . . .

— Pusztuljon, mert vasraveretem!

— Veretni is lehet a katonákat? . . . Szép kis rend, mondhatom.

És ment a hálóhelyre. A hentes már elhurcolkodott a megbízhatatlanokkal és hogy ez a beosztása mennyire indokolt volt, azt misem bizonyítja jobban, mint Gorcseff gyönyörű és jól felszerelt bőröndje, melyet egyszerüen ellopott. De a fadobozt, amelyre Cortot ráírta, hogy *Gorcseff Iván* és átkötözte spárgával, azt otthagyta.

Viszont Vanek úr, aki csak annyit tudott, hogy légionáriusok számára felszerelt poggyásza van az ágya felett, kissé meglepődött, amikor mindössze egy névvel megjelölt szivardobozra bukkant. Ebben lenne minden, ami egy légionáriusnak kell? Nem tévedett megint ez a Petrovics?

Valaki megszólalt mellette.

— Még be sem mutatkozhattam: nevem Würfli Fedor, tánc és illemtanár.

— Örvendek Van . . . van itt valaki, aki szintén Fedor. Nevem Petrovics.

— Nem Gorcseff az álneve?

— Nem. Petrovics az álnevem. Gorcseff az igazi.

— És Tintorettó?

— Mit kér?

— Mondom Tintorettó,

Vanek úr egy ideig tanácstalanul pislogott.

— Ön olasz?

— Sveici vagyok.

— Sajnos nem tudok sveicül . . . — levette a szivardobozt. — Érdekes ez a kis poggyász, — mondta.

Würfli úr elnézően mosolygott.

— Ne feszegessük . . .

— Nem is kell. Csak elvágom a kötelet az elég, így... hm. Mondja kérem ez egy complett légionárius felszerelés?

És elővette a doboz tartalmát: két használt kapca, egy darab spárga, néhány álkulcs, valamint egy dugóhúzó és igen sok szivarvég.

— Lehet, — mondta Würfli. — Még nem kaptam meg a felszerelést.

— Minek fontos a sivatagban a dugóhúzó? — tünődött Vanek úr. — És miért látják el a katonákat álkulccsal meg szivarvéggel?

— Talán a dohány levét gyógyszerül használják. Ugyanis az afrikai katonák mind skorbutot kapnak.

Vanek úr idegesen kirázta a dobozt.

— Én nem kaptam. Vagy ha igen, akkor ellopták a skorbutomat innét.

Würfli úr kíváncsian nyujtogatta a nyakát.

— A szimbola benne van?

— Mit csináljak? — kérdezte Vanek úr hökkenten.

— Állítsa össze a három darabot.

— Miféle darabot . . .

— Hát, amit a dobozban tart.

— A szivarvéget?

— Ne tréfálkozzon kérem. Csavarja össze a hármat és fújjon valamit.

— Jó, — biztatta egy nyájas idegorvos megnyugtató mosolyával Vanek úr, — majd összecsavarom a spárgát a kapcával és fújom . . . Miért nincs itt önborotva? Halló! Felettes!

Gent káplár jött be, annak kiáltott és az altisztben felforrt a méreg:

— Idefigyeljen maga ló . . . Holnap olyan csodát lát!

— Miért? Mi lesz holnap?

— Holnap esketik, — kiabálta a káplár.

— De kérem, én már nős vagyok!

Ekkor felharsant a trombita.

— Sorakozó! — kiáltotta Gent és kisiettek az udvarra. Vanek úr velük a fadobozzal. Nyugtalanul nézett szét. Gorcseff nincs sehol!

— Érdekes — mondta Würfli. — Minden művész bogaras.

— Lehetséges.

— A zenészek és a festők is.

— A balettáncosok és a kőfaragók is. Mondja nincs más gondja?

Idegesen nézelődött mindenfelé . . . Nincs itt. Ujabb névsorolvasás következett, azután bevezették őket a kikötőbe egy hajóhoz. Gorcseff még mindig nem jött. Késő éjszaka volt már. A gőzös sípolt. Egy hídat gurítottak eléjük a hajóról.

— Indulunk, — mondta a hadnagy Verdiernek.

— Nem várhatnánk még egy pár percig? — kérdezte a titkár.

— Mars, mert a bolondokházába vitetem.

— Érdekes, — mondta idegesen, amikor indultak, — mindenből ilyen nagy ügyet csinálnak . . . Mintha elszaladna a Szahara, ha nem sietnek úgy . . .

De fenn volt a hajón . . . Ott állt a korlátnál. És még remélt, pedig virradt már. Nyugtalanul izgett-mozgott. Mi lesz ebből? Talán jön még, de Gorcseff csak nem jött és a hajó elindult. Ekkor Vanek úrhoz lépett egy matróz:

— Ezt küldte valaki egy fél óra előtt. Hogy adjam át a 27-esnek!

Gorcseff írta helyettesének:

„Tisztelt Vanek úr! Önhibámon kívül, sajnos nem jöhettem vissza. Oránban leváltom, addig napi kétszáz frank a fizetése, amit holnaptól kezdve nevére elhelyezek egy banknál és átszármaztatom az elismervényt. Egy kis türelmet kérek.

Az ön hálás főnöke:
Petrovics.“

. . . És a gőzös vitte Afrikába Vanek urat.

2.

Gorcseff lesietett Vanek úr különös ruházatában az erődből a Vieux Portra, habozás nélkül beült az első magárahagyott autóba és szokása szerint elkezdte azon nagyszerű túráinak egyikét, amelyek ókori barbár hordák invázióira emlékeztettek a hősünk útját jelző nyomokban.

Sietnie kellett, hogy beváltsa igéretét és kiváltsa Vanek urat, aki ott maradt helyette, mint Schiller hősköltemányében egy bizonyos úr, mivel a barátja esküvői meghívásnak tett eleget kivégzése előtt. Teljes sebeséggel vezetett és aránylag szerencsével, mert úgyszólván La Ciotáig kitartott a jó kis Citroen, pedig az kishíjján tizenhat kilométer Marseilletől. A halászkikötőben azonban nem volt luxuskocsi, csak teherautók a hajnali zsákmánnyal.

Gorcseff rövidesen útban volt Toulon felé egy fuvar hallal. Az erős, nagy camion még Greinouleben is jól tartotta magát, mindössze a hűtője horpadt be egy lámpaoszlop eltörésétől és telehintette egy leányiskola növendékeit döglött halakkal, de különben az út intermezzó nélkül múlt el Toulonig, ahol Gorcseff megelégedetten behúzta a kéziféket és kiszállt egy baromfikereskedés kirakatában.

Dehát ki tudja az ilyesmit hajszálpontosan kiszá-

mítani? És különben is az vesse Gorcseffre az első követ, aki utoléri. Mert azonnal elfutott. Félórai rohanás után a tömeg nagyrésze elmaradt, csak nyolc tíz amatőr hosszútávfutó tartott ki, ezeket bevárta, megverte őket és egy távoli uccában posztoló rendőrhöz sietett:

— A zöldségestől küldtek egy számlával a Texasz vendéglőbe. Hol van az?

— Először arra feleljen, hol lopta ezt a ruhát?!

Gorcseff ruhája többeknek is feltünt és ezek körülállták őket.

— Jöjjön csak a rendőrségre . . . Szép kis alak!

— Én a Texas vendéglőt keresem . . .

Erre a védekezésre kishíjján meglincselték.

A rendőr vezette és Gorcseff aggódva gondolt Anettere, nem is szólva Vanek úrról, aki mint Schiller valószínütlen hőse tuszként várja és bizonyára marhaságokat követ el.

Szerencsére egy viadukt lépcsőjéhez értek és innen lelökhette a rendőrt, három útburkoló munkásra, úgy hogy tovább jutott. Gyönyörű stílusban, nyílsebesen futott, előredőlt felsőtesttel. Ez az egyéni futóstílusa mindég számos követőre talált, de nem érték utól. Gorcseff rövidesen kiért a rakpartra és elmaradt mögötte valamennyi üldöző.

Istenem uram! Hát már sohasem fogja megtudni, hogy hol van a Texasz vendéglő.

Vagy hat ember beszélgetett egy csoportban. Tán ha ezek előtt letérdel, vagy revolvert fog rájuk, megtudja végre, hogy hol a Texasz Vendéglő.

— Halló! Hisz ez az én fiatal matrózom . . . Mit keres ebben a ruhában?

Privát Elek volt!

— Jónapot uram. Örülök, hogy látom, — felelte ijedten.

— Ki ez a kölyök? — kérdezte egy feltünően rablókülsejű egyén.

— Zöldfülű, aki a vesztébe rohan. Védelmembe vet-

tem, mert az ember annyi rosszat tesz, hogy jól esik néha leírni valamit a számadásról. Hová szökött a multkor, maga taknyos?

— Féltem magától, uram, — felelte gyerekes szerénységgel Gorcseff.

Ezen jót nevettek, tetszett nekik a kedves arcú, gyámoltalan fiú és egy Drugics nevü szófukar utonálló, barátságosan vállon veregette, hogy Gorcseffnek kiesett az óra a zsebéből.

Nyomban rokonszenvesnek találták és ez lett a veszte.

— Most már maradj nyugodtan velem. Én nem bántalak, te kis gyáva, — nyugtatta meg Privát Elek. — Ugy illik, hogy mi is tegyünk valami jót, hogy védjünk és gyámolítsunk egy gyengét, mert ezt mégiscsak betudják nekünk tárgyalás előtt a túlvilági tényállásunkba.

— Mivé lenne magában az ilyen kölyök a kikötőben — mondta jólelküen egy Jázmin nevü kerékpártolvaj és a Drugics nevü, hallgatag ember vállon veregette a fiút biztatólag, hogy kiesett a zsebéből egy féltucat töltőtoll, meg néhány autóalkatrész.

— Beléptem a légióba, — mondta, hogy megszabaduljon tőlük. — Este jelentkezni kell.

Privát Elek felhördült:

— Mit mesélsz? Megőrültél?!

— Dehogy jelentkezel! Szegény fiú!

— Tisztára bolond! . . . Hisz az a pokol, — kiáltották mind.

— Engedjenek drága uraim! . . . Könyörgöm . . . Jelentkeznem kell. — Futni akart, de elgáncsolták és Drugics, a szófukar utonálló fejbeütötte egy létrával, hogy elájult.

3.

Amikor magához tért, egy széken ült, kis, dohos helyiségben, mellette Privát Elek a hallgatag Drugicscsal és Jázminnal idogált.

Szent Isten! Hány óra lehet?

— Na te taknyos! Felébredtél? — kérdezte Jázmin a kerékpártolvaj, aki nehezen és raccsolva beszélt, mint a finnyás főurak, de ez attól volt, mert tavaly egy civódásból kifolyólag letörték a fél állkapcsát.

— Hallja, ez nem valami finom eljárás! — fakadt ki Gorcseff.

— Majd ép tőled tanulok eljárni. Mi?! Ezentúl a gondjaimba veszlek . . . Ha akarod, ha nem megvédünk! Ilyen egy kis hülye!

— És meddig akarnak itt fogva tartani?

— Amíg megjön az eszed!

Meleg volt a fülledt kis szobában.

Elannyira, hogy a hallgatag Drugics felhajtott egy fél liter bort.

— De én nem akarok elrejtőzni. Hagyjanak . . .

— Tudod-e, hogy ha sokat beszélsz, itt ebben a szobában egy évig is fogva tarthatunk.

— Miért? Ez itt a rablók börtöne, ahová a tisztességeseket zárják büntetésből?

— Nem! Mert csak egy kijárása van és azt őrzik.

— Miféle helyiség ez?

— A Texasz Vendéglő!

Végre! Még most sem tudja hol van, de az biztos, hogy a célnál.

— Ugy-e elámulsz? . . . Itt tanyázik a Mester bandája, szövetkeztünk. Ez a különhelyiség az övé. Ma este még 40.0000 frank üti a markunkat, amiből te is kapsz kétezer frankot.

— Feltéve, — mondta Jázmin, — ha sikerül azt az alakot megkötözve elhozni ebbe a szobába.

— Nem vitás. A Halacska sohasem téved, — felelte Privát Elek.

— És ha egyszer itt van, akkor végzünk vele! — fejezte be Privát Elek kezének egy jelentős mozdulatával.

— Kit fognak itt megölni? . . . — érdeklődött a fiú.

— Gorcseff Ivánt.

— Hát még él? — kérdezte ámultan az orosz.

— Igen! De ez nem fog vele előfordulni többé! Elég volt! Gyerünk fiúk.

— Ugy van Fel kell rakni az autót a Gyanus Cápára!

Drugics, aki hallgatag volt, szorosabbra húzta, a kötelet, amit övnek használt és elmentek. Privát visszaszólt:

— Szökéssel ne próbálkozz, az őrök senkit sem engednek ki a folyosó végén, aki nem valami ismerős egyén kíséretében távozik.

És Anette!? Mi van Anettel? Hiszen elrabolták. De kicsoda? Senki más, mint az a kövér alak és a Portenif nevű lompos egyén, továbbá Lingeström, akit agyonüt legközelebb. Nagy Isten! És Vanek!

Ahogy ideért gondolataiban, máris megjelent a Portenif nevű egyén, aki lompos volt és ez a kifejezés irodalmilag enyhített jelző esetünkben e bandita elhanyagoltságának jellemzésére. Ezenfelül teljesen részeg volt.

Közömbösen nézett Gorcseffre. Ő nem látta az oroszt a sötétben, amikor a tábornok ellen támadást kísérelt meg. Csak azt tudta, amit Privát Elek most röviden közölt vele az ivóban: egy kedves zöldfülüt védelmébe vett a banda, mert belépett a légióba.

— A Mester dühös lesz, hogy idehoztátok a rejtekhelyre — vélte Portenif és ettől nem tágított, dacára Privát Elek zavaros elméletének a mennyei tényállásról és egyebekről.

— Ezek hülyeségek, — felelte legyintve, de annyira

részeg volt, hogy nem vitatkozott, hanem bement a rejtekhelyre.

— Na elfogták? — kérdezte Gorcseff.

— Kicsodát? — érdeklődött bágyadtan.

— Hát a Gorcseffet.

— Igen! Már hozzák . . .

— Mi?! Őt elfogták? . . .

— Iszogatott a gazember gondtalanul és a Halacska négy emberrel rajta ütött . . . — Csuklott, leroskadt és szemhéjjai fáradtan húzódtak. Elfogták volna őt iszogatás közben és nem tud róla? . . .

— Mit csinált ez a Gorcseff?

— Pimasz gazember. Valószínűleg egy ellenséges banda embere. De ha így ül majd itt, mint maga, akkor egyenként szedem ki a szemeit a zsebkésemmel.

— Miért akar bibelődni minden szemmel külön? Ki velük egyszerre!

— Ne szemtelenkedjék, maga tacskó, — mondta és leült, mert olyan részeg volt, hogy nem bírt a lábán állni. Bort töltött és felhajtotta. — Ha egyszer . . . — megfogta lomhán Gorcseff nyakát, — így a kezemben lesz a torka, hát akkor . . . a legszebb napom eljött!

— Kár, hogy a kézenfekvő nyak csak az enyém.

— Kész szerencse, hogy nem sikerült neki áthúzni a terveinket. Mert azóta megszereztük a leányt és becseréltük . . . annál a piszok Labouxnál az autóra és . . . az autót . . elrejtettük . . .

— No akkor . . . jó . . . — felelte Gorcseff és kissé megkönnyebbült. A fő, hogy Anette szabad!

Portenif hirtelen előrehanyatlott, hogy homloka az asztalhoz koccant és elaludt.

Lassan elbóbiskolt. Gorcseff kétségbeesetten nézte a faliórát. Este lesz lassan! Ez a szegény Vanek hiába vár . . . Portenif hatalmas puffanással a földre zuhant. Kisebbfajta alkoholmérgezése lehetett. Gorcseff otthagyta a padlón. A disznó! . . . Érzéketlen gyilkos!...

Egyik negyedóra mult a másik után és Portenif hortyogott . . . Kimenni nem lehet, mert valószínű,

hogy őrzik a folyosó végét, ahol az ivóba nyilló kijáró van. Már pedig Privát Elek és társai nem viszik ki innét . .

Végre megjelent egy lapos arcú, púpos egyén.

— Na hozzátok . . . Megvan a gazember — és vidáman a fiúkhoz fordult. — Negyvenezer frank üti a markunkat! Elfogtuk Gorcseffet.

És behurcolták az ajtón összekötözve, fejbevert állapotban Cortot, a bűnözőt, aki honvágyban szenvedett.

X. FEJEZET.

1.

Odadobták a sarokba a leütött légionáriust. Azután Porteniffet élesztgették, kevés sikerrel.

— Hej! Vén rabló!

Hortyogás.

— Hagyd azt a részeg barmot. A Mester eljön, fizet és viheti a Gorcseffjét.

Közben a hallgatag Drugics azzal szórakozott, hogy Porteniff fejét időnként egy csöbör vízbe mártotta. Végül ez támolyogva megállt a lábán.

— Mi. . . mit akartok . . . ? — hebegte.

— Elhoztuk, itt van! . . .

— Ki?!

— Gorcseff! Ott a pimasz!

És Cortotra mutatott. Porteniff elővette a zsebkését. Bizonyára azért, hogy igéretéhez híven kiszedje egyenként a fogoly szemeit. De Privát Elek visszalökte.

— Majd ha megkapjuk az árát. Addig ne rongáld a foglyot.

Portenif ismét a földreesett. És elaludt, vagy elájult. A hallgatag Drugics levette a székről Gorcseff kabátját és ráterítette.

Most a köpcös lépett be, aki bár kültelki ízléssel, de hódolt a férfiaknak.

— Azt üzeni a Mester, hogy rakjátok fel az autót a *Gyanus Cápára*. Azonnal.

— Hohó! A Gyanus Cápát előbb ki kell hozni a quai de Belges-től, a Pharóig, ahol a kocsi áll, mert az autót nem szabad elindítani.

— Az soká tart! Előbb a pénzt kérjük, Aldous!

A köpcös, akin most már látszott. hogy félvér, gőgösen felelt:

— A Mester idejön a pénzzel és kifizeti, amikor elviszi Gorcseffet. Akkor is ha csak egy megbizottatok van itt! . . . — Belerugott Cortotba: — meghalt ez az alak?

— Fenéket, — felelte Jázmin. — Csak nem tesszük tönkre az *árút!*

— Jázmin te itt maradsz és átveszed a pénzt, — intézkedett Privát Elek. — Másfél óra alatt behajózzuk az Alfa-Rómeót. Megbízunk a Mester becsületében. Ha csalódunk még mindig ott az autó zálognak, — vélte Privát Elek.

A hallgatag Drugics eddig azzal foglalkozott, hogy rúgásokkal élesztgette Portenifet, de ez a kísérlet sem járt eredménnyel. Ráterítette hát újra Gorcseff kabátját, vette a sapkáját és ment.

A többiek követték. Csak Jázmin, Aldous, a két Gorcseff és az ájult Portenif maradtak ott.

— Én beülök a „Fekete Csillaghoz" — mondta Aldous. — A Mester úgyis odajön értem.

— Én is jövök, — mondta Jázmin-Kölyök. — Ugysem mehetsz ki, innen, az őrökön át, hát vigyázz a fogolyra. Ha itthagyják nálad a pénzt, 40.0000-nél kevesebbet ne fogadj el . . .

. . . Cortot csodálkozott, amikor magához tért. Zú-

gott a feje és az igazi Gorcseff mosta az arcát.

— Mi . . . mi az . . . ? Hol? . . ,

— Ember! Hogy kerül ide?

— Potiou Hectorral... mulattam... azután . . . egyedül . . .

— Hiszen maga délután Marseilleben hajóra szállt!

— Ne . . . em . . . — hebegte . . . — Potiou odavett . . . legénynek és . . . együtt utaztunk volna... most . . Toulonból . . .

Gorcseff előtt rémlett valami erről az „egyéni" utazásról . . . Porteniff hortyogása félelmetes kisérőzenéje volt a furcsa viszontlátásnak.

— Figyeljen . . . fel tud állni? — Miután ez sikerült valahogy, gyorsan írt valamit és átnyujtotta Cortotnak. — Magát bizonyára kiengedik innen, ha bebizonyítja, hogy nem Gorcseff. Lehet, hogy erre nem kerül sor. A fő, hogy hallgasson.

— És . . . ez az írás?

— Ha kiszabadul juttassa el Marseillebe a Constanz gőzöshöz. Tán eléri még, ha későn indul a hajó. A 21-es közlegénynek szól.

Cortot bambán zsebregyürte.

Ebben a pillanatban nyílt az ajtó és lövésrekész pisztollyal belépett Lingeström báró.

Mögötte egy széles vállú, ősz komor ember.

A Mester!

2.

A báró egy futó pillantást vetett Gorceseffre.

— Ez az . . . rendben van.

— Ez meg itt ki? — kérdezte a Mester Cortotra mutatva.

— Most mondta Jázmin az ajtóban, hogy valami tehetetlen alakot is fogvatartanak, aki megszökött a légióból, — vetette oda türelmetlenül Lingeström.

— Ezt majd elintézzük! — ordított a Mester. —

Ránkuszítják a katonaságot, hülyeségekkel! Az én engedélyem nélkül ide nem lehet foglyot hozni!

— Most ez nem fontos, — legyintett Lingeström és merően nézte Gorcseffet. — Előbb ezzel végzünk, ha nem kap észbe. Álljon a kocsival az udvar kapujához... Ha elmentem akkor *megkocsikáztathatják Gorcseffet.*

— Ehhez megkeresem Aldoust. Egyedül nem csinálok ilyent.

Az orosz jól tudta, hogy mit jelent a „kocsikáztatás". Egy golyó és az élettelen utas kirepül a robogó kocsiból, a tengerbe... De mi a másik lehetőség? Az is van! Ezek nem tudják, hogy a rablók Cortot hiszik Gorcseffnek. Hogy is gondolnának erre?

— És ha nem találja Aldoust? — kérdezte Lingeström a Mestert.

— Dehogy nem találja, — legyintett Gorcseff. — A „Ferde Csillaghoz" ment.

A mester összehúzott szemmel végignézte.

— Szeretem, hogy nem ideges, — dörmögte, azután Cortothoz fordult. — Maga barom! Most kilököm! De ha mégegyszer az én közelemben gyámolítják, akkor lepuffantom, mint a kutyát! Mars!

Megragadta Cortot gallérját, magával ráncigálta és kilökte a sikátorba. Cortot lélekszakadva rohant a legközelebbi kaszárnyába, de előbb útnak indította Vanek úr levelét.

3.

Ketten álltak a szobában, egymással szemben: Lingeström töltött revolverrel és Gorcseff vigyorogva...

— Nos Gorcseff úr? — mondta Lingeström rövid szünet után gúnyosan. — Ehhez például mit szól? Mi?... Azt egyébként jegyezze meg, hogy nem vagyok rabló.

— Ne haragudjon, de honnan tudhattam volna ezt? Hagyja a szemtelenkedést. Ön ügyes szélhámos.

Eleinte becsapott; magam is azt hittem, hogy valami szeles fiatal bolond!

— És ma?

— Ma már tudom, hogy Ade Malan embere.

— Mit csináltam? — kérdezte ijedten Gorcseff.

— Tagadja, hogy ön Ade Malan embere?

— Nem volna sok értelme, — felelte rövid habozás után, — ha egyszer úgyis rájött . . .

— Maga ismerte Mala Padant is?

— Na . . . úgy futólag . . . Én az egész Dalai familiával jó viszonyban vagyok és . . .

— Akar a portugálhoz csatlakozni?

— Hát... — latolgatta Gorcseff, — nem bánnám... különben mégsem. Aki magával szóbaáll, az nem lehet rendes ember. Maradok a réginél.

— Figyelmeztetem, hogy Dizard kemény ember és Abudir messze van.

— Igen? . . . Erre nem gondoltam eddig. Azért majd csak oda jutok.

— És Ifiriz?

— Abe Malan érdekében se Abudirig, se Ifirizbe nem jut el, az már biztos . . .

Gorcseff szótlanul töprengett. Ugy látszik fontolóra vette a dolgot.

— Nos? — kérdezte Lingeström, — mit gondol?

— Megmondom őszintén: Ön kísértetiesen emlékeztett egy Vanek nevű titkárra.

— Rendben van! Igy is jó . . .

Portenif mozgolódott. És épen jött a Mester is.

— Kifizettem Jázminnak a pénzt, — mondta, — Aldous kinn vár.

— Jól tette. Ezt az embert intézze el!

— Meglesz . . . — Eléje állt Gorcseffnek. — Maga nélkül már megkaptuk volna a pénzt a portugáltól.

— Ugyan. Nincs egy vasa se, — legyintett Gorcseff. Sehogy sem tudta hinni, hogy meghal. A fene tudja miért. Rágyujtott.

— Utoljára még viccelhet!

— Szóval megölnek?

— Én leszek a halála, — mondta a Mester.

— Csunya halálom lesz.

— Előre!

— Várjanak! Lingeström... Adjon öt perc gondolkozási időt! Lehet, hogy belépek a portugálhoz . . .

— Mi a biztosíték?

— Ugy a kezükbe adom magamat, hogy azt tesznek velem, amit akarnak. — mondta sóhajtva Gorcseff és egy székre roskadt. — Kérem... hagyjanak... magamra...

A Mester megvetően nézte. Látta ő már elégszer, hogy az ilyen legény megtörik.

A Mester kiment Lingeströmmel. A hosszú folyosón jobbra kanyarodtak, az ivóhoz. Minden kijárásnál két őr állt. A baloldali vezetett az udvarra.

— Megtört, — mondta a Mester.

— Igen. Ugy látszik.

Ittak néhány kortyot . . . Azután visszatértek a szobába.

De csak Portenif hortyogott a földön, Gorcseff eltűnt.

. . . Megszökött és ez teljesen megfoghatatlan volt!

XI. FEJEZET.

1.

A Fort St. Therese nevű oráni erőd udvarán játszódott le az alábbi jelenet egy ujjonc csapat érkezése után. Félhivatalos analesekben még ma is megtalálhatják a hitetlenkedők e feljegyzéseket, amelyek egy Gorcseff nevü, feketebajuszú, szemüveges ujonc érkezésével indokolják Furion kapitány századparancsnok ideges gyomorbaját. Egy év mulva tört csak ki

annyira, hogy a kapitányt azonnal nyugdíjazták, de állítólag ezen a napon kezdődött.

Pedig a nap derüs volt és eseménytelenül indult. Egy ujonckülönítmény érkezett Marseilleből, akiket feleskettek, azután kivezényelték valamennyit az erőd udvarára. Az őrmester megnyalta a szájaszélét.

— Magának mit mondott ez a Gorcseff? — kérdezte a káplárt.

— Hogy „húgocskám" és később elmagyarázta, hogy a keresztanyja nem lehet a húga.

— Engem kabócának nevezett. Erről még beszélek vele, — bólogatott az Oroszlán és nyájasan, jóétvágygyal nézett az említett közlegényre. Pilanatnyilag még kiképzés előtt és a tiszti szemle közben nem tehetett a két altiszt semmit. De hiszen nem sürgős. Öt év nagy idő.

Az őrmester vészesen mosolygott. Vanek úr szerényen visszamosolygott rá és kedélyesen bólogatott. Ekkor jött a századparancsnok és azonnal megakadt a szeme a bólogató újoncon.

— Közlegény!

— Na mi van? — kérdezte a közlegény kedélyesen, hogy rokonszenvesnek lássék.

A századparancsnok kimeredt szemmel hátralépett. Gent, a káplár ezt sziszegte Vanek úr mögött:

— Barom! A parancsok előtt áll! Tisztelegjen!

— Bocsánat, — mondta az ujonc észbekapva. — Nem ismerem még a rangjelzést. — És megemelte a sapkáját. — Alázatos tiszteletem... Nevem Van... Nevem van, de ez nem fontos . . .

. . . A századparancsnok úgy nézte, mint aki kísértetet lát. Talán ez volt a világtörténelemben az első eset, hogy egy katona megemelte a sapkáját köszönésképen.

Verdier őrmester a kapitány mögött halotthalványan mutatta a szalutálást. Mire Vanek úr feléje is megemelte a sapkáját és csodálkozva mondta:

— Mi már találkoztunk! Hogy van?

— Vigyázz! — kiáltott a kapitány elképedve. — Mi ez?! Hülyék intézete?

— Nem hiszem, — felelte Vanek úr, bizonytalanul.

— Vigyázz! Miféle vigyázz ez?

— Mi értelme van ennek kérem!...

— Hogy hívják?!!

— Nevem Van... Nevem van: Petrovics.

— Hollandi?

— Én?

— Ne kérdezzen!

— Na jó, így nem lehet tárgyalni...

— Miért mondja, hogy Van Petrovics?

Vanek úr előrelépett és egy karmesterszerű kézmozdulattal leintette a szólni készülő káplárt.

— Pardon . . . Én Gorcseff vagyok. Visszavonom a többit . . .

A parancsnoknak egy másodpercre bágyadtan lehúnyodtak a szemei és mély lélekzetet vett.

— Őrmester! Ezt az embert kihallgatásra! Tíz nap salle de policera terjessze fel! És megtörni a figyelmezetlenségét! — Végigmérte Vanekot. — Maga az erőd fennállása óta az első ujonc, akit az érkezése napján megbüntetnek! Szégyelheti magát! — Azután az altiszthez fordult. — Maguk is! Rompez! Altisztek velem jönnek a beosztásért!

És ment. Mögötte az altisztek. Egy fiatal hadnagy, aki eddig szótlanul nézte a jelenetet, most odajött.

— Idehallgasson barátom. Ugy-e tudja jól, hogy vannak kitenyésztett vadászebek és gondosan megválasztott ősök után létrehozott különös tehenek. Hát maga sajnos egy tiszta tenyészete a nyárspolgárnak!

— Őrnagy úr állattenyésztő?

— Nem. Valamikor pszihologus voltam. Maga barátom igen szerencsétlen lelki alkat. Tudja mi az, hogy anti-katona?

— Hogyne. Régi porcellánból készült Napoleon szobor.

— Maga izig-vérig civil! — folytatta sóhajtva a

tiszt. — Az ős civil, akinek épp úgy nincs érzéke a katonasághoz, mint ahogy egy süket nem értheti meg Mozartot. Én borzasztóan sajnálom. Megértett?

— Nagyjából, — felelte Vanek úr, — csak az homályos előttem, hogy mi köze a különleges teheneknek a régi porcelláncsészékhez?

— Szomorú egy alak. — a hadnagy legyintett és bólintva továbbment. Vanek úr felsietett az emeletre és belépett egy ajtón, amelyen ez állt.

Zászlóalj Iroda.

Ribou őrnagy.

Engedély nélkül belépni tilos!

Benyitott és az ott ülő őrnagy előtt megemelte a sapkáját.

— Jónapot káplár úr. Gorcseff névre nem jött levél? Ujonc . . . II. század . . .

Az őrnagy felállt és végignézte.

— Közlegény! Ezért vasra veretem!

— Miért olyan idegesek itt?! Biztos van már levelem, csak nézze meg: Petrovics.

— Takarodjon innen, — mondta csendesen az őrnagy. — Az altisztjét is megbüntetem! Mars!

„Itt mindenki ideges . . .“ gondolta, miközben lefelé ment a lépcsőn. Amikor az udvarra ért, éppen sorakozó volt ismét. Mire leért már állt a sor. Vanek úr végiglépett az arcvonal előtt mint valami tábornok és nézte a legényeket.

— Közlegény! Mit csinál?! — kiáltotta a kapitány.

— A helyemet keresem . . . Egy hosszú paraszt és egy vörösbajuszú között . . . Aha! . . . Na eresszenek!

— Gazember!

— Jó! jó! Már beálltam! Mit izgatja magát?!

— Holnap nyolckor kihallgatásra megy! — Hu-

szonkét nap áristom, kettősőrség! Rövidesen megtanítják itt magát . . . Ne féljen . . . — Megviselten lihegett. Ilyen még nem volt!

Az ismerős hadnagy jött arra és Vanek úr a sorban mosolyogva leemelte a sapkáját:

— Jónapot?!

— Mit csinál?!

— Köszöntem az állatorvos úrnak.

— Megvasalni!

Nem részletezem tovább. Ezen a napon több altiszt és tiszt orvosságokat szedett Vanek úr katonai magatartása következtében, míg a bűnös a cella kőpadlóján ült és csuklóját a bal bokájához láncolták. A rab kétserű gőggel mondta a távozó káplárnak:

— Nagyon finom eljárás. Mondhatom . . .

Amikor a század első alkalommal felsorakozott a gyakorlótéren Verdier őrmester azzal az élvezetes lassú tempóságggal, amellyel egy ínyenc túl aprólékos előkészületekkel halogatja az eléje tálalt étel elfogyasztását; vagy kettőt sodort a bajuszán és így szólt:

— Nna . . . Lépjen csak elő, maga ott . . .

Vanek urat kissé megfélemlítette a környezet és egy nap alatt tudatára ébredt annak, hogy itt baj van.

Tehát kilépett szerényen, nyájasan.

— Mondja meg nekem, — kérdezte nyugodtan az őrmester, — hogy ki vagyok én?

Vanek úr megerőltette a memóriáját és erre visszacsengett a fülébe az altiszt neve, tehát boldogan kivágta:

— Ön a szeretve tisztelt Kabóca nevű altiszt! . . .

És úgy nézett körül mosolyogva, mint aki némi elismerést remél.

— Barom! — felelte sápadtan Verdier. — Ezért most megfogja azt a könnyü gépfegyvert és futólépésben a dombra viszi, ahol figyelő állást foglal el! . . . En avente... marche! Pas de gymnastic!

Most már Vanek úr is belátta, hogy ez nem tréfa...

Kilógott a nyelve és a negyven fokos hőségben egyszer is elvágódott, de szaladt . . . Végül is pihenő órában agonizált a dombtetőn keservesen lihegve és martatlannak érezve magát a megaláztatásban, mint egy vértanú . . .

A figyelő állásra szakadatlanul tűzött a nap és Vanek úr, félig eszméletlenül feltette magában, hogy beszerez egy esernyőt.

Vanek úr kiképzése és kálváriája ezzel kezdetét vette.

Később egy jókora fényszóróval felszerelve, megjelent Würfli úr a „Zürichi Ball-Haus" egykori tulajdonosa, lihegve.

Ő is vétett valamit. Most egymás mellett pihegtek. Meleg: 40° árnyékban. De árnyék nem volt a figyelőállásban. Csak meleg.

— Miért haragszik rám az őrmester? — kérdezte később Vanek úr.

— A kabóca miatt. A kabóca egy szöcskefajtájú állat az őrmester viszont az *Oroszlán.*

— Mit tudom ezt én? Az ember csak azt látja, hogy valami nagy kutya . . .

— A művészek nehezen birják a katonaéletet.

— Az biztos, — felelte Vanek úr és vállat vont. Mit akar ez mindég a művészekkel?

— A festők is ilyenek és a zenészek is.

— Továbbá a kőfaragók és ballettáncosok . . .

— Nem írja alá, amit mondok?

— Hogy egy ember valamit aláírjon, ahhoz első sorban a nevét kellene tudnia. És ezen a ponton kissé kuszált az ügy . . .

Amikor visszatértek a csapathoz és néhány alapgyakorlatot tanultak, az őrmester ismét azzal a jóízű tempós mozdulattal simította kétfelé a bajuszát, mint az említett inyencek, akik elhúzzák az időt mielőtt hozzáfognának egy igazi jó falathoz.

— Közlegény! — szólt ismét a titkárhoz. — Most mondja meg, hogy ki vagyok én?

— Izé . . . *Oroszlán!*

— Ez már jobb mint a kabóca. Hogy nevezne engem más szóval.

— Ön az állatok királya!

Verdier akkorát kiáltott, hogy az emberek agyveleje beleremegett.

— Barom! Az állatok királya maga! Érti?!

— I . . . igenis . . . Én Petrovics vagyok az oroszlán.

— Ezért a pimaszságért holnap jelenti a főhadnagy úrnak kihallgatáson, hogy tíz nap kaszárnyaáristomot kap!

...Halálosan kimerült állapotban, nyakig sárosan érkezett meg Vanek úr az erődbe. Alig várta, hogy egyen és lefeküdjék egy kicsit. A szobába érve, Gent káplárral állt szemben. Az altiszt máris konstatálta, hogy belépett az ő embere. Ez a pimasz! Aki a sötétben „hugocskának" szólította! És a keresztanyáról magyarázott. Nyelt . . . ! Azután bágyadt egykedvűséggel odaszólt:

— Várjon csak, barátom . . . Mondja csak meg nekem, hogy mi a különbség egy idősebb keresztanya és egy ifjabb hugocska között?

— Pontosan annyi hónap, amennyi a két hölgy születése között eltelt, — felelte szabatosan Vanek úr.

— Igen . . . — bólintott a káplár és a szeme elkalandozott valamerre, de azért folytatta hűvös dallamossággal: — És mi van a maga húgocskájával?

— Férjhezment Galacba! Most értesített, hogy bébit vár.

— És mi van a keresztanyával? Mi?!

Vanek úr nem értette az ügyet, de illemtudóan válaszolt:

— A galaci révkapitány feleségét szemlélték ki. Nagyon tekintélyes úrhölgy arrafelé. Azt írja a sógorom . . .

— Vigyázz!! A húgocska és a körösztanya közötti külömbség miatt, hogy el ne felejtse, lemegy a raktár-

ba és segít felhozni a második számú pavillon berendezési tárgyait . . . Azután még beszélünk majd.

Midőn Würfli úr ebből az alkalomból is elhangoztatta érthetetlen megjegyzését a művészekről, Vanek úr lekapta szuronyos puskáját a falról és könyörgött az embereknek, hogy eresszék, mert ő belemegy . . .

— De Tintoretto úr! — kiáltotta Würfli, — a zenész épp olyan, mint a többi pályatársa, például a festők...

— Sőt a kőfaragók és a balettáncosok is, maga szörnyeteg!

Hogy a sors külön csapással is sújtsa a titkárt, amikor a raktár felé haladt egy őrnagy jött szemben és Vanek úr tiszteletteljesen megemelte sapkáját:

— Alázatos szolgája főhadnagy úr.

— Őrmester!! — süvöltött az őrnagy. — Ezt az idiotát két nap kurtavasra terjessze fel!! . . . Takarodjon.

Vanek úr elsietett. De előbb ijedt tisztelettel megemelte a sapkáját és azt rebegte:

— Viszontlátásra . . .

3.

Amikor Lingeström és a Mester kimentek a szobából Gorcseff tétován körülnézett.

Most menekülni! De hogy? . . . Portenif a fehér matrózkabáttal letakarva, ütemesen hortyogott... Kilépett az ajtón. Homályos összekötő folyosó... A folyosó végén őrök állnak és ezek csak valamelyik rabló társaságában engedik ki.

Ekkor nagy zajjal nyílt egy ajtó és jött Jázmin. Kissé részegen . . .

— Ki az? — kérdezte az árny láttán.

— Pszt... — mondta Gorcseff. — Cservonec vagyok, a kölyök . . .

— Mit mászkálsz itt?

— A Mester a falhoz csapott és azt mondta pusztuljak innen, mert, ha visszatér, akkor megöl . . . Az őrök meg nem engednek elmenni.

Jázmin káromkodott.

— Sok baj van veled . . . Gyere!

— Most mi lesz, ha visszajön a Mester? . . .

— Gyere . . .

Végigvitte Gorcseffet a folyosón, kinyitotta a kertre vezető ajtót és az őröknek csak futtában mondta:

— A fiú velem van.

Egy perc mulva az uccán voltak.

Jázmin együtt ment a fiúval az ucca végén látszó nagy térre, ahol már forgalmirendőr és a villanyosjárat is volt.

— Idefigyelj Jázmin, — mondta Gorcseff, amikor a sűrű forgalmú helyen voltak. — Ülj csak ide mellém, egy titkot mondok.

Leültek. Gorcseff nagyképüen szemébe csiptette a fekete monokli keretet . . .

— Röviden értsd meg: Becsaptalak téged. Én Gorcseff vagyok. Ép most akart a Mester megölni!

— Haha. Ez jó kis vicc. A Gorcseffről azt mesélik, hogy minden pofonját tanítani kéne a kültelki akadémián. Majd ép te . . .

— Figyelj! Azért mondom el neked az igazat, mert nem akarom, hogy megöljenek. Te kiszabadítottál! Ugyanis a Mester már elhozta az autót, hogy „megkocsikáztasson.“ Most már talán halott ember vagyok, ha nem vezetsz ki az őrökön keresztül.

— Mi?!! — Jázmin felugrott. — Ez az egész egy nagy hazugság és visszajössz velem!

Megfogta a fiú karját, de Gorcseff gyorsan pofon ütötte, hogy tigrisugrással vette a pad karfáját és leereszkedett fejtetőre egy tócsába. Csak sokára jelent meg ismét, kissé bágyadt mozgással.

— Most már elhiszed, hogy én vagyok az a Gorcseff? — kérdezte az orosz.

— Hát, — feletle kissé rekedten. — Valami van benne, az bizonyos...

Gorcseff még keményebbre illesztette szemében a monoklit és otthagyta a rablót.

Jázmin megfogadta a jótanácsot. Még aznap eltünt, nyomtalanul a Mester várható bosszúja elől és soha többé nem tért vissza Toulonba.

Gorcseff viszont, bár minden csontjában Vanek úr előreláthető sorsa fájt, mégis a kikötőhöz sietett előbb. Az Alfa-Romeó, amelyért eljön a *Gyanús Cápa* ott van a Quai de Belges-nél. Talán még nem késő. Rohant.

Idejében jött. A *Gyanus Cápa* még nem volt ott. De az autó igen. Ahogy mondták: a ponyva alatt. Mellette a hallgatag Drugics a földön ült és a sárhányóra dőlve, aludt.

Iszonyúan beverte a fejét, amikor 60 kilométeres kezdősebességgel távozott alóla a sárhányó . . .

Gorcseff fele úton sem járt Nizza felé és épen kitért egy szemközti autó elől a gyalogjáróra, amikor vad rémület nyilalt a szívébe.

A pénztárcája!

Ott hagyta a kabátját a szobában! A nagy meleg miatt levetette és . . . Legutóbb a hallgatag Drugicsnál volt, aki Portenifet letakarta vele!

Kishíjján százezer frank volt benne!

XII. FEJEZET.

1.

De Bertin, Laboux és a leány csodálkozva álltak a megkerült Alfa-Romeó előtt.

— Hogy került ide a kocsi? — kérdezte Laboux a háttérbe húzódó lakájt.

— Talán itt van valahol, akinek eladta sir . . .

— Mi? . . . Ja úgy . . . Nem hiszem, hogy a vevő jött vele!

— Az én unokafivéremnek, — vélte André, — volt egy bernáthegyije és miután eladta a mészárosnak, még két ízben visszaszökött. Megjegyzem autóban ez a rittka ragaszkodás úgyszólván elképzelhetetlen.

— Igaz, — bólintott Laboux, — csodák ma már csak idegbeteg lakájok hasonlataiban léteznek.

— Bocsánat sir, de a többi feltevés ép ilyen valószínűtlen. Ha egy autó vezető nélkül közlekedik, akkor mindenre képes. Még hűséges is lehet, mint Snuki a bernáthegyi.

— Ha befejezte akadémiai székfoglalóját, úgy menjen a konyhába André, — felelte Laboux.

Csodálkozva körülfogták a megkerült járművet.

— Nézd, — kiáltott most hirtelen Anette és az ülésre mutatott.

Egy feketekeretes monokli feküdt a bőrön. Laboux felvette és ámultan látta, hogy egy helyen lepattogzott a celuloid és a mezítelen drót látszik.

Tátott szájjal nézték . . .

— Gorceff monoklija! — kiáltotta Laboux.

— No, de magad is láttad, hogy beöltözve ült a Fort St. Jeanban . . . Várj!

A tábornok felsietett a szobába és telefonált Marseillebe. Maguk sem tudták, hogy miért érdekli őket az ügynek ez a része jobban, mint a 14 karátos autó csodálatos megkerülése. A beszélgetés rövid volt és ismét teljes homályt derített az ügyre.

— Harriot századost kapcsolják . . . Szervusz! Kérlek egy Gorceff nevű légionista, akit 18-án éjjel Nizzában, a tűzérlaktanyában toboroztak, ma délelőtt egy menetkész pelotonban volt. Szerezz nekem olyan értesülést, amely minden kétséget kizár, hogy ez az ember útnak indult-e tegnap délután, vagy éjjel Afrika felé... — Kis szünet. — Hallom . . . Igen... Igen.., Köszönöm . . .

— Nos? — kérdi rekedten Laboux, miután a tábornok letette a hallgatót.

— Ez volt a válasz: Ivan Gorceff 24-es számú közlegényt behajózták Oran felé és több, mint fél napja úton van.

— És a monokli?... — kérdezte Anette izgatottan.

— Valaki misztifikál vele.

Sokáig hallgattak. Valami fojtott idegesség ült rajtuk.

Most André lépett be szokott titokzatos és dölyfös arcával.

— Sir, egy rendőr van itt.

— Mi?! — kérdezte riadtan De Bertin? — Megint valami bűntény?

— A mai kivételes napon nem történt rablás, betörés és más efféle, — jelentette André, — azonban még csak három óra délután van, tehát történhet.

— Mit akar a rendőr?

— Szerinte a kapu előtt álló kocsi úgy legázolta a Place Magenta díszkertjét, mintha nem is ült volna vezető a kormánynál. Egy hasonló feltevésért az imént rendre utasított sir . . .

— De most már elhiszem! — felelte dühösen Laboux, — hogy a hűséges autó hazaszökött. Sőt. Azt is elhiszem, hogy a szerencsétlen kocsin kitört a veszettség, mert úgy látszik, megharapta magát.

André emelt fővel állt és mélységesen sértett önérzetében olyan volt, mint egy finom pálinkagyár többszínnyomatú falragasza . . .

2.

Gorcseff a legelső vonattal visszament Toulonba. Hol lehet a kabátja?

Veszélyes ügy most a helyszínre ellátogatni, de ha muszáj. Vanek úrnak sem adhatja meg a „túlóra díjakat“, csak a kabátban maradt pénzből.

Késő délután volt, amikor a Texas vendéglőhöz ért. Előbb óvatosan bekémlelt . . . Ni csak! A hallgatag Drugics állt ott bekötött fejjel és a vendéglős épen betölt a pohárba. Eh! Megkockáztatja! Mi történhet?

Benyitott . . .

A hallgatag Drugics felkiáltott:

— Halló! Hisz ez a Cservonec kölyök! Hallom, hogy a mester kidobott tegnap . . .

— Ez az, akit Privát Elek felszedett? — kérdi a kocsmáros. — Akkor iszkoljon innen, mert ha jön a Mester, hát lelövi!

— Miért lőne le engem? — kérdezte szokott siránkozó módján az orosz. — Nem elég, hogy kidobott?

— Éktelenül dühös magára, — magyarázta a kocsmáros, — mert Jázmin összejátszott ezzel a Gorcseffel, akit elfogtak tegnap és kivezette az őrökön keresztül.

Hm . . . Ezek nem is sejtik, hogy akit Gorcseffnek hittek, azt dobta ki a Mester és ő szökött meg Jázminnal.

— Én máris megyek, — rebegte félénken, — csak a kabátomat szeretném, amivel maga Portenifet letakarta . . .

— Emlékszem — felelte Drugics, — de Portenifet elszállítottuk a *Gyanús Cápára*, mert reggel még holt részeg volt.

— Mióta részeg ez az ember?

— Legalább húsz éve . . . Hát gyere velem, mert a Cápára megyek épen. Afrikába hajózunk egy autólopás ügyében.

— Eddig is azzal volt baj, nem? — kérdezte Gorcseff.

— Igaz! De ezután már nem lesz vele. Olyan zseniális tervet eszelt ki a Mester, amilyen még filmen is ritka . . .

— De . . . bizonyára vigyáznak arra az autóra . . .

— Hát idehallgass: a terv olyan holt biztos, hogy ha őfelsége az angol király teljes hajóhada vigyáz az Alfa-Rómeóra; a vén, rozoga *Gyanús Cápa* akkor is elhozza magával Oranból! Na!

Gorcseff azt remélte, hogy ez túlzás. De tévedett. Drugics szóról-szóra igazat mondott. Egy teljes hadiflotta sem számított a Mester zseniális terve ellen. Az Alfa-Romeó; annyi baj oka, beteljesedett sorsa elé hajózott az előkelő *Republique* hajó mélyén . . .

3.

A csendes Quai de Belgesen egy messzire nyuló kőgát mellett horgonyzott a *Gyanus Cápa*, ez a kivé-

nült, alattomos óceánjáró. Ki hitte volna, hogy az elhasznált papucs a hősévé válik egy hajókirándulásnak, ami még évek mulva is szóbeszéd tárgya lesz mindenfelé a világon.

A hajó legénysége nem volt több négy embernél, de ezek értek valamit. Egy rutinos bíró végső fokon és első benyomásra tíz évet adna egynek, egynek. Privát Elek a kapitány. Mivel tudja, hogy a pozició kötelez, ebből az alkalomból cipőt húzott, ami megadja a kellő tekintélyt.

A púpos Halacska, a főárbóc tövében szájharmonikázik és a többiek hallgatják.

Hat óra.

Most megindul a hajóra vezető keskeny pallón a hallgatag Drugics és mögötte az ifjú, akit mint hallották, a Mester kilökött az éjjel a Texas vendéglőből.

Amikor meglátják Drugicsot a fiúval; nagy a szenzáció. Privát Elek alig tudja leplezni az örömét.

— Hát mégis csak visszajöttél, te bamba!?

— A kabátját Portenifre terítettem az éjjel, — mondja Drugics, — azt keresi.

— Kérem . . . — szólt félénken Goreseff . . . — nem vihetnek engem is magukkal?

. . . Ugyis Oránban kell leváltani szegény Vaneket, miért ne utazzon a *Gyanus Cápán*, ahol a Mester körmére nézhet?

— Ostobaság, — mondta a Halacska Privát Eleknek. — A Mester egyszerűen lelövi a kölyköt.

— Ez mind amiatt a hülyeség miatt van, mert a légióba léptél! — kiáltott a „Kapitány".

— Nem félek én egy Privát Elek mellett senkitől! — állította Goreseff feltörő lelkesedéssel.

— Ebben sok logika van, — bólintott a „Kapitány." — Hát várj, amíg megbeszéljük. . .

Ami ezután történt, az olyan volt Goreseff előtt, mint egy rossz álom. Hét órakor Privát Elek közölte vele, hogy magukkal viszik, de csak azon egy feltétellel: ha elfogadja hálófülkének a szerszámraktárban elhelyezett

burgonyaládát és kötelezi magát, hogy nem jön elő, csak ha a Mester alszik.

Kilenc óra előtt néhány perccel a ládában volt és pajkos százlábúak játszadoztak vele, abban a hitben, hogy egyetlen hatalmas burgonyával van dolguk. Kilenc óra tizenötkor Privát Elek egy üveg pálinkával és néhány füstölt hallal otthonosabbá tette Gorcseff sivár hajlékát.

Tíz óra felé megjelent a Mester, aki sasorrával, kék szemével, ősz hajával és barna arcszínével ma olyan volt, mint egy sarkutazó, ha évek multán visszatér a nagyvárosba. Egy sovány, igen nagyfülü, szerénykülsejű fiatalember követte.

— Ez itt Monsieur Gafirone, — mondta a Mester, — szintén velünk utazik.

— Csak úgy lehet utazni, ha ketten együtt laknak, — mondta Privát Elek. — A *Gyanus Cápa* nincs berendezkedve személyforgalomra.

— Csak egy kabinjuk van? . . . Az baj.

— Az még nem volna baj, de egy kabinunk sincs és fáskamra is csak egy van, — felelte Privát Elek.

A Mester végigjárta a hajót és végül a szerszámraktárhoz ért.

— Itt fogok lakni — mondta. — Hozzák a bőröndömet.

És ráült a burgonyaládára.

Senki sem mert szólni.

— Na mit bámulnak?

— Hol fog aludni?

— Ezen a ládán!

Letette az összegyürt útiplédet és máris végigfeküdt. Mit lehet itt csinálni? . . .

4.

Gafirone felkereste a Mestert. Már másnap volt. A Mester félálomban hevert a ládán. Gorcseff félholtan a ládában.

— Foglaljon helyet, — mondta és felült. — Még alig beszéltünk egy pár szót.

— Köszönöm, — felelte a sovány nagyfülü egyén. Együtt leszünk a túrán is?

— Nem. Az autó tulajdonosa kíséri majd önt Gafirone úr.

„Hol hallottam ezt a nevet?“ töprengett a ládában Gorcseff.

— Miért érdeke az illetőnek, hogy a kocsija rekordot javítson?

— Fogadott egy barátjával ez az úr — magyarázta a Mester, — hogy a túrakocsi jó idővel fut sivatagi terepen is.

Most valami meglepő dolog történt. Gafirone úr elővett egy kis lakkozott dobozt és mindenféle apró ollót, csipeszt, körömreszelőt helyezett el maga előtt.

— Nem haragszik ha a körmeimet ápolom beszélgetés közben? Mint annyi más versenyző én is motorszereléssel kezdtem — csettentgetett a kis ollóval. — Váratlan karrierem abba a helyzetbe hozott, hogy a műhelyben sokat szenvedett körmeim végre megértő, ápolásba részesüljenek . . . Szegények . . .

És sóhajtott. És reszelt. „Semmi kétség, a pasas bolond . . . “ gondolta Gorcseff a pajkos szálábúak mérsékelten kellemes társaságában. Az illető nevéről most már tudta, hogy honnan ismeri: mint autóversenyzőét hallotta, vagy olvasta.

— Ez szép öntől, — felelte a Mester.

— De körmeim még ma sem felejtik régi gyászukat. Hiába ápolom őket, meglátszik rajtuk a sötét mult! Ó, mennyit töredeztek szegények, milyen rövidre kellett vágnom őket . . . Ha nem hinném, hogy valaha úri rózsaszínű körmök lesznek, talán nem is élnék már.

És reszelt, sőt egy kis bőrt a fogaival is leharapott.

Szomorú ember volt, de a körmei jövőjét rózsaszínben látta.

— Ha az én hibámból kifolyólag meghiúsul a start — mondta és egy apró csáklyával a körömágyat túrta —

14-ezer frankot visszafizetek, mert nálam első a tisztesség.

— Nálam is, — felelte a Mester és nem sült ki a szeme.

— De húszezer frank mindenképen jár.

— Ne tekintse ezt versenynek. Önnek egy autót versenytempóban kell eljuttatni valahová.

— Milyen karban van a kocsi?

— Elsőrangú Alfa-Romeó, speciál-alvázzal, amely nehéz, mint a terepjáró autóké.

— Nagyszerű, — felelte a versenyző és leterpesztette a kezét, mint valami kacsalábat, azután egy apró ecsettel sorra megérintette az ujjain minden egyes körmét, egy-egy csepp lakkot kenve rájuk. — Sivatagi terephez jó a nehéz kocsi.

— Oranban beköltözik az Imperial szállóba. A megbízóval valószínűleg már másnap találkozik.

— Hol találkozom a megbízóval?

— Felkeresi önt a szállóban. Báró Lingeström a neve. A pénzt is ő adja.

— Azt megmondom előre, — szólt a szerelőből lett versenyprimadonna, — hogy nem vettek meg engem. Ha valami nem tetszik nekem, fütyülök a pénzre.

— Lingeström báró rendes, finom ember, meg lesz elégedve.

Most porral hintett be egy kis szarvasbőrt és azzal fényesítette, hajdan mostohán kezelt körmeit.

— Tessék, — mondta a Mester, — itt a pontos térkép.

Gafirone figyelmesen megnézte a térképet. De azért ráspolyozott is közben.

— Szóval, — folytatta a Mester és szemöldöke megrándult néha, mert a ráspolyozás hiszterizálta, — ezen a feketével kirajzolt vonalon haladva eléri Ifiriz néger szabadállamot. Ide kell vinnie az autóval Lingeström bárót.

— És ez a másik vonal, a vörös?

— Ha rátéved a vörössel jelzett útra, akkor vége mindennek! A *Próféta Papucsához* vezet!

— Miféle veszélyt jelenthet ránknézve egy házicipő?

— A *Próféta Papucsa* egy furcsa alakú holtmeder, ahol Lingeström báró legnagyobb ellenfele egy Abe Malan nevű bennszülött főnök tartózkodik. Erre vezet a másik út, amit a vörös vonal jelez. Itt a térkép uram, jól tegye el.

— Köszönöm. Nem zavarja ha átfestem ismét?

— De uram! Miért akarja a térképet átfesteni?

— A körmömről beszéltem!

Kinyitotta a lakktáskáját és maga elé rakta a holmikat. Gorcseff ezalatt százlábúkat és más, sűrűn előforduló rovarokat gyűjtött egy gyufaskatulyába, mintha valamilyen módszeres, tudományos eljárással a ládában tenyésző állatvilág osztályozására készülne.

— Negyvenezer frankot kap tőlem partraszállás előtt. Az Imperiál szállóban felkeresi majd Lingeström és elintézi a többit.

— De figyelmeztetem, ha nem tiszta az ügy én visszalépek.

— Mondtam, hogy nincs oka aggodalomra, az ügy tiszta. A fő, hogy óvatos legyen, különösen egy bizonyos Gorcseff nevű egyént illetően.

— Az kicsoda.

— Veszélyes kalandor. Csak addig vagyunk biztonságben tőle, amíg ezen a hajón utazunk.

— Érdekes, — csodálkozott Gafirone, — mennyi bogár futkároz magán.

A mester lenézett és rémülten, nagyot kiáltott, majd táncolt, ugrált, dobálta magáról a ruhát, inget, mintha megőrült volna.

Százlábú és egyéb rovarok légiója szaladt fürgén, mindenfelé, haján, nadrágján, testén. Már csípték is pokolian.

. . . Ugyanis, amíg beszélt Gorcseff fáradhatatlanul gyűjtötte a bogarakat és ha megtelt a skatulya, akkor kibocsájtotta a dühödt férgeket a láda hasadékán, ott, ahol a Mester bokája és nadrágszára látszott.

XIII. FEJEZET.

1.

Már nem voltak messze az afrikai parttól és mindattól, ami e különös hajóút végén várt rájuk, csupa bolond fordulat, lehetetlen fejlemény, egy démoni autó miatt. A *Gyanus Cápa* legénysége együtt volt este a szerszámraktárban. A Mester a hajó túlsó végében hált és erősen bekente magát valamivel. A százlábúak támadását élete legszörnyűbb élményei közé sorolta és teste még egy hét mulva is hólyagos volt. Tőle tehát nem kellett tartani. Másféle probléma okozott sok gondot a „bizományi rablóknak." A magára hagyatott, tehetetlen fiú ügye foglalkoztatta őket. Megbeszéléseiken, a hallgatag Drugics olcsó áron pálinkát adott át nekik állandó készletéből.

— Azt hiszem, — mondta például Privát Elek a hallgatag Drugicsnak, — ha ezt a tehetetlen kölyköt nem hagyom elveszni, akkor a túlvilágon leírják a számlámról azt a fűtőt. — És rövid tünődés után nagyot szíva a pipájából hozzátette: — Tán a levélhordót is . . . Bárha pénzespóstás volt az illető . . .

Érdekes, hogy ez a búsarcú fiú, régen szunnyadó bűnügyi emlékek lelkiismereti csészealját kavarta fel bennük. Legszívesebben minden elmulasztott jótettüket dühödten kitöltötték volna rajta, sürgősen, hogy ellenszámlát nyissanak maguknak valahol, ahol minden emberi rossznak számadása van és előbb-utóbb meg kell jelenni a rovancsoláshoz.

Rézláb, a késelő, napokig szomorúan járt-kelt azon töprengve, hogy mit lehetne kezdeni a fiúval. Szívügyük lett ez az istenverte elhagyatott „Csernovec" kölyök, tehetetlenségével, szomorú, ijedt kék szemével.

— Aszondom, — ajánlotta Halacska, — hogy tanítsuk ki az orgazdálkodásra. Ahhoz nem kell erő, egyszerű kereskedelem, jól jövedelmez.

— Nem jó, mert becsapják ezt a maflát, — vélte

Privát Elek. — Legyen hajószakács. Azt nem merik nagyon verni, mert nincs helyettese és jóba lesznek vele, hogy mélyen merítse meg a kanalat.

— Ez jó, — bólintott a hallgatag Drugics és miután megállapodtak, a Halacska rázendített a szájharmonikájára.

Egy állandó őrszem ezalatt a Mestert figyelte, mert féltek, hogy Gorcseff elleni dühét a fiún tölti ki. Ha a tisztes külsejű rabló közeledett. Gorcseff visszavonult a ládába, meghitt százlábújai közé. Mit szóltak volna, ha váratlanul kiderül, hogy a tehetetlen fiú személyesen Gorcseff?

Ezt a meglepő fordulatot még tartogatta számukra a sors.

Gorcseff sok mindenben használhatónak bizonyult. Esténként a muzikális Halacska harmonika kísérete mellett énekeltek. Ugyanis Gorcseff megtanította őket néhány igen szép Volga dalra. Ő maga fütyülte a tercet, Privát Elek adta hozzá a basszust, Rézláb a tenort és a hallgatag Drugics a pálinkát.

Csak évek mulva derült ki, hogy a betanult Volga dalok az Eszperanto néven közismert világnyelvre átültetett részletek a finn nép hősi *„Kalevala“* eposzából.

Orán előtt már Gorcseff önállóan készítette az ebédet és valamennyiüknek nagyon ízlett a szárazbab főzelék, amelyben két kiló marhahús és egy teljes iránytű főtt. Csak boxolni nem akart az istennek sem.

. . . Amikor feltűnt Orán kikötője, Gorcseff a fülke ablakánál ült és kinézett, mellette Privát Elek pipázott. Kabátját közben visszaszerezte az alkohol mérgezésben lábadozó Porteniftől, aki a fenékben lakott. Mindketten nézték, a *Republique* luxus hajót, amely ott kötött ki, a Gyanus Cápa mellett. A part messze volt. Ennél a dokknál a nagy óceánjárók vesztegeltek.

— Ezen viszik az autót . . . — dünnyögte Privát Elek. — Valami tábornok meg a cimborája.

Tehát, De Bertin és Laboux a *Republique*-on jöttek át. És bizonyára Anette is.

De miért bérelnek ezek autóversenyzőt, ha az Alfa-Rómeó Laboux tulajdonában van? Milyen „Zseniális“ terv az, amit Drugics említett? És egyáltalán mi a csoda van az Alfa-Rómeó körül, hogy ilyen ádáz harc folyik? Ezen töprengett Gorcseff. Közben a *Republique*-on megkezdődött a rakodás. A bámészkodó munkások nem sejtették, hogy a mai napjuk milyen rendkívüli eseményeket és meglepetéseket fog hozni. Gorcseff most meglátta Labouxt a *Republique* fedélzetén.

Aha! Nézi a rakodást! A hatalmas darú időnként zörögve kiemelkedett a hajó mélyéből, azután elindult, messze oldalra kitérve, mintha a nyílt tenger felé vinné a terhét és csak jóval feljebb, ahol elérte a derékszögben fekvő vastraverzet, futott az acélházikó a rakpart felé.

Most felkúszott a hajó mélyéből egy hatalmas kéken zománcozott Alfa-Rómeó! . . . Oldalt, zörögve fut a darú kis kunyhója oldalra és a remek kocsi inogva, libegve utazik a víz felett . . .

— Te fiú, — súgta a fülébe Privát Elek és meredten nézett az imbolygó autóra, amely most egy pillanatra megállt a levegőben. — Te . . . kölyök . . . — a hangja rekedt és forró volt, a szeme csillogott, — hallgass ide és . . . és azután felejtsd el, amit mondok, mert agyoncsaplak: Ez itt a világ legértékesebb autója . . . ! Tizennégy karátos aranyból van!

Gorcseff tátott szájjal bámult a magasba . . . Azután ijedten felkiáltott!

A lánc elszakadt!

Egy másodperc . . . és a 14-karátos Alfa-Rómeó lehullik a nyílt tengerre, roppant víztölcsér szökik fel, hatalmasat locsanva, azután elnyeli az autót nyomban a nyugtalan óceán mélye . . .

2.

Ez az eset éppen azért volt rendkívüli a démoni autóval, mert teljesen kívül álló egyéneket is megraga-

dott és céltalan szenvedéseken keresztül magával vonszolta őket.

Ilyen vonszoltja volt például e hihetetlen ügynek a jámbor Vanek úr. A legénységi szobában fehérneművasaláshoz használták az ágyát, mert Vanek úr itt sohasem fordult meg, mivel állandóan büntetését töltötte a fogdában. Ezért vasaltak a fekhelyén. A légióban még egy ágy sem heverhet a parlagon. Délelőtt Vanek úr körbefutott a napon, utána kivonult gyakorlatozni és napközben fegytársa Mehár, egy félszemű török rendszeresen megverte. Minden étkezés után, mintha a verés kanalas orvosság lenne. Az óriás törökkel valamilyen félreértése volt Vanek úrnak, amit nem lehetett sohasem tisztázni, mert Mehár kizárólag az anyanyelvén beszélt. Amikor Vanek urat először vitték a cellába, a félszemű óriás már ott raboskodott és hol arcra borult, hol felemelkedett, tárt karral. A titkár érdeklődéssel szemlélte és később megkérdezte, hogy ezt a szabadgyakorlatot hányszor napjában végzik.

A török néhány mássalhangzót kiáltott feléje.

— Kérem . . . — mondta Vanek úr, — én értek ehhez valamit, mert az unokatestvéremnek testmozgás iskolája volt és növendékeivel együtt dalcroze nevű mozdulatokat végzett a szabadban, amíg egy tisztiorvos közbelépése végett nem vetett ennek az állapotnak.

Mehár erre kissé nyugodtabb lett és később már barátságosan mosolygott is.

Most történt a baj! Vanek úr megjegyezte, hogy szép idő van.

És ez az, amit nem kellett volna tennie!

Mit értett félre a török? Sohasem derült ki. De az időre vonatkozó megjegyzés leírhatatlan idegállapotba hozta. Két kézzel verte a mellét, ordítozva, esküdözött valamire és igazi könnyeket sírt.

— De kérem . . . — hebegte Vanek úr. — Ha akarja visszavonom és elismerem, hogy az időjárás túlnyomóan száraz, viharos, sőt, amennyiben tetszik, talajmenti fagy várható . . .

— Te . . . kutya . . . hitetlen . . . — üvöltötte és megragadta a nyakát. — Ugy látszik . . . nem tudni, hogy ki én vagyok?!

— Kérem . . . — rebegte Vanek úr. — Mondja meg milyen állat ön és én úgy fogom szólítani . . .

. . . Az őr, aki a vacsorát hozta megmentette Vanek úr életét. Sok már nem volt benne, mert Mehár az óriás török, miközben fél szeméből igazi könnyeket sírt; rabtársa fejét-hátát átkozódva verte a cellaajtóhoz.

Mehár még sokszor megverte a titkárt, mert Vanek úr puszta látásától elkeseredett és nem tudott uralkodni magán.

De sohasem derült ki, hogy milyen félreértésre adott okot az időjárásra vonatkozó kitétel.

A titkár tisztában volt vele, hogy ha nem sikerül idejében egy tolmácsot szereznie, akkor a török előbb-utóbb végez vele.

És Gorcseff közben értesítette, hogy némi türelemre van szükség, de jön. És mellékelte a befizetési lapokat. Würfli úr, akit az ötórai teák intézménye kergetett a csődbe, majd a légióba, valamilyen titkos oknál fogva, úgy érezte, hogy neki Vanek úrral össze kell tartani és ezért sűrűn molesztálta a megviselt titkárt.

— Mi jobb emberek vagyunk, — súgta titokzatosan a gyakorlótéren egy pocsolyában, ahol épen feküdtek. Mert, ha az őrmester hasravetést vezényelt a futó pelotonnak, olyankor Vanek úr általában egy pocsolya vagy árok előtt volt.

— Itt a pocsolyában ezt higyje el, rondák vagyunk.

— Kérem, kérem! Csak beszéljen egyesszámban.

— Miért? Én sem vagyok sokkal szebb mint maga.

— Mi rokon lelkek vagyunk, ezt higyje el!

— Ugy érti, hogy maga az én lelki unokafivérem, vagy nagymamám? Mi közöm magához?

— A művészek szeretik a táncot.

— Ez biztos, — felelte vállatvonva.

— A muzsikusok is és a festők is.

— Továbbá a kőfaragók és a ballettáncosok. Hogy ezt minek mondja folyton.

— Idehallgasson — súgta és közelebb csúszott Vanekhez a pocsolyában, ahol hasaltak. — Együtt szökhetnénk.

— Uram! Egy levelező meghal, de szerződést nem szeg!

— Ön levelező is volt Tintorettó úr?

— Ezt a csunya szót ne alkalmazza többé, ha azt akarja, hogy még más pocsolyákban is csevegjünk!

— 21-es, maga bitang! — üvöltötte Verdier és Vanek szomorúan súgta a táncmesternek:

— Ez megint én vagyok. A fene egye meg magát.

— Hogy mer beszélni gyakorlat közben?!

— Csak súgva . . .

— Vigyázz! Kihallgatásra megy! Tíz nap salle de policet kér!

— Még van két hét a régiből.

— Csend!

— Évekre menő restanciába jövök . . .

— Ezért ötven gugolást csinlász, egy . . . kettő . . .

És ez így ment állandóan. Nem volt egy perce a kantin számára alig tartózkodott szabadlábon és az első kimenő napján, beleütközött a szerencsétlen épen Marigon marsallba, aki mindig rosszkedvű volt, mert egy golyót hordott a csipőjében és ez nagy izgalmak vagy időváltozások esetén megmozdult. A marsall egy nyomdánál elhaladva megpillantotta a szemüveges közlegényt, amint visszafelé köszön a tulajdonosnak. *És megemeli a sapkáját!* Nem állhatta szó nélkül, mert e látványtól megmozdult csipőjében a golyó.

— Közlegény. Maga bolond! Tegye fel a sapkáját!

— Köszönöm nem fázom. És különben is a katona legyen edzett — felelte és barátságos mosollyal legyintett.

— Közlegény! Ki vagyok én? . ..

Vanek úr ijedten nézett jobbra-balra.

— Tigris? . . . Kérem ha nem az én . . . kitalálom . . .

A marsall csipőjében egyet fordult a golyó. Ott áll előtte egy katona, minden gombja piszkos, mintha őskori lelethez tartozó, patinás régi pénzt vartt volna a zubbonyára, az oldalfegyver a gyomra táján csüng, testének hossztengelyével párhuzamosan és sapkáját a combja mellett fogja, mint valami levélhordó . . .

Nom du nom!

— Közlegény! Azonnal tegye fel a sapkáját! Maga agybeteg.

— Kérem ezredorvos úr, — dadogta és feltette a sapkát. — Én ugyanis új alkalmazott vagyok a hadseregnél . . .

— Melyik erődben szolgál?! Adja meg az adatait!

Ami ezután történt, azt a marsall még évek mulva is fátyolozott hangon mesélte és a golyó hosszan rezgett a csipőjében . . .

A közlegény ugyanis, könnyedén a zsebébe nyúlt, elővett *egy névjegyet* és átnyujtotta. Az ősz katona úgy meghökkent, hogy mindenről megfeledkezve, feltette a pápaszemét. Nem akart hinni a szemének, amikor ezt látta:

VANEK B. EDUARD
közlegény

Idegenlégió — *Fort. St. Therese*
Oran — *Telefon:* 3736

A marsal szeme kimeredt.

— Mars! Majd ezért intézkedem. Maga hazamegy az erődbe és jelenti kihallgatáson, hogy találkoztunk.

— Ki kívánesi ott az én privát ügyeimre? Annyi a dolog . . .

— Takarodjon! Idióta! Lelépni!

— Honnan? . . . — kérdezte ártatlan ijedséggel és itt véget ért a dialógus. A marsal megfenyegette halálsápadtan és ment. Annyit még látott futtában, hogy a légionárius udvariasan megemeli a sapkáját . . .

XIV. FEJEZET.

1.

Hosszas hallgatásba merülve ültek az oráni nyaraló terraszán. De Bertin mindenféle hatóságnál eljárt, hogy az autót sürgősen felemeljék a mélyből. Sajnos hátráltatta az ügyet, hogy ott, ahol az autó elmerült, a tenger több mint 100 méter mély volt. Ahhoz, hogy kiemeljék az Alfa-Rómeót, a haditengerészetnek egy különleges segédhajóját kellett volna igénybevenni, ilyen azonban a helyszínhez legközelebbi Brest kikötőjében horgonyzott és egy teljes napba telt, amíg az admiralitásnál elintézték, hogy a vízbehullott autó kiemelésére Oranba irányítsák azt a bizonyos aknaszedőt . . .

— A késés most veszélyes, — mondta Laboux, — mert ha Abe Palan felkelői nem jutnak idejében fegyverhez, akkor elfojtják az egész lázadást.

— Hová kellett volna vinni az autót? — kérdezte Anette, aki általában szótlan volt és sápadt.

— A *Próféta Papucsdhos*. Abudir oázis közelében van ez a sziklás hely. Ott táborozik Abe Malan.

— És miért hagyja ezt a portugál?

— Ifiriz felől ez a helység megközelíthetetlen. Francia területen kellene átvonulnia, mert egy semleges zóna elvágja Ifiriz északi részét és csak fegyvertelen polgárok közlekedhetnek erre.

— És hogy fog Abe Malan támadni...?

— Hm . . . Neki sikerülne éjszaka észrevétlenül átjutni a francia zónán . . . Dizárdnak erre nincs esélye, mert a francia határvadászok csak azt nem látják, amit nem akarnak . . .

Anette hallgatott. André tehát szervirozott és nem

tolakodóan, de mégis bizonyos enyhén drámai arckifejezéssel jelezte, hogy amennyire ezt viszonylatuk engedi, szomorúan értesült az autó elvesztéséről.

— Mit gondolsz? — kérdezte Laboux a leányát.

— Semmit. Illetve . . . szegény Gorceseffre, — felelte sóhajtva.

— Jól van ez az ember . . . Bertin érdeklődött, — mondta halkan.

— Oránból az első napon tovább ment a század — szólt közbe a tábornok. — Néhány kilóméterre innen, Bores-Bouledinben állomásoznak a kiképzőtáborban és Douville tiszthelyettes ismét kapott kétezer frankot, hogy jól bánjon vele, de elárulom neked, Anette, hogy ezt Laboux adta.

— I . . . igen . . . Sajnálom, hogy . . , az az ostoba...

Nem folytathatta. Anette a nyakába borult és megcsókolta. Közben egy könnye is kihullott.

Douville tiszthelyettes csakugyan jól bánt a 21-essel és Cortot érthetetlenül állt az altiszt nagylelkűségével szemben, aki nem volt régi cimborája, mint Hector Potiou, de olykor húsz-harminc frankot is adott neki italra. Ha tudta volna, hogy alkoholizmusát a számára küldött pénz egy töredékéből finanszirozza Douville, hát másképpen fogadja a jóságát.

— És . . . mi lesz, ha kiképezték? — kérdezte Anette.

— De Bertine mindent megtesz, hogy ne küldjék a sivatagba . . . Állandó érintkezésben van a századparancsnokkal is. Ez tudja már, hogy Gorceseff valamilyen okból különösen fontos személy.

— Valamilyen okból! — kiáltotta panaszosan a leány. — Abból az okból, hogy szeretem! Hogy sohasem fogok mást szeretni!

Laboux sápadtan hallgatott. Gorceseff elhamarkodott lépése nagy súllyal ülte meg a lelkiismeretét.

— A sors, — mondta később, — keesrvesen megbüntetett, hogy szigorú voltam hozzá. De mégis igazam volt! Nem adhatom a leányomat az első ismeretlen jött-ment fiatalemberhez!

— Nem jött-ment! — kiáltotta Anette. — És szeretem! Vedd tudomásul, hogy hozzámegyek!

— Nem! Gorcseff kalandor! Fenntartom! — kiáltotta az asztalt csapkodva és André dölyfös arccal tálcára rakta a csészéket, hogy gazdája rossz modorát ne hirdesse fenhangon e porcelánok undok csörgése.

— Szeretem!

— Én elutasítom! Ezt állom. Bármit is hoz a jövő ebben az ügyben! — kiáltotta Laboux kivörösödve.

És a jövő, mintha végszóra jelentkezne egy színpadi jelenetben, máris hozott valamit, amire a legkevésbbé számítottak, ami az elveszett autó szerencsétlen eseménye felett érzett szomorúságukat megtízszerezte: André behozta a postát, emelt fővel, ridegen, mintha valamennyi levél régi haragosa lenne.

Az egyikben Bores-Bouledinból a századparancsnok, néhány részvétteljes sorban közölte, hogy Gorcseff Iván ujonc szívszélhűdésben, váratlanul meghalt . . .

2.

Az alkoholista Cortot halálához kissé hozzájárult a nagylelkűség, amit Douville Laboux pénzéből gyakorolt. Hector Potiou hagyta, hogy szabadon járkáljon, Douville pénzelte, nem csoda hát, ha éjjel nappal részeg volt. És amit évek óta jósoltak a fegyházi orvosok, bekövetkezett. A szív felmondta egy futólépésgyakorlaton a szolgálatot. De hiszen Cortot maga is sejtette, amikor elhatározta, hogy beáll a légióba. Meghalni tért vissza Franciaországba a kiöregedett apacs és legalább egy régi pajtás, Hector Poitou karjaiban végezte francia földön, részegen . . .

. . . Anette néhány injekció után feleszmélt az ájulásból és kinyitotta a szemét. Holott úgy érezte most, hogy jobb lenne örökre behunyva tartani.

Laboux görnyedt háttal ült egy karosszékben. Megtörte az ügy. A távozó orvos után, mint mefisztói kénkőfüst: étherszag terjengett a szobában.

— Legalább te légy erős, — mondta De Bertin. —

Meg kell nyugodnunk a szerencsétlenségben. Ez a fékezhetetlen ember maga kereste a sorsát, amelynél jobbat érdemelt.

Labouxt gyötörte a lelkiismeret. Milyen kedves, vidám fickó és egy ostoba tréfa miatt . . .

— Mikor temetik? — kérdezte De Bertint.

— Ma délután.

Most Anette lépett hozzájuk. Határozottan, egyszerűen és nyugodtan mondta:

— Ott akarok lenni a temetésén.

Laboux bólintott. A leány átérezte az apja állapotát és szomorúan megsimogatta:

— Te nem akartál rosszat . . . én . . . — de nem birta folytatni. Sírt.

Azután elindultak autón a kiképzőtábor felé. Borús, bús nap volt. A langyos levegőben elkeveredett, a nyilt tengerről becsapodó köd. Nagy vihar lehetett valahol az öböltől messze, kint a nyílt óceánon . . .

A napok óta járó bóra csúf szele párasziporkákat sodort az arcukba és nedves volt minden. Igy érkeztek Bores-Bouledinbe, hogy résztvegyenek a szomorú légionárius temetésén. Tócsák és ázott pálmák között szabálytalanul elszórt barakokból állt ez a kiképző tábor.

A századparancsnok megmutatta a barakot, ahol „Goreseff" lakott a fekvőhelyét, a holmiját. Az ágy mellett a földön, egy tábla bagó hevert. A tábornoknak ez gyanus lett. Nem olyan fiúnak látszott szegény, mint aki bagót rág.

— Mutasd meg kérlek a holmiját — kérte De Bertin a parancsnokot.

— Az őrmester a raktárba vitette . . .

A századparancsnoknak dolga volt. Átadta a látogatókat Hector Potiounak, aki igen megrémült, amikor a tábornok „Goreseff" podgyászát akarta látni. Most baj lesz . . . Hiszen ő jól tudta, hogy Cortot nem azonos Goreseffel . . .

Lementek a raktárba és ott Potiou elébük tett egy nagy, sárga bőröndöt. Ott fityegett rajta egy név-

jegy: *„Gorcseff Iván“*. És néhány finom holmi közül előkerült vagy féltucat fénykép.

Ő volt!

A fiatalember kedves, vidám feje mosolygott rájuk a felvételről, egy kissé illetlenül ferdére feltett szalmakalapban.

Semmi kétség . . . Aki csak egyszer is látta felismeri: Ez Gorcseff!

Hector Potiou halálsápadtan állt. Ő megmondhatta volna, hogy a fénykép eredetije sohasem szolgált itt, a sárga bőröndöt egy hentes révén kapta Cortot postán. Ez az alak ellopta még Marseille-ben az igazi Gorcsefftől a bőröndjét és egy katona bosszúból feljelentette. Az illetékes katonai hatóság megbüntette a hentest és a bőröndöt Cortotnak továbbította, miután ez Gorcseff neve alatt szolgált. Ha Potiou őrmester ezt elmondja, akkor piszkálni kezdik a Cortot ügyet és abból baj lehet. Tehát állt, rémülten, sápadtan és hallgatott. Laboux a száját rágta, Anette zokogott és később elmentek a kis légionárius temetőbe, ahol megkezdődött az egyszerű szertartás . . . A koporsó, készenlétben várta a lebocsájtást és ez állt rajta szép fehér betükkel:

IVAN GORCSEFF KÖZLEGÉNY
élt 22 évet

Anette nem vette le a szemét a felírásról és nagy könnycseppek folytak végig az arcán. Legalább meggyászolta, valaki ezt a Cortot is, aki igazán nem szolgált rá ilyesmire. Dehát az egyetlen tisztesség amire ezen a földön senki ember fia nem lehet méltatlan, az, hogy elsírassák, amikor már meghalt. És ha nem is személyesen az ő tetemének szólt a kihulló könny, bizonyára jólesett volna az öreg apacsnak, ha metafizikailag rangrejtve jelen lehetett volna a koporsón kívül ezen a temetésen, ahol finom emberek ennyire gyászolják. Ebben a valószínűtlen esetben tán sajnálja, hogy Co-

lette, a „*Víg Párisi Bodega*“ pincérnője nem láthatja végtisztességét ez úri környezet szomorúságától dekoráltan. Ha ugyan haláluk után is szívesen hencegnek az emberek előkelő ismerőseikkel, ami nem valószínü, de nem is lehetetlen . . .

3.

Laboux szívét nehéz súllyal nyomasztotta az önvád Gorcseffért. Felült az ágyban.

Sirokkó volt. Párás, undok este.

Egy éles vonal indult a szeme sarkából, a tarkójáig, lehatárolva koponyája harmadát, mintha görcsből készült sapkát viselne a fejebúbján félrecsapva.

A levegőben úszó gőzös, híg rothadás nyirkossá tette az ágyneműt és a szoba falai pállott szagot leheltek.

Az ablakhoz ment.

Sirokkó . . .

Nedves háztetők, fényudvarban bóbiskoló lámpák látszanak a fullasztó éjszakában. A különös, gonosz déli áramlás forrón végig simítja az arcát, pedig szélcsend van. Kettősen dobban és aritmeás vergődéssel küzd a szív; belülről lüktet a dobhártya egy nyakütőér izgalmától és összeáll a köd, egyre sűrűbb, pinceszagú burokká . . .

Sirokkó . . .

Konyakot iszik . . . Az ablakkal szemben, a köd mozivásznán egy rezgő képet lát, mintha kezdetleges laterna vetítené.

GORCSEFF IVÁN, KÖZLEGÉNY
élt 22 évet

Járni! Menni! . . . Nem bírja a leánya tekintetét, nem bírja a saját gondolatait . . . Ugy látszik kiujul a malériája . . . Láza lehet . . .

Felöltözött és elment otthonról . . . Elsietett.

A szél sírt, vékony átlátszó ködfátylak nyújtództak, a rossz szagú, langyos estében . . . A nyílt óceán vihara kicsapott ide az afrikai partra . . . A kikötő táján valahonnan harmonika hallatszott. Néhány szirénabőgés vegyült a muzsikába. A nedves fakoronák itt is, ott is felvillantak, ha ráhullott egy elrohanó autó fénycsóvája valamelyikre.

Bement az egyik kocsmába. Ha valami baja volt, lekívánta magáról az úri életet, elvegyült a matrózok és más egyszerű emberek világában. Máskor itt jól érezte magát.

— Konyakot!

A kocsmáros gyanakodva nézte jóruhás vendégét.

— Na mit bámul! Hozza azt a konyakot, maga hülye.

— Igenis! — felelte és gyanakvása nyomban megszünt.

A harmonikához egy citera is csatlakozott. A Caporal bűze összevegyült a kimért bor szagával. A nyolcadik konyak után kissé enyhült a belső feszültsége. Élvezettel szívta be a ködpárától gőzölgő zubbonyok és nedves gumikabátok lehelletét.

Forró fejjel kilépett a légtelen, homályos estébe. Elmosódott arcok tüntek fel a párán át, fényes rendőrsapka . . . egy bandukoló, zörgő teherkocsi. A távoli hajószirénák versenyt sírtak a szél zúgásával.

Kissé szédült. Részeg lehet, gondolta . . . A sarki forgalmi lámpánál már bizonyosan tudta, hogy részeg . . . Nyirkos karosszériák csillogtak a zöld jelzést várva . . . Egy mellékuccából hosszú dudálás, Laboux forró szemei előtt ismét feltünik a sírfelírat: „élt 22 évet". Szédül . . .

És most a sarkon befordult az elmerült kocsi, a nagy kék Alfa-Rómeó . . .

Sikolt a fékje . . . Ott a kilincse mellett a háromszögletű jel, amit ő kapart le a zománcból . . . És a kormánynál a halott légionárius Gorcseff!

Sapkája, tarkóvédője, egyenruha, zubbonya is látszik és egy szomszéd autó fénykévéjében az arca is! . . .

A halott katona vezeti az elsüllyedt autót! És átsiklik a vörös fény alatt. Mit törődik egy kísértet a forgalmi jelzéssel? . . .

Laboux csak állt, bután, forró fejjel!

Hahó! Gorcseff! Hát bocsáss meg! Én nem akartam! . . .

Hangtalan kiáltás volt ez, amit a fényektől rongyolt ködben úszó látomás felé küldött . . . Jól tudta, hogy részeg, hogyha odamenne a bizonytalan körvonalú autóhoz, az Gorcseffel együtt semmivé válna . . .

Homályos emberalakok, árnyak, pára foszlányok mögött még látja elsuhanni és a jól ismert tompafényű hátsólámpa furcsa, parázsló ásványa visszaopálzik, bágyadt sugárzással. Azután bekanyarodik a sarkon, merész szögben és eltűnik . . .

De távoli csörömpölés hallatszik a kanyar felől . . . Oh uram atyám, hát ő megölte ezt a fiút? . . . Van mégis csak valami megfoghatatlan lényege a testnek, ami több mint az anyag? Ami kevesebb mint semmi? . . .

Ment az elsuhant vizió nyomában, kúszált lelkiállapotban, a gőzölgő, konturoktól megfosztott uccai mozgalmasságban.

Látta a halottat az elmerült autó kormányánál!

Laboux megsimítja verejtékes homlokát. Beleőrült ebbe? . . . Megy kissé részegen, tántorogva a ködben, egyenesen haza... Ez több volt, mint részegség, több volt, mint láz... Ez vizió már. Fix csalódása az érzékeknek . . .

Befordul a téren és otthon van . . .

Mindkét karját védően maga elé taszítja és fagyos bizsergés fut át a testén!

A villa előtt ott állt a nagy kék Alfa-Rómeó, sértetlenül!! . . .

Állt és rámeredt. És kiáltani akart, de nem jött hang a torkán . . . Isten! . . . Csak ne őrüljön meg!

Lihegve leült a ház vizes lépcsőjére és nézte az autót

és akarta, hogy eltűnjön a látomás . . . De hiába. Két tenyerébe hajtotta a fejét, majd ismét felnézett . . . Hiába...

Az autó ott állt és vastag esőcsöppek kopogtak a csodásan kék színü zománcon . . .

4.

Az események most már lélekzetnyi szünet erejéig sem eresztették ki kavargó örvénygyűrűikből a Gorcseff nevű porszemet. A szerszámraktár ablakán leste, hogy elmenjen a Mester és Gafirone. Miután a két utas végre elment, értejött a kapitány.

— No most a partra megyünk, — mondta Privát Elek. — Remélem, már nem akarsz a légióba lépni?

— Nem, nem, — felelte gyorsan, mert Gorcseff ezen a világon csak jótevőitől félt, akik közül a hallgatag Drugics odáig elment részvét dolgában, hogy leütötte egy létrával. — Szeretném meglátogatni egy rokonomat és visszajövök.

— Gyere délután a „Három Főkukac" étterembe. Ott várunk.

— Mire várnak még, ha egyszer az autót elnyelte a tenger?

— Azzal te ne törődj! Különben is mindenképen várni kell, mert Lingeström, Aldous és Portenif a *Magdaléna* luxushajón érkeznek és holnap dél lesz, mire az beáll.

Gorcseffnek tetszett a pártfogóinak bohém könnyedsége, amelyel túltették magukat az Alfa-Rómeó pusztulásán. Kemény fiúk.

A parton elbúcsúztak tőle. A hallgatag Drugics külön is válonveregette szeretettel, hogy leesett róla a sapka. De mindegy! A fő dolog az, hogy megszabadult tőlük.

Elsősorban a főpostára ment, hogy jött-e poste restante levele. Természetes, hogy várta már egy levél.

Amikor kibontotta, először kissé elszédült.

Mi ez?

VANEK B. EDUARD
MAGÁNTITKÁR
IDEGENLÉGIÓ (AFRIKA)
VEZÉRKÉPVISELET: ORAN
FORT ST. THERESE
FIÓKOK:
ALGIR, MAROKKÓ, FEZ STB.

Kelt 193.....

CSEKKSZÁMLA:
BANQUE DE FRANCE 1701

(SÜRGÖNYCÍM: VANEKLÉGIÓ)

T.

Petrovics Leo igazgató úrnak

ORAN

Poste-Restante

F. hó 18.-i levelére válaszolva, van szerencsém értesíteni T. Igazgató urat, hogy b. könyveim átvizsgálása alkalmával k. számláján az alábbi esedékességek elmulasztott összegei fungálnak:

Felemelt fizetésemre f. hó 1.-től	*1.000 fr.*
Helyettesítési illetmény f. hó 2.-tól	*8.000 fr.*
összesen	*9.000 fr.*

Fennálló hátraléka bizonyára elkerülte sz. figyelmét, tehát tisztelettel kérem, hogy azt n. b. cégemnél mielőbb rendezni szíveskedjék.

Egyben felhívom T. figyelmét, hogy a francia véderővel szembeni függő viszonyom rendezése nem tűr halasztást és azonnali jelentkezését századomnál annál is inkább elvárom, mert ellenkező esetben legnagyobb sajnálatomra kénytelen lennék tovább szolgálni ami igen szomorú következményekkel járna a fenti hadseregre nézve és engem arra kényszerítene, hogy az ügyben haladéktalanul megtegyem a további díszés futólépéseket. Késedelmétől megrendültem, de szíves megbízásait a jövőben is mindenkor készséggel várom.

Kiváló tisztelettel:

VANEK B. EDUARD
közlegény és magántitkár.

XVI FEJEZET.

1.

Az oráni régi vár a tengerpartról kiszögelő föld-
velven épült, alig néhány száz éve és a turisták sze-
nt csodás kilátás nyílik a tengerre.

A vár különböző, beomlott teraszai alatt van a
zultána Korridor". Abu ben Masnir mór fővezér itt
íztette láncon egy hütlen kegyencnőjét, hogy e merő-
n radikális eljárással óvja a kísértéstől. Sikerült e
egóvni a kegyencnő hüségét, vagy sem? Ki tudhatná
a már? . . . Sötét korok és hütlen asszonyok titkait
ég eddig senkinek sem sikerült pontosan tisztázni.
nnyi bizonyos, hogy ezt a földszinti helyiséget nem
ívesen látogatják a turisták, mert sok benne a dene-
r, a pók, a százlábú és ártalmatlan siklók is megfor-
ılnak itt olykor.

Ezt a helyet szemelte ki Gorcseff, mint olyant, ahol
hát cserélhet Vanek úrral, akinek a várban adott ta-
lkát.

— Ne haragudjon uram a késésért, — mentegetőd-
tt Gorcseff, amikor kezet fogott. — Rajtam kívül álló
ok miatt történt és úgy hiszem, megfizettem érte...

— Azt hitte, hogy az ilyesmit megfizetheti pénzzel?

— Hát kérem, — ismerte be Gorcseff. — Én azt hit-
m.

Vanek úr búsan bólintott:

— Önnek igaza volt.

— Most felveszem a ruháját és bemegyek a száza-
hoz. Magát nem üldözhetik, mert civil, engem nem
ldhetnek el, csak kérdőre vonhatnak távolmaradá-
mért.

— Ezek ott nagyon érdekes dolgokat tudnak, arra
gyelmeztetem, — mondta búsan és kirakta a zsebeit.

Van egy tánctanár, aki állandóan a müvészekről be-
l, de hasznos is néha, mert jól ismeri a fontosabb
atneveket. A káplárnak kifogása van a galaci rév-

kapitány felesége ellen és az őrmester megöli, ha nem nevezi a Kabóca nevű állatok királyának. Nagyjából ezek a fontosabb tudnivalók. Esetleg lesz ott egy Mehár nevü indián tornatanár, aki meteorológiai okokból kifolyólag megveri időnként önt, ehhez hozzá szokik idővel . . .

Közben levette a ruháit és Gorcseff beöltözött katonának. A nadrágot honaljig húzhatta és a zubbony felöltőszerüen csüngött és lebegett rajta. De ez nem fontos. Viszont Vanek úr rosszabbul járt. Gorcseff vászonnadrágját úgy-ahogy, fel akarta erőszakolni, mire ez szétrepedt, de teljesen. Két darabra.

— Maga itt megvár — intézkedett nyomban Gorcseff, — amíg az első ócskástól egy ruhát hozok.

Vanek úr aggódva körülnézett.

— Kínos heteim lesznek, amíg majd úgy adódik, hogy ismét felkeres.

— Ne tréfáljon. Csak nem képzel ilyesmit rólam? Egy perc mulva itt vagyok. Ne aggódjék — mondta Gorcseff és elment.

Egy perc mulva Vanek úr igazán nem aggódott, de úgy két és fél óra elteltével már nyugtalan érzés fogta el és amikor lassan bealkonyodott, elhatározta, hogy érintkezést keres a külvilággal. Kilépett az ajtón, hogy intsen. Az egyetlen felsőruha Vanek úr közelében a kabát volt.

Azzal intett.

Egy norvég balneológusnő életének delén, de már a közeli alkonyt sejtető arcvonásokkal, kodakjával épen arra jött és nyomban elájult. Két napig napszúrás ellen kezelték, mert képtelen volt elmondani, hogy mi a baja. Később egy arrajáró leányárvaházi növendékcsoport énektanára a fentiekkel egyező előzmények után eltörte rajta az esernyőjét.

Vanek úr ekkor megtörten, kimerülten visszaült a kőpadra és olyan volt, mint egy búskomor szultána, aki a fogságban hízásnak indult és elvirágzott bánatában,

mert a féltékeny szultán lenyíratta a haját, de a bajuszhoz nem engedett nyúlni

. . . Már beletörődött volna abba, hogy itt marad ezentúl, amíg Gorcseff visszatér valaha és nyers siklóhússal fog táplálkozni, amikor az énektanár feljelentése alapján eljött érte az őrjárat.

Miközben egy lópokrócban becsavarva, mezítláb, de megvasalva bandukolt a kísérőivel, emlékeztetve egy őrült festőnek a *„Tettenért Remete“* címü vásznára, arra gondolt, hogy semmi értelme az őszinte vallomásnak. Ha elárulja Gorcseffet, akkor ezután pénzt sem kap a szenvedéseiért meg ki tudja, hogy elhiszik-e a történteket?

Eh...! Most már mindegy . . . .

A börtönbe érve, megpillantotta Mehárt, aki épen sűrű arcborulásokkal foglalkozott. Csendben leült a sarokba és amikor a török megfordult egy másodpercre, Vanek úr szerény mosollyal mondta:

— Ráér a veréssel, ha befejezte. Nekem nem sürgős. Csak csinálja tovább őrült úr . . .

2.

Mi történt Gorcseffel? Miért feledkezett meg hányatott életü titkáráról? A kilátás miatt. Ha az oráni régi vár terasza előtt nem olyan tág panorámával kinálja tarka kikötői látványát az öböl, akkor a titkár nem okoz rajtaütésszerűen idegösszeomlást a svéd balneológusnőnél és az énektanárnak továbbra is megmarad jókarban az esernyője. Ezenfelül másképen végződik néhány becsületes és becstelen ember törekvése, fordítva alakul Abe Malan király és a portugál Dizard trónviszálya, továbbá megváltozik az Ifiriz nép történelme.

Mert Gorcseff lekönyökölt egy percre a teraszon és nyomban megállapította, hogy a vár alatt nyulik az a kőgát, ahol a *Republique* és közvetlen közelében a *„Gyanús Cápa“* vesztegel.

És egyszercsak látja, hogy a *Republique* melletti gáton ott van a Mester, megismeri a széles válláról, ősz fejéről, azután a púpos Halacska és az a csámpás . . . Drugics! Az ott Privát Elek! Egy tányérsapkás, hivatalos egyén is velük van és valami fuvarlevelet nézeget, amit a Mestertől kapott . . .

Gorcseff izgatottan figyelt. Rövidesen megindult az egyik daru . . . A *Republique* felett leereszti a láncát... Várakozás. Nemsokára a hajó mélyéről a magasba emel valamit. . . Egy ponyvával védett autó . . . Látszik a négy kereke! Az óceán felől egy ködfal közeleg . . . Az autó libegve halad a lánccal...

Gorcseff nem érti, csak érzi, hogy mi van itt és vadul dobog a szíve.

Ez a 14 karátos autó! Ez a 14 karátos autó! — kiáltja belülről egy hang, pedig nem lehet az, hiszen a vízbe zuhant! . . . Nem! Itt valami történt! Rohan . . . Közben elhomályosul a nap, begördül a nyílt tenger felől a köd roppant tankja és átvonul az uccákon, házakon, embereken . . . Szegény Vanek úr, mi lesz vele? Eh! Rajta később is segíthet. Az autó ügye pillanatokon múlik . . .

Gorcseff leér... Messziről látja, hogy a banditák jönnek a partra, végig a mólón. Egy raktárépület kapujából figyeli őket... Homályos fények rezegnek a síkos, feketén csillogó aszfalton és a pokol katlanjának fullasztó gőze ül mindenen... Munkások kiáltoznak... csikorgás... És a daru folyamatos zörgéssel görgeti le a láncot . . . Partra helyezték az autót . . . Drugics eltávolítja a ponyvát. Gafirone a kormányhoz ül és bejáratja a motort... Gorcseffnek a motor ütemére lüktetett a torka...

Most egy közelgő taxi fénycsóvája növekszik a ködben... Odavilágít a karosszériára és az orosz önkéntelenül felkiált:

Egy kéken zománcozott, hatalmas Alfa-Rómeó elindul és magasra fröcsköli a sarat . . .

A 14 karátos autó volt!

3.

Gafirone, ahogy a Mester meghagyta, az Imperiál előtt beült az Alfa-Rómeóba és a körmeit ápolta.

Félóráig itt kell ülnie. Akkor indulás. Leterpesztett ujjait lakkozza elmerülten és halkan fütyül. A versenyző olyan gonddal festi a körmeit, oly preciz, többféle síkból adódó hatásokat figyelve, ahogy a renaisance nagy festői tünődhettek életük főmüve előtt, az utolsó ecsetvonások közben. Az utolsó ecsetvonás után gyorsan egymás felé rázogatta a kezét, mintha tapsolni akarna, de meggondolná, mielőtt összeér a két kéz.

Valaki kinyitja a kocsi ajtaját. Egy fiatal katona áll ott feszes tartásban, de teljesen fesztelen, bő egyenruhában.

— Ön Gafirone autóversenyző?

— Igen.

— Szíveskedjék velem jönni.

— Hová?

— A városparancsnokságra.

— Miért?

— Az ön kocsija ez a kéken zománcozott Alfa-Romeó?

— Ne . . . em . . . de ez egy úré, aki . . .

— Szíveskedjék velem jönni, lehet, hogy csak egyszerü formaságról van szó. Gyalog megyünk. A kocsi itt marad . . .

A versenyző halottfehéren követi Gorcseffet. Sejthette volna, hogy ez nem tiszta ügy.

Komor épület elé érnek . . . A katona kinyit egy kiskaput és Gafirone belép. Függöny választja el a folyosó további részétől.

— Itt várjon, amíg szólok az őrnagy úrnak.

És átmegy a függönynyíláson. Gafirone vár . . . vár . . . Húsz perc elmúlik. Végül kijön egy multszázadbeli alabárdos pápai testőr és meghökken a versenyzőtől.

— Kit keres? . . .

— A... az őrnagyot . . .

— Miféle őrnagyot? Ez itt az oráni *Klasszikus Színház* művészbejárata. Hé! . . .

Gafirone kirohan, mint az őrült és mindenkinek nekiütközik a ködben!... De csak fut! . . .

Késő! . . . A hotel előtt a Mester szinte toporzékol... Ott van a kacsaorrú kapitány meg a többi elhanyagolt külsejű alak. Csak az autó nincs ott . . .

Gorcseff közben megelőzte a Mestert, taxin visszaért a szállóhoz, egyszerűen beül a kormány mellé . . . begyujt és elindul az autóval kísérteties útjára.

A sarkon feldönt egy ujságbódét, de félóra mulva megállt Laboux villája előtt.

4.

— Mi történt? — kérdezte Rézláb, amikor Privát Elek értük jött a „*Három Főkukac*" nevü étteremhez, hogy együtt menjenek a Főtérre, ahol a Mestert kell várni.

— Ez a Gorcseff . . . — felelte fogkicsorgatva, — hogy gebedne meg. Ellopta az autót. Bolonddá tette azt a versenyzőt.

— Az úgy is bolond volt, — állapította meg a hallgatag Drugics, akit csak egészen kivételes tévedések indítottak arra, hogy beszéljen.

— Most már legalább elmondhatod, hogy mi volt ez a história az autóval, ami hol a vízbe esik, hol ellopják.

— Génuában feladott a Mester a *Republique*-re egy ugyanolyan kocsit, mint az a bizonyos 14 karátos, — magyarázta Privát Elek. — Gafirone versenyző kocsijának mondták és ponyvával volt bevonva. A fenékben odaállították ennek a Labouxnak az autója mellé. A hajóraktárnok a zsebünkben volt. Kirakodás előtt a mi autónk ponyváját ügyesen Laboux Alfa-Romeójára

tette át a raktárnok. Az egymás melletti két autó közül természetesen a ponyvanélküli kék Alfa-Romeót hitték Laboux kocsijának. Pedig az a mienk volt és Laboux 14 karátos autója ott állt mellette ponyvával fedve. Amikor leszakadt a kocsi, persze azt hitték, hogy ez az övéké.

— Honnan tudták, hogy leszakad majd a darulánc?

— Az volt a legegyszerübb. A kicserélt kocsi ülése alá a raktárnok ötszáz kiló súlyt helyezett el, amíg a hajó útban volt. Éppen háromszázzal több volt, mint amit a csiga lánca az autóval együtt elbír. Persze, alig hogy emelte, leszakadt.

— Remek terv volt! És erre egy ilyen szélhámos...

— Hát óriás ez a Gorceseff?! — kiáltotta indulatosan Rézláb.

Közben kiértek a Vár előtti dísztérre. Oranban, ha az ember ösztönösen jár, biztos, hogy erre hozza a lába. A köd valamelyest felszívódott és az eső is elállt. Drugics, mint általában a zárkózott, nem barátkozó emberek, inyenc volt, mert az étkezés magányos öröme megfelelt a természetének.

— Hol lehet az a Cservonec kölyök? — kérdezte a Halacska.

— Csak nem veszett meg újra a légióval?

Ebben a pillanatban egy óriási autó állt meg mellettük. Valami bútorszállító vagy ilyesmi lehetett.

— Figyeljetek! Magyarázatra nincs idő. Egy óra mulva indulunk ezzel a kocsival, csak Lingeströmöt várjuk.

— Szállítmányozással fogunk pénzt keresni?

— Fogd be a szád! A 14 karátos autó a mienk lesz! Ez a kocsi itt többet ér az előző tervnél! És benne lesz Gorceseff is rövidesen; arra esküszöm!

— De mi ez a kocsi?

— Majd megtudod! Most még egy autó kell, mert megérkezett Lingeström, a meszticcel és Porteniffel... Itt várjatok!

És máris leugrott a hatalmas, fedett autóról, beszállt egy arra haladó taxiba és elrobogott.

— Te érted? — kérdezte Rézláb.

— Rá kell bízni, — dünnyögte Privát Elek. — Nagy esze van neki, azt meg kell adni.

Drugics a hatalmas ananászt szagolgatta.

— Miféle autó lehet ez? — bámészkodott a púpos Halacska. De mielőtt rátérhettek volna erre a kérdésre, Rézláb nagyot kiáltott:

— Megvan! Nézd a marhát . . .

. . . Gorcseff visszafelé Laboux villája elől sietett a Várba rendkívül nyugtalanul a lehetőségek miatt, amelyek Vanek úrral kapcsolatban számításba jöhetnek, ha magára marad egy középkori vár kamrájában.

. . . Egyszerre csak ott állt mellette Privát Elek, Rézláb, a púpos Halacska és a hallgatag Drugics egy ananászt szagolgatva. Körülfogtak.

— Hé! Cservonec! Hát ez miféle dolog?!

Gorcseff rémülten hátralépett. Szent Isten! Ezek most feltartják és Vanek úr mélységes neglizsében ül a rab szultána cellájában!

— Megbolondultál, te taknyos?

— Hagyjanak engem, én . . .

Most el volt szánva rá, hogy Vanek úr érdekében üt . . .

. . . Ám a hallgatag Drugics elvette orra alól az ananászt és minden további vita helyett fejbecsapta Gorcseffet a nemes gyümölccsel, hogy az ifjú elvesztette az eszméletét.

Amikor magához tért, egy hatalmas teherautóban hanyatt feküdt, teljes sebességgel robogtak és valaki az arcába tüsszent.

Arrafordult bágyadtan és csodálkozva látta, hogy egy nyájas oroszlán hunyorog rá közelről. Ez még nem ijesztette volna meg Gorcseffet, de vak rémület járta át, amikor megpillantott az oroszlánketrecen egy táblát fityegni, mint valami névjegyet és ez állt rajta nyomtatott betükkel:

WENDRINER ALADÁR
Artista és Ragadozó.
Az oroszlánt etetni, a ketrecbe nyúlni vagy a fenevadat bármi módon ijesztgetni szigorúan tilos!

Lehúnyta a szemét, mert szeretett volna felébredni, azonban a Wendriner Aladár nevü fenevad ismét az arcába tüsszögött, hogy kénytelen volt felülni. De ez csak egy pillanatig tartott, mert amit most látott, attól hanyatesett, mintha Drugics, régi szokása szerint, könnyedén fejbecsapta volna valamivel.

5.

Vanek úr a szultána cellájában eltöltött rövid tartózkodást megúszta haditörvényszék nélkül, de igen sokat volt bezárva ez ügyből és még más félreértésekből kifolyóan. *Restanciája* annyira bővült, hogy így szólt egy napon:

— Ha létezik ilyesmiben jogutódlás, akkor a dédunokáimnak is lesz mit ülni helyettem.

Vanek úr, mint általában a nagyon rendes, formaságokat tisztelő kispolgár életének sablonjai nélkül, megváltozott körülmények között, züllöttebb, piszkosabb és toprongyosabb lett, mint akár a félszemü, Mehár nevü török, aki azóta többször is megverte az időjárásra vonatkozó kijelentése miatt, de ezt már Vanek úr megszokta, mint annyi sok mást, amiről nem értette, hogy miért tartozik a gyarmati hadsereg napirendjéhez.

Különben Mehár is állandóan büntetést kapott, mert szeretett inni és csak akkor hagyta abba, ha elájult.

Jelenleg is együtt raboskodtak és Vanek úr aludni készült, a piszkos, férges kőpadlón. Vacsora után Mehár megverte és most nyugovóra tértek.

De váratlanul Würfli úr érkezett látogatóba.

— Ma éjjel jó dolga lesz . . . — suttogta az ajtóból. —Beszéltem az ezredes legényével. Ugy hiszem, hogy segítettem magán.

— Nézze bolond úr, — felelte elkeseredetten, — úgyis annyi bajom van, minek segít maga rajtam?

. . . De a titokzatos tánctanár szó nélkül távozott és Vanek úr egy hosszú sóhajjal lehúnyta fáradt, forró szemhéjait.

Istenem! Mennyi szenvedés!

De egyóratájt felverték álmából. Az őrparancsnok volt.

— Keljen fel! Az ezredes elé megy!

— De kérem . . . — mentegetődzött ijedten, — mit követtem el álmomban? Én igyekeztem feszes tartásban feküdni és igen szerényen aludtam . . .

Hiába volt minden. Menni kellett. Az ezredes magánlakására vezették, ahol vendégek voltak aznap.

Ott állt az úri társasággal szemben, kissé ijedten és pislogva a lámpák fényétől.

— Ma estére egy ügyes katonára lenne szükségem. A legényemnek azt mondta valaki, hogy maga a mi emberünk, — szólt vidáman az ezredes és Vanek úr hátán végigszaladt a hideg.

— Kérem . . . — hebegte. — Én . . . igazán nagyon örülök . . .

— Nahát barátom, — mondta az ezredes, — akkor rendben van. Maga most muzsikáljon nekünk.

Vanek úr ijedtében megtántorodott, mint akit mellbe csaptak.

— Hallottam, hogy maga művész ember. Ha nem tudná, közlegény, magam is művész vagyok. Költő . . .

— Gratulálok . . . — hebegte Vanek úr és tétován állt.

— Nos? Akar valamit mondani?

— Kérem . . . engem annyira megviselt a fegyház és egy török svédtornász, hogy nem tudnám felvenni a vonót . . .

— Hát hegedül is?

Vanek úr arcán könnyek folytak, sürü, keserü könnyek és így kiáltott:

— Igen . . . én mindenfélét tudok . . . Hegedülni, festeni, állatneveket . . , Én nagyon sokoldalú katona vagyok . . .

A társaság döbbenten nézte a zokogó férfit. Egy ősz katonatiszt nem restelte és sajátkezüleg széket tolt a sokat szenvedett, megrendítően ápolatlan, síró harcos mellé.

— Üljön le, barátom . . . Csak üljön le nyugodtan...

Az ezredes intett a szemével és a legénye ennivalót tálalt a megtört ember elé. Egy megtört emberhez viszonyítva, Vanek úr igen jó étvággyal evett. A társaság, csupa régi, gyarmati ember, annyi afrikai tragédia szemtanúja; csendben, komoran nézte a titokzatos légionistát. Laura de Pirelli az oráni operaház olasz származású énekművésznője egy hosszas, szomorú, de igen meleg pillantást vetett Vanek úrra.

A művésznő kissé telt idomú volt és mint nagy általánosságban a hízásra hajlamos hölgyek, vonzódott a romantikához.

— Mondja barátom, — szólt az érdekes, drámai katonához, aki szenvedő arckifejezéssel ette a roszbiffet. — Mi az, amit leginkább nélkülöz itt?

— Egy kis mustár . . . vagy egy kovászos uborka, — sóhajtotta bánatosan és az egész arca mosolygott, amikor megkapta . . .

— Hogy hívják magát? — kérdezte az ezredes.

— Van . . . Van egy igazi nevem és van egy álnevem. Egyiket sem tudom pontosan.

Az őrnagy felütött egy könyvet az asztalon és a kabátjára felvarrt jelzés alapján megállapította a nevet:

— Maga Gorcseff Iván . . .

Egy hosszú, szőke kapitány most felemelkedett valahonnan a háttérből.

— Gorcseff Iván . . . Szent Isten! . . . Ön . . , ön Nizzában érintkezésben volt . . .

Vanek úr keserüen bólintott.

— Ugy van. Én Nizzában érintkezésben voltam! Ezt eltalálta a törzsorvos úr!

Pierre Boussier, mert ő volt a kapitány, egészen eléje lépett, megnézte és újra azt mondta:

— Uram atyám . . . Gorcseff!

Vanek úr sóhajtott. Tisztában volt vele, hogy a kapitányt gondozatlan külseje rendíti meg ennyire.

— Menjen egy pillanatra az előszobába.

Vanek úr kiment az előszobába és egy tiszti kabátnak dőlve, mélyen elaludt ültében.

A kabát tulajdonosa másnap a lakását, minden hozzátartozóját és önmagát is rémülten fertőtlenítette, de hónapokig eltartott, amíg teljesen kiküszöbölte környezetéből Vanek úr rövid, jóízü álmának szapora következményeit.

A kapitány közben ezt mondta halkan odabent a szobában:

— Uraim! Ez az ember Gorcseff Iván, akire De Bertin tábornok nagyon meleg szavakban hívta fel a figyelmet. Valamennyien tudják, hogy kicsoda Gusztáv Laboux. Ez a Gorcseff Laboux leányának a vőlegénye... A leány titokban írt nekem. Érthetetlen, hogy a tábornok tekintélye dacára, ilyen helyzetbe került ez a szerencsétlen, könnyelmü úrifiú.

Az ezredes kissé idegesen a hadnagy felé fordult. A hadnagy a száját rágta.

— Legfőbb ideje . . . — mondta végül egy kapitány, — hogy ez a Verdier őrmester ne veszélyeztesse a gyarmati hadsereg jóhírét alantas brutalitásaival.

Éjfél felé Vanek urat felkeltette a fegyőr.

— *Fáradjon* vissza kérem a fogdába.

Vanek úr, távol mindattól, amit életében megszokott és közel a tébolyhoz, nem vette észre az őr különös hangváltozását és csendben követte a sötét udvaron keresztül.

— Nagy vizsgálat folyt, amíg aludt. Kihallgatták a tiszt urakat, az őrmester és a káplárt. Nagyon szidták őket maga miatt.

— Talán elfelejtettek engem agyonlövetni?

— Sőt . . . De hiszen majd meglátja — biztatta az őr és kizárta a cella ajtót. — Sajnos, nem tudtuk előbb magáról, hogy kicsoda.

— És most már tudja, ki vagyok?

— De mennyire tudom.

— Megkérhetem, hogy mondja meg nekem is? Azt hiszem, hogy nem árt, ha szintén tudom.

— Jó, jó, — mondta az őr rejtélyesen. — Egy napon majd kiderül az igazság, eljön a tábornok és maga újra az lesz, aki volt.

— Én is attól félek, — motyogta csüggedten Vanek úr és belépett a cellába.

. . . Álmában egy operaházi előadást vezényelt két ecsettel a kezében. A színpadon Laura de Pirelli énekelt és egy hosszú rúddal félszemü török csirkefogókat idomított bravúrosan. Ekkor a sötét nézőtéren megjelent egy tábornok és harsány hangon bejelentette, hogy senki sem hagyja el a helyiséget, amíg a rendőrség jön, mert a szünetben valaki elvesztett egy nagyon értékes Gorcseffet. Vanek úr erre futni kezdett, de hát Mehár a nyomában volt egy-egy élesretöltött kabócával és az élen, mint valami megdühödött fúria, a galaci révkapitány felesége rohant, aki különben is felbujtó volt az ügyben. „Segítség!“ kiáltotta Vanek úr, mert jól tudta, hogy hegedülnie kell, ha elfogják, de ekkor kitettek eléje egy lábat, hogy nagyot zuhant. Természetesen Würfli úr tette ezt, aki egyben roppant sajnálkozással exkuzálta magát, miközben Vanek urat gyorsan darabokra tépték üldözői: „Ne vegye rosszanéven Tintorettó úr, de ön azt állította, hogy kőfaragó és ballettáncos“ . . . Retteneteset ordított és felébredt, mielőtt megfulladt volna.

Csak hosszas küzködés árán jutott levegőhöz, mert mint utóbb kiderült, Mehár, a félszemü török óriás

igen mélyen aludt és az éjszaka egy részét Vanek úr arcán töltötte.

XVI. FEJEZET.

1.

Amikor ismét elindult a 14 karátos autó Parker vezetésével, még két gépkocsi ment velük. Mindegyikben nyolc fegyveres arab, kézigránáttal és egy-egy géppuskával.

„Szabadságolt" szpáhik voltak. Az őrmester közölte reggel a kaszárnyában tizenhat régi emberrel, hogy akinek kedve van vele kirándulni, az két hét szabadságot kap, akinek nincs kedve, az ugyanannyi kaszárnyaáristomot, kétnaponként huszonnégy órás szolgálattal.

Ettől a nyájas invitálástól a tizenhat embernek rendkívüli kedve kerekedett, hogy az őrmester mérsékelten nyájas társaságában kiránduljon és délután már *„civil"* burnuszban kísérték az értékes autót.

De Bertin és Laboux nem oldották meg a víz alól előkerült autó titkát. Vizsgálatot indítani nem lehetett a kényes ügyben és az idő sürgetett. Az bizonyos volt előttük is, hogy a hajóraktárban elcserélték a kocsit egy ugyanolyan Alfa-Rómeóval. De hogy került vissza? Beérték annyival, hogy a kocsi egyszerre ott állt a villa előtt, amint ezt a sápadtan és kissé részegen érkező Laboux bejelentette, akinek az állapota elsősorban szükségessé tette, hogy ne firtassák az ügyet. Kissé sárga volt az arca és sokat ivott. A malária is elővette kissé.

— Azt hiszem, nem lesz síma útunk, — mondta rossz előérzettel, amikor kétnapja úton voltak.

Anette alig szólt. Napokig ült egy helyben és hallgatva maga elé nézett. Gorcseff szelleme ott volt velük Anette szomorúságában.

— Valamit tenni fognak — kedélyeskedett kissé erőltetetten De Bertin.

És neki lett igaza. A barátságosan kezdődő szaharai

túra utasai igazán nem sejthették előre, hogy miféle fantasztikus események várnak rájuk.

A gyönyörű műúton, amely az Atlasz hágója után a sivatagon át vezet; Anette néha leváltotta Parkert. Sápadt volt és huszonnégy órája alig evett, de biztos kézzel ült a kormány mellett.

De Bertin szivarozott és időnként hol Labouxra nézett, hol az autótükörben látszó Anettre. Érezte, a néma súlyos konfliktust apa és leánya között. Egyikben a keserüség, másikban az önvád . . . Szörnyü!

— Kérlek — kérdezte egyszercsak Laboux. — Te ismertél már személyesen úgynevezett izét . . . spiritisztát . . ?

— Tessék? . . . Avignóban valamikor egy neuraszténiás asztaloshoz voltam beszállásolva, az foglalkozott ilyen izékkel . . .

Laboux töprengve nézett a sivatag nyugtalanul vonuló sárga homokhullámai fölé.

— Gondoltál te már arra . . . — folytatta nagyon vontatottan, — hogy a halál után mégiscsak kell . . . valaminek lenni? . . .

De Bertin megrőkönyödve nézett a barátjára.

— Azt hiszem, kissé rádtelepedett a malária, — felelte aggódva.

— Igen . . . az lehet. Tegnap lázam is volt.

Előszedett valahonnan egy cigarettapapírt, néhány kinin drazsét göngyölt bele és lenyelte. Légionáriusok veszik így be ezt az orvosságot.

Az évszak, amelyet Abe Padan választott forradalmához, nem kedvezett európai barátainak. A passzáttól felkavart homokviharokat, az Atlaszról lecsapódó párákat még beduinok sem viselték el egykönnyen.

A legközelebbi oázisnál Labouxt kirázta a hideg, de nem volt hajlandó arra, hogy két napot pihenjen.

— Abe Padannak idejében kell megkapni a fegyvereket.

A csökönyös emberrel hiába való volt minden vita. Lenyelt egy nagy adag kinint és beült az Alfa-Rómeóba.

— Induljanak sergeant, — mondta a szpáhik őrmesterének.

A rekkenő forróságban enyhe áramlás rezgett, de ez is elég volt ahhoz, hogy megtöltse a levegőt táncoló porsziporkákkal és ingereljen tüdőt, szemet . . .

Délutánra piros lett a két mély árnyék Laboux arccsontjai alatt és félrebeszélt.

— Maguk Abudirban maradnak két szpáhival, mert az apja nem bírja tovább, — mondta az altábornagy Anettenek, aki ecetes vízzel törölgette a beteg arcát.

Anette beleegyezett a beteg nevében is. Jól tudta, hogy akármiféle könnyü baj nem árt meg ennyire Laboux vasszervezetének.

— Ennek a szerencsétlen fiúnak az ügye nagyon megviselte, — mondta De Bertin.

— Pedig jól tudom, hogy apa nem akart rosszat, — felelte sóhajtva.

A nagy, tiszta leányszemek tiszta fénye két könnyprizmán keresztül hirtelen megtört. Lefelé rándult néhányszor a szájaszéle, azután kitört belőle a zokogás.

De Bertin idegesen csapkodott egy cigarettát a tárcája fedeléhez. Átkozott egy história.

Hátszéllel haladtak és az autót, mint valami rábarított ponyva, kitartóan követte a kerekek által felkavart por . . .

A műútat régen elhagyták, egy karaván ösvényen futott kanyarogva az Alfa-Rómeó, előtte ötven méterrel a katonák kocsija. A Szahara egy sziklás, teknőszerü mélyedésében vezetett az út Abudir felé. Az örökké harcias porszemek ki tudja hány korszak óta, szívós gyűlölettel rohannak a szirteknek és ezek szétmarva, mint elszórt apró zátonyok kandikálnak elő hajdani csúcsuk homokbasüppedt csonkjával.

A sivár látványt halálosan rideggé fokozza egy őskori város omladéka; kőkoloncok, ledőlt árkádok és beszakadt boltozatrészek félig eltemetett torzóival

A mélyedésben eloszlott a portölcsér és az árnyéktalan, roppant sivatag sugárzása vakította őket. A le-

vegő bizonytalanul inogni látszott mintha ott messzebb előttük valami finom, füstszerű valami lenne . . . Most a szpáhik kocsija odaér és . . .

Parker nagyot kiált . . . a fék sivít De Bertin a revolveréhez kap . . .

Késő!

A katonák autója, mintha láthatatlan akadályba ütközött volna, felborul hirtelen. De senki sem esik ki; az emberek egy halomban maradnak a homokdombra dőlt kocsin . . . Ezt látták a 14 karátos utasai, de az ő sorsuk is azonnal beteljesedett . . .

Különös kettyenés hallatszik . . . Azután felborul a lassított iramú kocsi és az oldalán csúszik, zörögve, csörömpölve . . . Az elsőrangú acélból készült hálócsapda, amellyel Hagenbeck oroszlánokat és tigriseket fog, nem eresztette őket . . .

A preparált fémszálak a sivatagi nappal szemben, szinte láthatatlanok. Kifeszített acélhálóval fogták el a két kocsit.

Fegyveres arabok nyargaltak elő a dombok mögül. A Mester vezette őket.

— Maradjanak nyugton, — kiáltotta, — mert halomralőhetjük mindnyájukat! . . . Egyenként eresszétek ki a hálóból őket és megkötözni!

Céltalan öngyilkosság lett volna ha védekeznek. Néhány perc multán ott feküdtek egymás mellett a homokban összekötözve és elvakultan a merőlegesen sugárzó naptól . . .

A támadók elnyargaltak és a foglyok jól hallották, hogy egy autó is velük robog . . .

A 14-karátos Alfa-Rómeót mégis elrabolták!

XVII. FEJEZET.

1.

Feljegyzett beszélgetés az oráni Fort St. Therese gazdasági hivatalában.

SZEREPLŐK: *Verdier őrmester és Balukin köz-*

legény, ezredírnok. Délután öt óra, az őrmester ilyenkor átnézi a kérelmeket.

VERDIER: *(Jön. Megviselt. Kissé lefogyott az utóbbi időben.)*

BALUKIN: *(Felugrik.)*

VERDIER: *(Bágyadt jóakarattal.) Csak üljön le, maga disznó. (Kinyitja a zubbonyát. Fúj.)*

BALUKIN: *(Írásokat tesz eléje.) Gorcseff, a 21-es közlegény estére kimaradást kér.*

VERDIER: *(Vészes morgással, amelytől bajuszának szálai rezegnek.) Rendben . . .*

BALUKIN: *Ugyancsak a 21-es közlegény diétásbeteg kosztot kér.*

VERDIER: *(Bajusza szálai rezdülnek, szemei enyhén vérbeborulnak, orrcimpái ütemesen tágulnak.) Aláírva . . .*

BALUKIN: *A 21-es két nap gyengélkedőt kér, mert a reuma kínozza.*

VERDIER: *(Bajusz rezeg, szem, cimpa, stb.) Aláírva! És most (Gyanusan atyai hangon) kedves jó Balukin, maga teljesen lezüllött lelkivilágú, gyanus, pimasz, főhóhér . . . Ha maga mégegyszer jelent valamit a 21-es közlegény kérelmeiről, akkor a legnagyobb számú lópatkoló csavarkulccsal pépesre verem a fejit. (Vérfagyasztó kiáltás, hasonló a grandguignole nevű kóros színpadi elváltozásokban szereplő őrült halottrablók felvonulásvégi sikolyához, amire az egész mű íródott:) Nem fogsz ugratni te orrgyilkos írnok! A 21-es kérelmeit aláírhatja maga is!! (Szünet. Az őrmester egy székre roskad.) Mi van még.*

BALUKIN: *(Nyel. Remegő kézzel egy cédulát vesz elő.) A . . . 21-es . . . kilépést kér holnap . . .*

VERDIER: *(Megtört. Legyint. Görnyedve süpped a székben.)*

BALUKIN: *(befejezi.) Mert fürdőbe . . . akar . . . menni . . .*

VERDIER: *(Jóakaratú szomorúsággal.) Ne ugass, mert eltiporlak te becsületnélküli, kétszínű sintér-*

oktató . . . (Mereng a padlót nézve, megviselten. Végül valami elhatározás érlelődött benne.) Nna! (Felall.) Hát idehallgasson. Most még a 21-es közlegény kéri majd, hogy két néger szolga gyaloghintón vigye kivonuláskor ezt persze aláírom és ha perceken belül befut a kérése, hogy az őszi nagygyakorlatokra, a kincstár költségén elkisérhessék vidám hölgyismerősei, ennek sem lehet akadálya, sőt megelőzzük kérelmében és parancsot kap még ma az ezredtrombitás, hogy hajnalban hárfázással jelezze az ébresztőt, mert félő. hogy a 21-es közlegény véletlenül felébred és megjelenik a sorakozásnál! . . . De ha ezzel készen van, akkor akasszon ki egy táblát az erőd kapujába a következő szöveggel: Elaggott, vidéki levélkézbesítők, lóápolók és reumás nyugdíjasok, kényelmes otthonra találnak, ha felvétetik magukat ujoncnak a francia idegenlégióba. Teljesen hülyék számára kedvezmény, különleges elbánás, altiszti rangban sürgölődő szárazdajkák . . . Hogy az a menydörgős . . .

A további feljegyzések már csak az őrmester különleges szókincsét dokumentálják a francia nyelv erőteljes kifejezései körében.

Lehet, hogy az őrmester eltúlozta kissé a dolgot, ám annyi feltétlenül bizonyos, hogy Vanek úr helyzete, amióta Pierre Boussier kapitány közbelépett De Bertin és Laboux nevében; előnyösen megváltozott. A tisztek, annyi a katonaéletre akalmatlan egyén drámáját látták beteljesedni, az idegenlégió kérlelhetetlen feltételei között, hogy ebben az esetben, szívesen, kivételt tettek. Oly mindegy, hogy egyetlen gyenge és ki tudja honnan, miért odatévedt alakot, nem sajtól szét az afrikai hadsereg könyörtelen fegyelmi gépezete.

Olyan kitünő gyarmati tiszt kedvéért mint De Bertin tábornok igazán kivételt tehet az ember. Mi kell ehhez? Egy szidás az őrmesternek egy válveregetés a közlegénynek és ma már így fest a helyzet, például a gyakorlótéren:

— Vigyázz! — harsogja az altiszt. — Jobbra . . .

át! — sokkal szelídebb hangon nyomban utána: — Vonatkozik ez természetesen Gorcseff közlegény urra is, amennyiben nem fáradt.

— Nem, nem . . . — feleli a közlegény szerény mosollyal: — csak csináljuk. Jobb, ha az ember mindent megtanul.

Délután Vanek úr kimegy a városba. Amikor a kapuban találkoznak, Gent nyel egy keserüt és teljesen rekedt hangon így szól:

— Lesz szíves közlegény úr és . . . hátra arc . . . vagy ilyesmi . . . és jöjjön velem a mindenségit a feje... a fejedelmi dolgának . . .

Visszamegy Vanek úrral a legénységi szobába. Itt aztán kiereszti a hangját. De úgy, hogy minden ablak beleremeg:

— Gazemberek: ha ennek az ízének itten, a cipője, zubbonya, vagy valamije nincs rendben, akkor mindenki elsirathatja négy hétre a kimenőjét. Hogy az ördög vigyen el minden vízfejű gazembert . . . Ez magára nem vonatkozik, közlegény úr, a fene egye meg!

Vanek úr személyére a legénységi szoba teljes létszáma ügyel, féltő gonddal. Naponta kiválasztanak négy embert, az úgynevezett *„Gorcseff Különitményt“*. Egyik a cipőjét tisztítja, másik a ruháját és a fegyvereit, a harmadik az ágyát hozza rendbe, de ezzel a legritkább esetben volt megelégedve:

— Nézze Würfli úr, — magyarázta atyai türelemmel, de hangjában azzal a fojtott rezonálással, amely az önmérsékletét nehezen megőrző embert jellemzi, — ezeket a szegélyeket az ágy végében úgy kell begyűrni, hogy a pokrócon ne maradjon ránc. Ilyen rondán én is meg tudom csinálni . . .

Miután ragyogóan felöltözött és egy kis kefével rendbehozta a bajuszát is. szokása szerint megemelte szobatársai felé a sapkáját és elment. Előzőleg benézett a gazdasági hivatalba és megkérdezte, hogy jött-e levele?

A tisztek rövidesen rájöttek a szerencsétlen ember

titkára: valaha bizonyára a jobb körökhöz tartozott, de úgy látszik kissé meghibbant itt Afrikában. Különösen az ezredesben alakult ki ez a feltevés pregnánsan, amikor Vanek úr egy találkozáskor, a belvárosban megemelte ellenzőjénél fogva sapkáját és mosolyogva így üdvözölte:

— Van szerencsém, ezredes úr! . . . Szép időnk van ma!

Mert ez volt egyéniségének gyógyíthatatlan civil csökevénye. A kalapmegemelés örökszép polgári szertartása, mint annyi, annyi viszonylatnak, véleménynek és kapcsolatnak spontán kifejezője, egyetlen gesztussal, amely lehet mély, lehet szélesívű, lehet futólagosan könnyed, de minden esetre benne van a kalapmegemelő kapcsolata és véleménye, ama személyt illetően, akit e beidegződött mozdulattal üdvözöl.

. . . Egy este éppen valamelyik vendéglőben ült és a titokzatos emberek komor arckifejezésével meredt a szivarfüst kék ködébe, mint akinek a koponyájában egy különös, regényes élet örökre eltemetett reminiscenciái kísértenek. Valójában ezek a reminiscenciák Gorcseffel állottak összefüggésben. Gorcsefftől ugyanis a következő levelet kapta:

T.

Vanek B. Eduard alközlegény úrnak

Oran
Poste Restante

F. hó mittudomén hányadikán kelt nb. soraira válaszolva van szerencsém értesíteni, hogy időközben találkoztam önnel az oráni várban kiváló tisztelettel és ügyünket a legnagyobb elégedetlenségemre, nem sikerült elintézni önnel.

Legutóbbi nb. találkozásunkkor ön alig felöltözött állapotban az oráni vár pincéjében maradt, mivel visszatérésemet annál is inkább kilátásba helyeztem.

Van szerencsém szíves értesítéssel tudatni b. cégé-

vel, hogy időközben elutaztam, mert egy halaszthatatlanul súlyos tárggyal fejbeütöttek.

Visszatérve levelére van szerencsém szíves értesíteni, hogy az ön illetményeiből egy fillér sem maradhat el, sőt minden sérelmét külön felszámíthatja és én búsásan honorálom b. számlám terhére.

Sajnálom, hogy mint írja megrendült késedelmem miatt, de higyje el nem tehetek róla.

Azon reményben, hogy az összeköttetés végül mindkettőnk számára csak hasznos és kellemes lesz, zárom f. hó soraimat.

Szíves megrendüléseinek a jövőben is örömmel fogok eleget tenni.

híve:
Petrovics Iván

A kellemes estén holdfényben ragyogott a vendéglő terrassza előtt elterülő oráni tengerpart és Vanek úr azon gondolkozott, hogy mit számítson fel Gorcseffnek a sérelmekért, melyek a légióban érték? Ekkor egy hang szólalt meg a háta mögött, kellemes és csengő, finom női szó:

— Zavarom?

Gyönyörű hölgy állt mellette, sápadtan fénylő selyem belépőben. Egy . . . úrinő! De mintha látta volna már valahol? . . .

Vanek úr nyomban felemelkedett és mély tisztelettel megemelte a sapkáját:

— Hogy is zavarhatna . . . egy szép hölgy? Nevem . . . Petromszkij, ha jól tudom . . .

— Nem emlékszik rám? Laura de Pirelli vagyok...

Csodásan szép nő lépett melléje. Ezt a hölgyet már látta valahol! Vanek úr nyomban felemelkedett és mély tisztelettel megemelte sapkáját.

— Nevem.

— Nem emlékszik rám? . . . Laura de Pirelli énekesnő vagyok.

— Én már . . . láttam kegyedet valahol . . . Igen.

— Az ezredesnél találkoztunk azon az éjszakán, amikor muzsikálni hívták.

— Higyje el, szívesen zenéltem volna, de az egyetlen hangszer, amelyhez alaposan értek, a fésűre rögzített selyempapír fúvása és ilyen nem volt kéznél.

Ezután meghitt beszélgetésbe kezdtek.

— Kedves uram, — mondta többek között Laura de Pirelli. — Különös szomorú érzésem van azóta: hogy ott láttam. A maga tragédiája mögött egy asszony lappang! És csak egy asszony építheti fel újra, amit egy másik asszony rombadöntött!

— Ez igen szép mondás volt . . . — bólogatott Vanek úr, — ön kitünő szerzők műveivel foglalkozhat, amikor nem énekel . . .

— Mi volt ön azelőtt? — kérdezte az énekesnő.

— Levelező egy Nizza melletti szanatóriumnál. Rendkívüli pozicióm volt. A szanatórium Louvier tanár vezetése alatt állott.

— És miért lépett a légióba. . . . ?

— Ezt . . . nem mondhatom meg . . .

A romantikára hajlamos hölgy merengve nézett Vanek úrra.

— Valami különös vonzás van a tekintetében. Mondták már azt . . . hogy ön szuggesztiv.

— Itt a légióban sokmindent mondtak már nekem. Erre nem emlékszem . . .

Később pezsgőt is ittak és a titkár úr kigombolta a zubbonya nyakát, mert a két szeme fájdalmasan lüktetett. Vanek úr mégis csak férfi volt! Nem épen a javából, de a művésznő sem képviselte korban és súlyban az eszményinek túlozható leánytípust.

— Önnek . . . meg kellene szökni . . . — súgta Laura de Pirelli forrón és e hevületében már a megivott pezsgőmennyiség is hozzájárult némi kaloriákkal.

— Művésznő, azt felelem önnek, amit egy Würfli nevű terhelt jóakarómnak, aki illem- és táncoskomikus: Egy levelező nem szegi meg a szerződést, amelyet kötött!

— Olaszországba mennénk . . . !

— Nem lehet . . . — felelte sóhajtva, — pedig szeretem Olaszországot . . .

— Ugy-e maga is szereti Olaszországban a sok virágot . . . a narancsligeteket!?

— Azt is. De elsősorban a makaronit és a paradicsomos spagethit.

Vanek úr kellemesen töltötte az estét a művésznővel de szókésről hallani sem akart.

— Gondolja meg . . . — súgta még, néhány pohárnyi kalóriával a művésznő. — Ha elszökik mindég együtt lennénk és énekelnék magának.

— Azt még megszoknám idővel, de üzleti megbízhatóságomat tönkre tenné egy szerződésszegés. Nem szököm.

Azonban az élet úgy akarta, hogy Vanek úr mégiscsak kockára tegye üzleti megbízhatóságát.

2.

A balsors útjai kiszámíthatatlanok.

Vanek úr igazán kellemes idilli életet élt a légióban, amelyről pedig annyi szörnyűséges legenda keringett már szerte a világon. A kiképzés nyolcadik hetében még annyira sem vitte harcászatban, hogy tíz perc alatt menetkészen az udvaron legyen. Sokszor negyed órát is ácsorgott a helyőrség, míg végre megjelent Vanek úr.

— Nem látta valaki a derékszíjjamat? — kérdezte, miután megemelte a sapkáját, amitől Gent fogai hallhatóan csikorogtak.

— Álljon kérem a sorba, — mondta szelíden az Oroszlán, akit egy idő óta epebántalmak kínoztak, pelig három hadjáratot vitézül végigverekedett a Szaharában és egy napig sem volt gyengélkedő . . .

Dehát az ezredes meg a tisztek megveregetik a vállát és elnézőek vele.

A díszlépés még mindig olyan formájú volt Vanek

úrnál, hogy egy kivonulás alkalmával, a helyi specialitásokat nem ismerő szabadságolt szpáhikapitány több fényképfelvételt készített Vanek úr vonulásáról és ezeket elküldte a hadügyminisztériumba egy memorandum kíséretében, amely a gyarmati hadsereg azonnali reorganizációját sürgette.

Lőgyakorlatoknál, ha Vanek úr célbavette a golyófogót, a század riadtan szétfutott, az őrmester *„á terre“-t* vezényelt és mindenki fedezéket keresett.

Már úgy látszott, hogy Vanek úr szépen meghízik itt, a szolgálatban, amikor közbelépett a sors.

Pierre Boussier volt a sors eszköze, az a bizonyos hosszú szőke kapitány, aki elindította Vanek úr Gorcseff legendáját és másnap folytatta szemleútját. Most azonban ismét visszatért Oranba és már első napon, amikor az erődben járt, értesült mindenről.

— Kérlek, — mondta az ezredes — közölheted De Bertinnel, ha viszontlátod, hogy pártfogásba vettük ezt a jámbor Gorcseffet. Ráfér szegényre, mert gyámoltalan ember nem katonának való.

— Uram atyám! — kiáltotta a kapitány és a homlokához kapott. — Elfelejtettem megírni nektek! Egy katonai ügyben érintkezésben voltam De Bertinnel és az altábornagy megírta nekem, hogy Gorcseff meghalt, ott volt a temetésén, kétségtelenül az volt az igazi, akit Nizzában a tűzérkaszárnyában táboroztak! Ez egy másik Gorcseff!

Az ezredes dilemában volt. Egy kiváló katona kedvéért pártfogolhatnak valami ostoba alakot, de nem lehet pártfogolni valakit pusztán azért, mert ostoba. Különben is nevetséges blamázs jöhet ki az ügyből. A tisztek tanakodtak. Ez a szerencsétlen fráter nem hibás . . . mégis véget kell vetni az ügynek. Megbízták hát az egyik hadnagyot, hogy tapintatosan, de katonás gyorsasággal végetvessen a komédiának.

A hadnagy ügyesen fogta meg a dolgot. Átment a legénységi szobákat inspiciálni. Végigjárta a termeket és végül abba a bizonyos helyiségbe ért, amelyben

Gorceff lakott. Természetesen Verdier őrmester és Gent káplár mindenfelé mögötte jártak. A legénység éppen a szijjazatok és fegyverek tisztítását végezte, kivéve Vanek urat, aki vásárolt egy táskagramofont, az ágyán feküdt, szalámit evett és egy kedves amerikai slágerzenét játszatott magának. Amikor a hadnagy belépett, felállt. De a gramofon vidáman szólt.

— Közlegény! — kiáltotta a tiszt, — mi ez?

— Fox-trott.

— Azonnal hagyja abba!

— Nem szereti őrnagy úr a foxot? . . . Van egy tangó is . . .

— Maga hülye! Őrmester! mi ez?! Miért tűrnek itt kivételt?!

— Kérem . . . — hebegte Vanek úr, — tegyek fel egy katonaindulót?

— Idefigyeljen őrmester! Ezért, amit most tapasztaltam ezt a hülyét nem büntetheti meg. Mert ez már az altisztek szégyene. De ha én három nap mulva azt látom, hogy itt valakit egy hajszálra megkülönböztetnek a többitől, akkor maguk repülnek innen a legelső rohamcsapattal, egyenesen a Szaharáig! Megértették?!

— Igenis, mon lieutenante — felelte Verdier őrmester és a szeme mámoros fényben kezdett ragyogni.

— Uni, mon lieutenante! — rebegte Gent káplár és a mellkasa boldog izgalomtól emelkedett.

A hadnagy elment. A lehetőségek szerint embereségesen elintézte az ügyet, nehogy ezt a szerencsétlen alakot megbüntessék az eddigiek miatt. Végre is ő nem volt a hibás. Senki sem volt hibás. Azért a légió már alapjában véve olyan, hogy minden hibának megissza a levét valaki, akkor is, ha senkisem követte el ezt a hibát.

Talán jobb, ha Vanek úr tragédiáját illetően, a gyengébb idegzetű olvasók érdekében nem részletezem az elkövetkezendő eseményeket. Elég annyit, hogy amikor a hadnagy eltűnt, a néptelen folyosón, az ötvenkétéves őrmester és a negyvenhárom éves káplár jobbról-balról átölelte egymást, csókolóztak, azután egy-két dupla tánclépést lejtettek jobbra és balra, amit Würfli úr szerint a szakkörökben sasszénak neveznek.

. . . Ki az a bágyadtan imbolygó, roggyanó léptü, felismerhetetlenségig piszkos egyén, aki egy vödörrel huszonötödször teszi meg az utat a mosoda és a szivattyú közötti négyszáz méteres távon oda-vissza? Eltalálták. Vanek úr az illető. Vanek úr, akinek ébresztő előtt félórával kell hozzáfognia, hogy a menetkész felszerelések magáraöltését kellően gyakorolja. Vanek úr a délutáni pihenő idején egy nyersmodorú tizedestől a díszlépésben elhanyagolt nüanszokat korrepetálja.

És Mehar, aki nem tud franciául, de a hatodik érzéke megsúgta, úgylátszik Vanek úr bukását, régi sérelmét az időjárásra vonatkozó megjegyzés miatt, újra érzi és feleleveniti a rendszeres fenyités szokását.

Igy állt Vanek úr ügye és így állt ő maga is egy vödörrel a kezében, vigasztalanul, letörten és már azt sem bánta, hogy Würfli úr megszólítja!

— Látja kérem, ilyen az élet: egyszer fel, holnap lenn . . . A katona sorsa nem irigylésre méltó.

— Első sorban azért, mert félhülye tánctanárok is előfordulhatnak a környezetében.

— Maga goromba fráter! Kezdettől fogva rokonszenvezem önnel és nem viszonozza, mondja, gondolkozott már, miért van az, hogy minden muzsikus és minden festő hálátlan.

— Még nem gondolkoztam ezen, de ha akarja fogok, bár szerintem a balettáncosok, továbbá a kőfaragók sem hálásak.

— Én lelepleztem volna magát. Azért fordult rosszra sorsa, mert megtudták, hogy maga Gorcseff.

— És ha az ember nem Gorcseff, akkor már kutya? Maga sem Gorcseff, mégsem kínozzák.

— Maga szerencsétlen agyalágyult beduin, — szólalt meg Verdier őrmester váratlanul. — Ne unatkozzon itt az udvaron! Ténferegjen az istállóban és csutakolja le a kapitány úr lovát!

Az őrmester elment és Vanek mélabús megvetéssel nézett utána:

— Ez az egész műveltsége . . .

— Higyje el, — mondta megértően a táncmester, — ilyen altiszt nem fordulna elő a légióban, ha a tánc- és illemleckék látogatása hatóságilag kötelező lenne, mint mondjuk a himlőoltás. Higyje el ez így van, ked-

ves Tintoretto úr, ha megengedi, hogy így szólítsam.

— Mondjuk inkább, hogy belenyugszom, mert úgy látszik ez a rögeszméje.

— Furcsa emberek az orosz zenészek.

— Igen . . . — felelte Vanek úr vállat vonva, — én ismertem egyet, aki harmónikán játszott és gyüjtötte a cigaretta skatulyákat.

— Ön is gyűjt valamit?

— Tessék? . . . Nem gyűjtök semmit, de nem is harmónikázom.

— Mit szokott játszani?

— Dominót. De csak ritkán és . . .

— Közlegény, maga teljesen lezüllött bitang gazember! Ha azonnal nem megy az istállóba . . . Vasraveretem. Mit ugattak itt ezzel a másik pojáccal?!

— Én tanácsot kértem, mert sohasem csutakoltam még és gondoltam, hogy a táncmester jártas, a lóápolásban.

— Igen?! Akkor mind a ketten az istállóba mennek! A három lovat lecsutakolják!

Mikor az istállóajtó becsukódott mögöttük, Würfli úr dühösen fordult a titkárhoz.

— Mondja, mit protezsál maga az őrmesternél?! Ugyis eléggé utál!

— Ha a tánc és illemtanárokat hatóságilag köteleznék, hogy látogassák a saját leckéiket, az jobb lenne, mint a himlő- és a tifusz-oltás együttvéve.

Azután már nem beszélgettek, csak dörzsölték két álló óra hosszat a lovakat. Ekkor jött az őrmester, körülnézett és naiv csodálkozással kérdezte, hogy miért nem fogtak még hozzá a munkához? Amikor hallotta, hogy ezek a nedves felborzolt szőrű lovak már átestek a csutakoláson, nem hitt a fülének.

— Maguk szerint ez csutakolás? Feleljenek őszintén kérem.

Vanek úr műértő szemmel megnézte a szomorú paripákat.

— Kezdetnek elég bíztató, — mondta tárgyilagos elismeréssel.

Még négy és fél órát csutakoltak. És közben Vanek úr döntött: elszökik a légióból!

— Gyűlölöm a szerződésszegést — mondta Würf-

linek, — de azok után, hogy így bántak velem, rám ne számítsanak. Én megszököm!

— Lehet, hogy nem is fogják keresni magát, — szólt Würfli úr, nyilván helyeselve az elhatározást.

— Olaszországba megyek, dolgozni fogok és egy hölgy is lesz velem!

— Zenélni fog?

— Egyelőre csak énekelni akar. De azt sem bánom. A makaróni és a paradicsomos spagethi sokmindenért kárpótólja az embert.

. . . Másnap Vanek úr eltünt az erődből és míg a rádió három óránként közvetítette személyleírását, ő ismét szokott környezetében lakott; Laura de Pirellinél egy kényelmes ruhásszekrényben, amit a művésznő, a lehetőségekhez képest otthoniasan berendezett számára.

XVIII. FEJEZET.

1.

Lehet, hogy a 14-karátos autó utasai és kísérői valamennyien meghalnak, ha André nem kéri kölcsön Oranban Boudoin szakácsmester koktélreceptjeinek gyüjteményét. Ugyanis a felborulás pillanatában ez a könyv előreesett és a kisülésen kuporgó lakáj nyomban utána kapott, mert felelősséget vállalt a féltett, kézzelírott könyvért.

Igy történt, hogy a könyv után André is a soffőr ülés alá gurult és ott megbújva elkerülte a rablók figyelmét. Miután elnyargaltak a banditák, váratlanul megjelent, hóna alatt Boudoin koktélreceptjeinek gyüjteményével, korrekt lakájtartásban, de vérző orral és ruházatának kétharmadrészétől megfosztva.

— Ha nincs kifogásuk ellene monsieurs megszabadítanám önöket kötelékeiktől.

Többen is feleltek neki és nem szépeket. Késő este lett, mire beért az elcsigázott társaság Azumbarba. A sürgöny vezetéke elvágva, összesen két arab csendőr az oázis hatósága.

Mit lehet itt tenni? Labouxt magas lázzal ágyba dugják.

— A sors ellenünk volt, — dörmögi De Bertin.

Anette nem szól semmit. Ő mást gondol. Az Isten büntetése. A leány is végkép kimerült . . . Jóéjszakát kívánnak, Anette elvánszorog a szobájáig, De Bertin is. André hál a betegszoba előtti folyosón . . . A nyitott receptkönyv felett elalszik . . .

Laboux nyitott szemmel fekszik a dohos, vályogfalú szobában, egy légypusztító sikló lenéz rá a menyezet felől, lüktető torokkal és az oázis nyomasztó éjszakai csendjében valami madár sikolt néha: Ikivivi! . . . Csend . . . Ikivivi! . . .

Káprázik a szeme és olykor feléje dőlnek a penészes sárga falak . . . „Gorcseff . . .“ nyögi csendesen és amikor nyílik az ajtó, tudja jól: ő az. Eljött . . . Ikivivi . . .

2.

Csakugyan Gorcseff lépett be. Szakadt, poros egyenruhában és egy oroszlán jön mellette lomhán, álmos, nagy hunyorításokkal.

— Jóestét, — mondja mosolyogva. — Maga maradjon csendben Wendriner úr.

A beteg káprázó szeme előtt olyan elmosódott a látomás és ez a furcsa, nagy, összevissza lépegető oroszlán. Nem fél.

— Rossz bőrben van Laboux — mondja a hetyke kísértet — ma verekszünk.

— Miért halt meg? . . . — suttogja a beteg.

— Mi van? . . . — ámuldozik ijedten a hazajáró lélek.

— Most mindig így fogom látni magát? Ezt a szemet, az arcot . . .

— Na és? Csunya vagyok? . . . Idehallgasson, Laboux, én visszaszereztem a kocsiját, még ez egyszer.

— Maga volt akkor is . . . — lihegte Laboux. — Láttam a ködben . . .

— Igen . . . ? Érdekes. Pfuj Wendriner úr! . . . Ezzel a nyugdíjas vén bestiával nem lehet bírni — mondja, mert az oroszlán a beteg lelógó kezét szimatolja. — Nem bánt senkit. Öreg artista szegény és azt hiszem vegetáriánus is, mert megevett a kapuban egy fazék zöld festéket.

— Nem . . . nem! . . . — hebegte a beteg. — Ez . . . lehetetlen .

— És is csodáltam, de lehet, hogy azt hitte spenót.

Laboux a 40 fokos láz rémületében szinte elnevette magát a katona és a jámbor oroszlán e furcsa látványán, komikus lázában . . . De eszébejutott az a sír... a katonatemető.

— Gorcseff . . . — mondja . . . mit jelent . . . a halál? És mi lesz az emberrel elmulás után?

— Amennyire lehet eltemetik. Miket kérdez! Mondja, hogyan betegedett meg így?

— Malária . . .

— Idefigyeljen. Én nem adom többé vissza az autót, mert ezek újra ellopják. Magam viszem el annak a Dalai Palának, vagy mi a neve; a Próféta komótcipőjéhez. De nincs térképem . . .

— Oh . . . ha így lenne . . . Nincs messze. Itt egy térkép kijelölt úttal, a kabátomban . . .

— Hol?

Odament a székhez és kivette Laboux kabátjából a tárcát, abból meg a térképet.

— Hé Wendriner úr! Ne aludjon . . . — És dühösen Labouxhoz fordult. — Ilyen egy lusta artistát még nem látott. Ez úgy csinál, mintha a nagypapám lenne.

Belerúgott az oroszlánba, mire Wendriner úr nagy nehezen felállt és ránézett várakozóan.

— Gorcseff . . . megbocsájt nekem . . . hogy a leányom kezét megtagadtam . . .

— Sohasem bocsájtom meg. Szégyelje magát.

— A leányom azt mondta . . . hogy sohasem . . . megy férjhez.

— Jegyezze meg, hogy azért is elveszem a leányát. Egy szép napon éjszaka érte jövök és elviszem!

Laboux tágra meredt szemmel felült.

— Nem — hörögte rémülten. — Uram irgalmazz!

— Mit ordít. Annyira oda van attól, hogy elveszem a leányát? Nem vagyok én leprás! Nézd csak!

— Nem! Mondja, hogy nem veszi el — hörögte Laboux kimeredt szemmel. — Oh . . . kérem . . . bocsásson meg és . . . mondja, hogy nem veszi el!

— Azért is elveszem vén salabakter!

— Nem akarom!!

— Nézd, hogy üvölt . . . Jöjjön Wendriner úr és köpje ki azt a papucsot. Szép kis oroszlán... salátát eszik, festéket, meg textilt.

— Gorcseff . . . Bocsásson meg . . .

— Soha! Eljövök a lányáért öreg szájhős és magammal viszem . . .

A beteg minden erejét összeszedve felordított, hogy eltűnjön a látomás, azután kimerülten, remegve zuhant vissza a párnákra . . .

De Bertin és a leány egyszerre rohantak be, hálóruhában.

— Mi az?!

— Apa!

Laboux lázasan kicserepesedett szájjal lihegett.

— Itt volt . . . Beszéltem vele . . .

— Kicsoda?

— Gorcseff . . .

Anette összerándult. De Bertin felsóhajtott.

— Végy be kinint . . . — mondta gondterhelten.

A beteg nagynehezen megnyugodott.

— Itt járt . . . egy oroszlánnal . . . Azt mondta, elviszi az autót . . . Abe Padannak . . .

— Igen, igen, csak aludj . . .

— De ha mondom . . . láttam . . . Az oroszlán el is vitte az egyik papucsot . . .

Anette lassan az ajtóhoz ment és szomorúan kinézett az éjszakába. Néhány lépést tett a folyosón, az ablakig . . . A holdfényes sivatagban az oázis szegényes pálmái búslakodtak tikkadt, poros koronáikkal . . .

— Légy férfi öreg fiú, — mondta De Bertin. — Bánt a lelkiismeret szegény Gorcseffért. Hol van André? . . . André!

A lakáj helyett Anette jött vissza halotthalványan.

— Furcsa, — mondta, — kint az oázisban találtam . . .

Egy szétharapdált fél papucsot tartott a kezében.

Ikivivi! sikoltotta a madár . . . Fülledt éjszaka volt.

— Hol van . . . André! Hej!!

Végül megtalálták a szomszédos szobában az ágy alatt.

— Kissé elszoktam már ettől, de majd belejövök.

— Mi történt magával? Vérzik a szájaszéle!

— Kiáltásra ébredtem és monsieur Labouxhoz rohantam, de beleütköztem valakibe, azután leütöttek . . .

— Nem látta ki volt?

— Nem, de az ütés néhai Gorcseff úr fenyítésére emlékeztetett.

De Bertin káromkodni akart, de torkán akadt a hang. A padlón egy fémgombot pillantott meg, középen a hétlángú granát. Egy légionárius járt itt!

— Menjünk aludni, — mondta rekedten.

De egyikük sem aludt ezen az éjszakán.

3.

Amikor Gorcseff magához tért, olyanféle ringatást érzett, mintha hajón lenne, de nem látott, nem hallott semmit, lepel borult rája. Mi ez? . . . Meghalt? Mozgolódni kezdett, hogy kibontakozzék. Valaki jól oldalba döfte.

— Hé! Kölyök!

Levették a leplet róla. Nem, mégsincs temetőben, sőt ellenkezőleg. Egy teherautó belsejében volt és pártfogói, akik időnként leütik az első kezükügyébe kerülő holmival, most körülfogják, úgy, hogy nem lát semmit. Privát Elek marcona, de rokonszenves ábrázata nézett szembe vele, mellette a hallgatag Drugics egy kerti öntözőkannából pálinkát ivott.

— Idehallgass, — súgta Privát Elek. — Teherautóval megyünk a Mester nem tudja, hogy itt vagy, mert mindenféle rongyokkal letakartunk, viselkedj hát csendesen. Ő meg Lingeström külön autón mennek. A mesztic Aldou vezeti. De most még egymás mellett mennek az autók . . . Minden pillanatban itt lehetnek.

— A pokrócon néhány lyukat vágtunk, hogy kilássál rajta. Nemsokára előre sietnek a kisautóval, várd ki türelemmel . . .

Valamit felelni akart, de a hallgatag Drugics mintha kedves elhúnyt hozzátartozója lenne, ismét letakarta és talpát a fiú mellkasára helyezve, szelíden a falhoz tólta. Gorcseff nem is tudta, hogy miért nem ütöt-

te fejbe a kerti öntözőkannával. Ez a Drugics úgy látszik öregszik, vagy mi . . .

A célszerű kivágásokon kívül a terítő eredeti szakadásokkal is rendelkezett és így kényelmesen láthatott mindent a jókora teherautó belsejében.

A szomszédos ketrecben ismét megpillantotta azt a bizonyos Wendriner nevű oroszlánt, bágyadtan, ráncos bőrrel, bölcsen hunyódó szemekkel, amint roppant állkapcsát előrenyujtott talpaira helyezte. A Wendriner nevű bestiának egyetlen foga sem volt már.

Egy szemközti ketrecben újabb és még meglepőbb látvány fogadta.

A rács előtt az alábbi hatalmas tábla fityegett:

WENDRINER PIROSKA
sakál és balerina
6 és fél éves

És Wendriner Piroska, sakál és balerina bárhogyan nézte, Caffirone úr volt, a világhirű autóversenyző, aki a ketrecben ült, roppant lehangoltan és a körmeit ápolta. Ezt nagyon furcsának találta. Volt egy harmadik ketrec is, amelyben acélhálókat tartottak vadfogáshoz. Ezen is felírás volt: *„Wendriner Hermann kőszáli sas“*. A negyedik ketrec volt aránylag a legérdekesebb, mert ezen a következő felirat állt:

WENDRINER TÓDOR EMÁNUEL
Királytigris és fejszámoló
(Bengáliai fogás, szelídíthetetlen.)

E dúvad a ketrecben sokkal jámborabb volt, mint ahogy a tábla jelezte. Wendriner Tódor Emánuel (királytigris és fejszámoló) akárhogy is nézte Gorcseff, egy közönséges sültmalac volt, a szájában citrommal. Furcsa sereglet ez a vérengző Wendrinerek családja. Eddig nem tudott róluk. Dehát említést tesz valahol Brehm az Afrikában sűrűn előforduló Wendrinerekről,

amelyek bizonyára meleg vérű emlősök, eleveneket szülnek és citromot viselnek a szájukban?

Azonban mi lesz, ha Gaffirone az autóversenyző, felismeri őt? Kétségtelenül tudja, hogy a titokzatos egyén, aki letartóztatta azonos Gorcseffel és ez esetben barátai egyszerűen széttépik, mint ahogy Wendriner Aladár, vagy pláne Tódor Emánuel, ifjabb éveikben testvériesen, több egyforma részre marcangoltak egy kecses gazellát. Ezért örült, hogy pokróc borul rá és most, miután úgylátszik a Mester és Lingeström nincsenek a közelben, már szólnak is hozzá.

— Szép kis cukorbaba! Alaposan elájultál!

— Miféle ez a kocsi? — kérdezte a lepel mögül fojtott hangon, mint egy drámában a föld szelleme.

— Hágenbecktől vette a Mester, — felelte Privát Elek, — elsőrangú vadfogó felszereléssel.

— Maga tud vadat fogni?

— Én nem, — felelte Privát, — de az a Drugics tanulhatott valahol ilyesmit, mert Amba Oázis környékén becserkészett egy teljes sültmalacot.

— És ki a Wendriner? — kérdezte.

— Mindenki. Ez a Wendriner a Hagenbeck első szelidítője volt és kedvenc vadállatait családtagjairól nevezte el. Az oroszlánnak adta a büszke Aladár nevet, amely sajátja volt.

— Az oroszlán?

— Nagyon öreg szegény. Ez egy élő fürdőszoba szőnyeg vagy ágy elé való.

— Engem hová hurcolnak? — kérdezte egy panaszos hang, nyilván Gaffironeé.

— Maga vezeti majd az Alfa-Rómeót, én meg a hátsó ülésről ösztökélem. Meglátja, hogy milyen elsőrangú rekordot hozunk ki együtt magából, ha kell az élete árán is.

— Ez jogtalan eljárás! Önök egy élő embert ketrecbe zárnak!

— Uram! — mondta az udvarias Rézláb — egy szavába kerül és megöljük! Ezen ne muljék a jó közérzete.

— Arra nem gondolnak, hogy elsősorban is unatkozom itt?!

— Majd beteszünk egy mókushintát és egy mandi-

fürdőt . . . Nyeee! . . . Csunya Wendriner Piroska!

— Menjen avval a vasrúddal! . . .

Az oroszlán többször nyujtotta orrát a pokróc fe amely mögött Gorcseff ült, mintha ösztönösen érezr hogy ennek az embernek van szíve, ez megérti. Kiv nült, fáradt, szelíd artista volt Wendriner és mind zökkenőnél annyira megijedt, hogy nagyot csuklott.

Estefelé az autóversenyző mélyen aludt a ketrec ben és Gorcseff végre felülhetett. A sivatag közepé vesztegelt a kocsi. Kiszálltak sétálni . . .

— Ők előre mennek a kisautóval és Abudir előtt romvárosnál találkozunk.

— És hogy akarják elfogni őket?

— Hálóval fiam. Hiába, a Mester zseniális, na!

Ezt most már Gorcseff is elismerte magában. N héz szívvel meredt a sivatagba, ahol a sárga porlapál izzó, halovány sugárzással elkülönült a leborult éj alat Megint csak győzni fog a gonosz . . . Ez az altábo nagy vitéz, okos katona, de szélhámosok ellen nem tu harcolni, mert bármint is tesznek majd ellene, ő akkc is gentleman marad. Az pedig ilyenkor baj. Távolr apró, mozgó pontok közeledtek a tábortűz felé... Nyu tott hangokon rikoltoztak a sakálok, hiénák és má Wendrinerek . . .

— Nem kell az sem, hogy ez a versenyző lássor Mindég letakarunk majd, — mondta Privát Elek.

— Miért nem lehet őt letakarni? — kérdezte a fiu

— Igaz, — bólintott Halacska. Máris bement és eg ponyvát terített Wendriner Piroska ketrecére.

Gafirone mélyen aludt és álmában mosolygott is Bizonyára keskeny hosszú körmökről álmodott, rózsa színűekről, előkelőkről.

— Ti tulajdonképen miért dolgoztok a Mesternek — kérdezte Rézlábtól.

— Micsoda ostobaságokat kérdezel? Pénzért. Ha si kerül eljuttatni Dizardhoz az aranyat, akkor ötvenezer frank jár fejenként.

— És ha nem.

— Akkor . . . ötven frank napi tiszteletdíj . . . Vigyázz.

Egy fényszóró közeledett. De nem a Mester kocsija volt, hanem a szpáhiké. És mögöttük, hatalmas

fénnyel, olyan halk, síma zúgással, ami inkább zizegés volt, elvágott mellettük a 14-karátos autó.

Látta őket . . . A kormánynál Anette ült és Gorcseff elérhette volna a leányt, kinyujtott kezével . . . De milyen sápadt és milyen komoran mered az útra... Talán beteg?

Nem is sejtette, hogy a leány őt gyászolja, nagyon, keservesen . .

4.

A hatalmas autó falta a kilométereket, órákat, napokat; belsejében e különös csoporttal és a csoporthoz még különösebben nem illő felszereléssel.

Gorcseff érezte, hogy veszélyes és groteszk kalandozása ezzel a hodály autóval döntő fordulathoz érkezik. A levegőben lóg minden probléma, ellentétes akarás és terv végkimenetele. Az elkeseredett küzdelem utolsó fordulója amikor nem kér és nem ad kegyelmet egyik fél sem, mert mindent feldobott már a nyerő számra. Gorcseff sejtette, hogy döntő fordulatához, élethalál összecsapáshoz közeledik a *14-karátos autó ügye*, de azt igazán nem sejtette, amit valójában pergőtűzszerű gyorsasággal eléje tálaltak az események!

Az első két nap aránylag nyugodtan telt el. Békés túrának tünt az egész, leszámítva tán Gafirone sirámait, akinek a ketrecét letakarták.

Gorcseff épen egyedül volt a kocsiban, mert a többiek a közeli oázisban a Mesterrel és Lingeströmmel tanakodtak. Elsősorban vizet adott a ragadozónak. Wendriner viszont megnyalta Gorcseff kezét és jóindulatú bólintással, szemének szelíd hunyorításával nyugtázta a figyelmet.

Gorcseff is nagyon megbarátkozott az öreg artistával, hiszen szomorú tekintete és széles orra van, amiről Vanek úr jutott az eszébe. Az oroszlánt viszont egy Teplitz-Schönau-i zenebohócra emlékeztette Gorcseff, ifjú vándoréveinek poetikus időszakából, amikor még fogazata és étvágya alkalmas volt a lóhús evés élvezetére. Ez a zenebohóc jutalomjátéka napján egy teljes paripát vásárolt Wendriner Aladárnak, s ezért híven megőrízte emlékezetében.

Szinte sírvafakadt, amikor a fiatalember friss vizet

tett eléje. Milyen figyelmes artista! Mert Wendriner úr szemléletében a világ élőlényei pontosan két nagy csoportra oszthatók: az artisták és a jegyszedők hatalmas családjára.

— Igyon Wendriner úr. Azt hiszem úgy sem lesz hosszú az alkalmaztatása ennél a cirkusznál.

Wendriner úr szomorúan lógatta jobbra-balra a fejét, mintha azt felelné: „Nekem mondja?"

Pedig ekkor még egyikük sem tudta, hogy milyen gyorsan és mennyire rideg formák között teljesedik be Wendriner úr sorsa a valószínütlen események áradatában.

Hét órakor felébredt Gaffirone a ponyva alatt, vaksötétben.

— Halló! — kiáltotta, — miért csomagolták be a ketrecemet? És adjanak enni!

— A ketrecbezárt autóversenyzők etetése tilos — felelte mély, elváltoztatott hangon Gorcseff.

— Ki beszél?

— Az oroszlán.

— Ne vicceljen! Hogy hívják?

— Wendriner Aladár. Artista vagyok és ragadozó. Azáltal, hogy ketrecbe került, ön is érti az állatok hangját. Csevegjünk.

— Nem veszi le ezt a ponyvát?

— Ördöge van: eltalálta.

Reszelő zizzenése hallatszott:

— Ön a sötétben is képes a körmeit ápolni?! — szörnyűködött Gorcseff.

— Természetesen. Gyakorlat teszi a mestert. Kicsoda ön, aki beszél?

— Wendriner Tódor, a sült malac. Bengáliai fogás, de ez mindegy: a sültmalac bármilyen fogásnak jó.

— Hagyja az ostoba vicceit! Kicsoda ön és miért hurcoltak ide?

— Ezt önnek kell tudni, — felelte és odatólt egy csésze vizet az oroszlánnak. Az állat lomhán átlendítette farkát és vérkeretben bóbiskoló szemeit hálásan emelte a fiúra. Bizonyára azt gondolta, hogy: „ez egy kedves fiatal Wendriner itt . . . "

— Szóval... nem ad értelmes választ? — kérdezte a versenyző és serényen csettent az ollója.

— Gafirone úr! — mondta Gorcseff. — Volna egy tanácsom az ön számára: kerülje el valahogy az életfogyiglani fegyházat.

— Mit mond?!

— Legalább is annyi jár kémkedésért, de könnyen előfordulhat, hogy felakasztják.

— Uram . . ez viccnek is . . .

— Közlöm önnel, hogy az egyik ketrecben a legsúlyosabb hadititkokat rejtették el, amit önnel akarnak külföldre juttatni az Alfa-Romeóban!

— Szent Isten! Kicsoda ön?!

— Wendriner Piroska a foltos hiéna . . .

— Kérem . . . ne tréfáljon!

— Hagyja békében az inkognitómat Gafirore úr és fogadjon szót! Önnel Franciaország gyarmati repülőtámpontjainak titkos flottafelvonulási sürgönykulcsát akarják külföldre juttatni az Alfa-Rómeóban.

— Uram atyám! Ezt sejthettem volna . . . De mit tehetek?

— Egy alkalmas pillanatban kiszabadítom önt és ezzel az autóval északra száguld, motor-halálban.

— Boldogan ha kiszabadulok! . . . Uram! Kicsoda ön?! De ha azt feleli, hogy Wendriner Hermann kőszáli sas, akkor durva szavakkal fogom illetni!!

— Miért ne lehetnék én a Hermann keresztnevű büszke szárnyas?!

— Mert a kőszáli sas én vagyok! — felelte diadalmasan. — Ma reggel kicserélték kérésemre a megalázó feliratot!

Gorcseff megcsóválta a fejét.

— Nem hiszem, hogy egy ilyen madár egyedül manikürözze a karmait.

Most közeledő motorberregés hallatszott és Gorcseff villámgyorsan magárahúzta a takarót.

XIX. FEJEZET.

1.

— Most gyorsan utánuk — mondta Lingeström, miután leugráltak Privát Elek és társai is a kiskocsiról. Nemsokára felbukkant Portenif vezetésével a te-

vés rablócsapat is; néhány arab gazember. Majd bejött Aldous, aki a Mester autóját vezette.

— Ti utánunk jöttök a teherautóval! — mondta a Mester. — Nem lehet bajotok. Most indultok el a szélmarta rész felé, keresztbe elébük vágunk és kifeszítjük a hálókat!

— És azután?

— Fél nap alatt Abudirban vagyunk, ott meg sem állunk és egyenesen tovább rohanunk Ifirizig. Vigyázzanak, mert a folyónál balra is vezet egy ösvény, a francia engedményes terület van ott és egyenesen Abe Padan karjába szaladnak.

Közben előhozták a teherautó mélyéről az acélhálókat.

Azután már gyorsan ment minden. Feltakarták Gafironet, aki valóban úgy gubbasztott ketrecében, mint egy óriási kőszáli sas vagy még inkább, mint valami bagoly, amely a hirtelen fénytől rémülten pislogott, behúzott nyakkal. Rózsaszínű karmai szinte rezegtek, amilyen rémülten a ketrec rácsát szorította.

— Gafirone úr! Ön most készüljön el, hogy rövidesen a kormány mellé kerül és vezet. Hátul hárman ülünk majd revolverrel.

— De kérem . . miért vonnak bele.

— Figyelmeztetem, hogy vita nélkül engedelmeskedjék, különben keresztül lövöm . . . Gyertek utánunk a romvároshoz, lassan. Délre ott lesznek ők is.

A Mester, Lingeström, Portenif, Aldous és az arabok, elsiettek. Hajnalodott . . .

Halacska rákapcsolt és a teherautó rohant zúgva, zötykölődve, elhasznált rugózatával, tömör pneumatikkal.

— Takarjuk le a kőszáli urat, — mondta a hallgatag Drugics.

— Nem!! — ordított Gafirone, de leöntötték egy csöbör vízzel, amitől csendes lett és szomorúan tűrte az egyiptomi sötétséget. Viszont Gorcseff ledobta a pokrócot és vidáman felült.

Pedig most minden volt csak nem vidám.

— Mikor érünk a helyszínre?

— Tán dél felé.

A kocsi úgy dobálódzott, hogy Wendriner oroszlán

ismét csuklást kapott. Gorcseff megnyugtatóan vakargatta a tarkóját, ami kimondhatatlanul jól esett az öreg artistának . . .

Mit tegyen? Gorcseff kétségbeesetten tépelődött. Úgy érezte, hogy őt rendelte ki a gondviselés Labouxék küldetésének őrízetére . . .

Nem tudott semmi okosat kitalálni. Hanyattfeküdt és lehúnytaa szemét. Wendriner úr ketrecébe lógott a keze és az állatok megviselt királya csendesen nyalogatni kezdte, olyan gyengéden, egyformán és altatódalszerűen, hogy Gorcseff elaludt . . .

Zavaros álma volt Vanek úrról . . . Egy lidércnyomásszerű kép ismétlődött: Anettel és érettségiző gyermekeikkel megtekintik az oráni várat és az egyik oldalán a Bädeckernek ez áll:

SZULTÁNA KORRIDOR:

Sötét odú, hol Masnir mór király őrízte rabnőjét. Néhány éve egy hiányosan öltözött idegen úr visszavár ide valakit és tetszés szerinti belépődíjért megtekinthető. Kétméteres, fehér szakálla eredeti!

. . . Felriad

A kocsi üres. Állnak. Gyorsan felül. Gafirone ketrece letakarva.

— Halló! — kiáltja Gorcseff. — Kőszáli úr . . .

— Mit akar?

— Elmentek?

— Igen . . . Fél órája. Most már tudom, hogy maga egy kölyök, aki csergolec!

„Ez egy Vanek úr“, gondolta Gorcseff.

— Kérem én éhes vagyok — mondta a kőszáli sas.

— Az zavar engem a legkevésbbé. Szeretnék kimászni a csávából, mert magukat főbelövik, vagy ilyesmit.

— Uram! Húzzon ki engem is.

— Majd gondolkozom:

A sült malacot kivette a ketrecből és odaadta a felét az oroszlánnak. Azt a részt, amelyhez a fej is tartozott a fél citrommal. Az elaggott vérengző kedvtelenül harapdálta a húst, alig evett. Viszont a citromot

hosszan nyalogatta . . . Öreg artista. Savhiánya van... Lehetséges, hogy ez az élő fürdőszobaszőnyeg azonos lenne Wendrinerrel az állatok királyával?

Szomorúan ült Gorcseff a padlón. Most talán már az acélhálóban vergődnek Labouxék . . . És sóhajtozott Lassan mult az idő. Az agya dolgozott. Wendriner a citromot nyalogatta mellette, tán nincs is savhiánya, csak gurmand lett, mint általában a vén emberek.

. . . Késő délután volt. Gorcseff először életében érezte, hogy ideges. Fel és alá járt. Idegessége átragadt az oroszlánra is. Nyugtalanul nézte szeretett gazdáját.

Gafirone fülkéjében sűrűn csettent a körömolló mintha zsebóra ketyegne . . .

— Nézze Wendriner úr, én magát szabadon bocsátom... — mondta az oroszlánnak Gorcseff. — Maga az egyetlen jó barátom e pillanatban, akin segíteni tudok... Menjen és sétáljon remegő lábaival még egyszer a langyos porban és fáradt szemét üdvözölje az ibolyaszínű derengés a Szaharában. Nyujtódzon egyet, hogy ropogjanak a vén csontok és bandukoljon egy utolsót a hazájában.

Az ajtóhoz gurította a ketrecet és kinyitotta. De Wendriner úr nem mozdult. Egyszerűen nem hitte el az esetet. Amikor Gorcseff oldalbadöfte enyhén, végre kilépett a ketrecből, kissé támolyogva, szegény Lear királya az állatoknak, öreg és végkimerült a sok bolyongástól egy csalódott élet estéjén.

Gyanakodva nézett körül a sivatagban.

Véres, nagy szemét macskaszerűen összehúzta és ingatag talpakkal, búslakodó fővel ment, ment, lassan lépegetve a sivatagban. Azután megállt, visszanézett Gorcseffre és újra elindult, kissé élénkebben, de mélyen lehajtott fejjel, mintha szégyelné magát valamiért . . .

Az orosz határozott! Sietve visszatért a kocsiba. Kitárta a teherautó keresztvasakkal elzárható vasajtaját:

— Halló, Gafirone úr! Ütött az óra!

2.

Miféle óra ütött?

Azt rövidesen megtudták az ügy szereplői. Estére visszatért a társaság.

— Gyerünk! — kiáltotta a kapitány. — Halacska indíts! Gafirone, maga menjen Porteniffel . . .

Gafirone engedelmesen kilépett a ketrecből és ment. A többiek felugráltak a kocsira és... A púpos Halacska nem is akart beszállni, de megragadják és repül!

Bum!

Bevágódott az ajtó, valaki rátette kívülről a nehéz keresztvasakat, amely tigrisek őrzésére volt berendezve és máris felbúg a motor . . .

— Hé!... Mi ez? Halló?! — ordítanak és dörömbölnek. Hiába . . .

Portenif fele úton sem volt még Gafironeval, amikor melléje ért a hatalmas Hagenbeck-autó és a sofőrülésről valaki fejbecsapta egy francia kulccsal, hogy elájult. Az autó megáll!

— Igy . . . És most ahogy megbeszéltük, — mondja Gorcseff, — üljön fel mellém és gyerünk.

A rablók ütemesen dörömbölnek, Gorcseff fütyül és Gafirone úgy gubbaszt mellette, mint Wendrirer Hermann, a kőszáli sas, de sokkal szomorúbb. Távolabb már látszik az Alfa-Rómeó. Sötét este van... A Hagenbeck kocsi hűtője zörömböl és a kerekek nehéz forgása hallatszott, ahogy a porban evickél a kocsi. Azután fékez és megáll.

Közben a várakozó főrablók már türelmetlenek.

— Eredj eléjük és szólj, hogy mi van Gafironeval, — mondja a Mester Aldousnak.

A rabló elindult, de néhány perc eltelt és még mindig nem tért vissza. A Mester és Lingeström türelmetlenek.

— A fenébe marad!

— Ép most késnek, amikor már célnál vagyunk!

— Igen. Határozottan nagyon kínos! — mondta valaki a sötétben és úgy vágta fejbe a Mestert, hogy leroskadt. — Ne mozduljon Lingeström, mert lelövöm! Gorcseff van itt!

— Mi? . . . Mit akar itt?! . . .

— Azonnal elmegyünk a legközelebbi tisztikaszinóba . . .

És öt kemény újj fogta meg a báró torkát. A 14 karátos autó ismét Gorcseffé volt.

3.

— Uram! — hálálkodott Gafirone. — Köszönöm.

— Most maga a többi rablót elviszi az első oázisig. Ott már megvédik. Rájuk zártam kívülről az ajtót. Tigrisek sem törhetnek ki a kocsiból. Hallja?

. . . Félelmetes dübörgés hallatszott az éjszakában.

— Tehát?

— Kissé pihenünk előbb. Azután ön az autóval elindul.

— És?

— És jutalomban részesül.

Egy ideig üldögéltek, közben előjött a hold . . . És az ezüstös fényben kísérteties látvány tárult eléjük!

A teherautó felhágóján két mellső lábára emelkedve egy szomorú oroszlán szaglászta az ajtót.

— Wendriner úr! . . .

Gafirone rettegve ugrott be az autóba. Az oroszlán odaván szorgott a meglepetten kiáltó Gorcseffhez. Szegény . . . Remegtek a lábai, lihegett és könyörgően tekintett fel az óroszra. Ez megsímogatta a hajdani büszke sörények kopott helyét.

— Hát viszajött Wendriner úr? . . . Nem baj öregem . . . Jöjjön szépen.

. . . És mert Gafirone semmi áron nem jött elő a kocsiból, Gorcseff maga ment az oázisba, hogy élőszóval tudasson mindent az autó tulajdonosával . . .

De Wendriner úr most már nem tágított mellőle.

4.

Reggel Abudir oázis nagy szenzációra ébredt. Egy teherautó volt ott, amelyben emberek dörömböltek. Az autó mellett Gafirone úr reszketett.

Most kiderült, hogy Gorcseff él. Él! Mégis csak él! Anette nem bírt szólni . . . A zsebkendőjét gyürögette. Sápadtan remegett. Laboux lehúnyt szemmel feküdt. Tán imádkozott.

— Ön kicsoda? — kérdezte a tábornok Gafironet.

— Kőszá... izé, Wendri... Én kérem autóversenyző . . .

Most kissé felmondta az idegrendszere a szolgálatot és sírni kezdett. Anette is sírt és Gafirone a nya-

kába borult, de itt most ezzel sem törődtek.

Laboux csak lehúnyt szemmel feküdt, nem lehetett tudni, hogy mit érez és mit gondol . . .

Az altábornagy nem győzte kivárni az elérzékenyülést. Mégis csak tudni akarta, hogy mi van még az örömhíren felül, hogy Gorcseff él . . .

— Kérem, kedves versenyző úr, — kiáltott végül az altábornagy. — Mondjon el végre mindent.

— Nem . . . tudom . . . leírta Gorcseff úr . . . és . . . tessék . . .

— No végre . . . Kérem! Adja már ide!

Átadta a levelet.

„Altábornagy úr!

Alázatosan jelentem, hogy magasabb katonai érdekből szökésben vagyok a századomtól és útban a Próféta Szandálja felé az Alfa-Rómeóval. Őfelségének Baba Paladala uralkodónak azt fogom mondani, hogy ön csókoltatja.

Az oráni Fort St. Thereseben távolmaradásom igazi okát természetesen eltitkolom, effelől biztos lehet Altábornagy úr.

A két igazi bűnöst átadom őfelsége Padalati Malatada néger uralkodónak, míg a többi jámbor csirkefogót, ha kérhetek ennyi jutalmat, velem szembeni jóságukért kegyeskedjék szabadon bocsájtani a mellékelt teherautóból, mert az ő segítségük nélkül már régen a portugál konkurrenciáé lenne az Alfa-Romeó.

Azon reményben, hogy távollétemet a Fort St. Thereseből altábornagy úr jóindulata révén nem veszik majd túl szigorúan, zárom soraimat igaz nagyrabecsülésem kifejezésével

Altábornagy úr lelkes híve:
GORCSEFF IVÁN
a 21-es közlegény.“

. . . És most az altábornagy minden rejtélyt megoldott. (Legalább is ő azt hitte.) A marseillei erődből, telefonérdeklődésére közölték, hogy két Gorcseff volt ott egyidőben. A 21-es a Fort St. Theresebe került, ahonnan De Bertin azt a felvilágosítást kapta, hogy Gorcseff Iván körülbelül két hete elszökött . . .

— Mindent értek! — kiáltotta lelkesen a tábornok, — magam írok ebben az ügyben a hadügyminiszternek!

— Én is írok! — kiáltotta Laboux, aki úgyszólván meggyógyult időközben. — Hiszen a vejemről van szó!

Anette kibontakozott a zokogó autóversenyző öleléséből és az apja vállán sírt tovább. Gafirone kísérletet tett arra, hogy André nyakába boruljon, de a lakáj hallani sem akart erről.

XX. FEJEZET.

1.

Az Alfa-Romeó nevű szörnyeteget ártalmatlanná tették. Arany alkatrészeitől megfosztva, nem árthatott többé embertársainak. Lelkét átadta Abe Padan király győztes seregeinek, akik felfegyverezkedtek általa.

És Gorcseff?

. . . A délafrikai oázisok népe között még ma is szájról-szájra jár a legenda egy kísérteties, lerongyolódott katonáról, aki egy szál oroszlán társaságában kóborolt a sivatagban és megverte azokat, akik nem támogatták élelmiszerrel, titokzatos vándor útján . . .

Már lassacskán elérte a Szahara határát és távolról látszott a Dzsebel-Szagró elmosódott hegylánca is. Gorcseff Iván elégedetten ült a tábortűz mellett, higgadt oroszlánja társaságában.

Ásított.

— Látja Wendriner úr, — mondta végigdőlve a laza porhalmokon. — Most, hogy lezárult az ügy, igazat adok ennek a Labouxnak. Nem árt megkomolyodni, mielőtt nősül az ember. Jól tudom, hogy e bölcs korban, amelyet rossz egészségben megért, nem érdekli túlságosan a felvetett téma. Ön óvatos ragadozó Wendriner úr és ezért tisztelem, ha nem is csodálom a rezignációját, amellyel inkább a rabságát fogadja el végleges állapotnak, mint a sivatagi kóborolást.

Az oroszlán vállat vont és rosszkedvűen legyintett:

— Nézze, Gorcseff úr, — mondta egy fáradt kiskereskedő melódikus, lemondó hanghordozásával. — Öreg artista vagyok én és szívesebben ülnék a *Ring Kaféban* reszketőkezű zsonglőrök meg gégesorvadásos kikiál-

tók társaságában, akikhez lelkileg tartozom. Dehát nem bújhatok ki a bőrömből! És ki ül le manapság a kávéházban egy oroszlánnal „fóros pikét“ játszani? . . .

— Mi az, Wendriner úr! Ön beszél?

— Nem. Ön álmodik. De ez igazán mindegy. Higyje el kérem, nincs szebb, mint öreg artistának lenni. Ismertem Olmützben egy „Halálkerék“ nevű Glatsch Ödönt, aki két mankóval és három selyem pincsivel bejárt a Rathaus Kellerbe, mert lezuhant a trapézről. És boldog volt, pedig nap, mint nap, veszekedett vele a felesége, egy Mea Mitta mágikus csoda, akinek rejtélyét a világ leghíresebb professzorai próbálták megfejteni, holott a hölgyet megfojtani kellett volna szerintem . . . Na, ja! . . . Legszebb élet az artista aranyöregsége. Mert szakmánkban fordított értelme van a kornak. Amíg az artista fiatal, addig közel áll a halálhoz. Minden este meghalhat és esetleg délután is, mérsékelt helyárak mellett. A Halálkerék Glatsch naponta együtt feketézik egy Trautmann nevű zenekar közvetítővel, akit a túrfra oktat . . .

— Meglep ez a hang Wendriner úr . . .

— Meglep, meglep... — dörmögte búsan a ragadozó. — Maga is jól adja mondhatom. Látja névrokonom Wendriner Aladár társul vette egy artista ügynökséghez Splendid kapitányt a negyven táncoló fókával és minden reggel hővizet isznak a Margaretten Quelle rádióaktiv csarnokában . . . Mit jelent az, hogy én vagyok az állatok királya? Helfheisen például a Kerékpár Császára és most Jerabek néven házmester Görlitzben. Egy artistának plakátból van az országa.

— De hiszen valamikor ön is őzött vadat és a gazellák fejveszetten menekültek a hírre, hogy jön a rettenetes Wendriner! Ön Lafontaine szerint többre értékeli a szabadságát, mint az életét!

Wendriner úr szivarra gyujtott és egy barnult végű papírszipkába illesztette a végét, eltünődve.

— Mondok én magának valamit Gorcseff úr, aki a világot járja, mint a Naplopás Királya. Nem tudom ki az a jegyszedő, akit említ, de nálunk a cirkusznál nem volt. Viszont hallgasson meg egy titkot: Én a Schönbrunni Állatkertben születtem és bécsi illetőségű oroszlán vagyok. Vasúton hoztak Afrikába és acélháló-

ban vittek a Szaharából Fezbe a naiv vevőhöz. Volt egy utam!... Arról jobb nem beszélni! Igy történt, mert a sivatagban fogott oroszlán drágább. Én vagyok uram az egyetlen oroszlán, amelyik import útján került a Szaharába. Én nem vagyok egy igazi Wendriner. Én a Schönbrunni Állatkertben szívdobogást kaptam, ha a díszpáva rikoltozott. Wo sind die schönen alten Zeiten? . . . — sóhajtotta nagy búsan, azután feltette az orrcsiptetőjét és a Wiener Journalt kezdte olvasni...

Gorcseff egy kiáltással felriadt . . .

. . . Virradt. Wendriner úr aszthmás lihegéssel aludt mellette.

2.

Tíz napig töltötte Vanek úr ideje nagy részét a művésznő szekrényében. Közben Laura de Pirrelli bevezette az alsó polcra a villanyvilágítást és gondoskodott olvasni valóról. Egész nap utazásukról szőttek terveket kivéve a délutánt, amikor a művésznő énekelni tanult. A művésznő szorgalmas volt. Órákig tanult énekelni.

A tizedik napon Vanek úr kilépett a szekrényből, épen énekóra közben.

— Jónapot, — mondta. — Most én elmegyek.

Mielőtt az ámult művésznő és a holtrarémült korrepetitor bármit is szólhattak volna, a titkár, isten tudja, hogy miért, sértett önérzettel távozott és egyenesen a Fort St. Theresehez ment.

— Jelentse az őrmesternek, — mondta elszántan a poszt előtt, — hogy én félreismertem magukat. Ez a légió egy kitünő hely.

Würfli úr épen őrségen volt, amikor feltették Vanek úrra a bilincseket.

— Miért jelentkezett önként? — kérdezte sugva.

— Az enyhitő körülmény. Finomabban lőnek főbe.

— Azt tudja, hogy Mehár is a börtönben van?

— Hát kinn volt közben? Nagyon szeretem ezt a Mehárt.

— Hiszen megveri mindég.

— De sohasem énekel. Nagy szó!

Hat napig ült Vanek úr, amikor megjelent egy őrvezető és egy hadnagy.

— Itt a díszuniformisa. Vegye fel.

— Értem . . . főbelőnek . . .

— Könnyen lehet. Kinn van az egész helyőrség az udvaron — mondta az őrvezető, de a hadnagy leintette.

— Illetékes helyen tudják, hogy hol volt két hétig. Ön sokat szenvedett.

— Különösen délután . . .

— Csend! Az ön távollétéről nem közöltek részleteket. Ön is hallgasson róla, azt hiszem érti?!

Vanek úr elpirult, lesütötte a szemét és azt hitte, hogy érti . . .

Amikor kivezették az udvarra, könnyes szemmel nézett körül.

Ez kivégzés!

Négyszögben állt az erőd teljes létszáma. Arcábasütött a nap és Vanek úr jó magasratartotta a fejét, hogy teljes mértékben élvezze még utoljára.

Tram-tram-tram-tram . . .

A dob!... Szóval a szökevényeket ítélet nélkül kivégzik. Szomorú tekintettel megkapaszkodott egy facsoport zöld színében.

Trombita! „Aux armes! Aux armes! . . .“ Most jön majd az escort! . . . Nem hagyja bekötni a szemét. Lássák, hogy tud meghalni egy Vanek B. Eduard . . . Azért kissé megcsuklik a térde és a nyelve száraz nagyon.

A trombita elhallgat. Ni . . . hisz ez az ezredes, aki most eléje lép.

— 21-es közlegény! Gorcseff Iván! Te két hétre eltüntél, elhagytad az erődöt! Megrendítő testi és lelki szenvedéseken mentél keresztül.

„Különösen az éneklés“, gondolta Vanek úr és bánatosan bólogatott . . .

— A köztársaság elnöke Gorcseff Ivánt a becsületrenddel tüntette ki!

. . . És amíg az ezredes feltűzi a hüledező Vanek úr zubbonyára a becsületrendet, meglendül a trikolór, szól a trombita és vigyázzban fordul feléje az arcvonal . . .

Távolabb egy terraszon Anette, De Bertin és Laboux állnak, rémülten, halálsápadtan és szóra képtelenül . . .

3

Az eset tisztázása lehetetlen. Isten őrízz hozzányúlni. Vanek urat majd leszereltetik valahogy. És Gorcseffnek nem szabad jelentkezni a légiónál. Gorcseff csak Privát Eleknél jelentkezik százezer frankkal. Ezt a Mestertől és Lingeströmtől vette el, akik hihetőleg könnyen nélkülözik Ifirizben a foszfát bányában, ahol kényszermunka büntetésüket töltik.

. . . Az esküvő előtti napon, Vanek úr leszerelt. Verdier őrmester több terítékes bankettel ünnepelte ezt a napot a kantinban.

— Uram, — jelentkezett Gorcseffnél. — Mi lesz a teendőm?

— A Laboux villa kertjében egy fáradt artista éli békés, vén napjait. Vele kell foglalkoznia öregem.

— Változatlanul Vanek a nevem és szeretném, ha ezt most már megjegyezné, miután szenvedéseim jutalmául a becsületrenddel tüntettek ki.

— Ugy érzi, hogy megérdemelte?

— Feltétlenül. Ön nem hallotta a hölgyet énekelni.

Közben De Bertin információt szerzett Vanek úrról. Csakugyan egy nizzai idegszanatóriumban működött, de nem levelező volt, hanem ápolt. Egy napon eltűnt az uszodából a tanársegéd keménykalapjában. Azóta keresik.

. . . Anette szomorúan Gorcseffhez hajtotta a fejét:

— Félek Iván . . . Magát a vére nem hagyja majd nyugodni . . .

— Szamárság . . .

— Mindég attól félek majd, hogy egyszercsak elhagy . . . Megy a tengerre, a sivatagba . . . Reszketni fogok, ha egy órával későbben jön haza . . .

— Ne féljen . . . Sohasem jövök majd későn. A vőlegénye kísértet volt, a férje hazajáró lesz . . .

És Anette minden aggodalmát végkép eloszlatta ifjabb Gorcseff Iván születése, akit a többi családtagok; Wendriner Aladár és Vanek úr boldogan befogadtak meghitt körükbe . . .

— VÉGE! —